

MEĐUNARODNI STANDARD ZA TESTIRANJE I ISTRAGE

(Originalni tekst na engleskom jeziku nalazi se na zvaničnoj internetskoj stranici Svjetske antidoping organizacije WADA <https://www.wada-ama.org/>
Ovaj neslužbeni prijevod teksta koristi se samo za internu upotrebu i na isti se ne može pozivati prilikom službene upotrebe.)

2021.

Međunarodni standard za testiranje i istrage

Međunarodni standard za testiranje i istrage *Svjetskog antidoping kodeksa* je obavezni *međunarodni standard* koji je kreiran kao dio svjetskog antidoping programa. Kreiran je u saradnji s *potpisnicama*, vladajućim tijelima i drugim relevantnim zainteresiranim stranama.

Međunarodni standard za testiranje prvi put usvojen je 2003. godine, a stupio je na snagu u januaru 2004. godine. Kasnije je mijenjan šest puta; prvi izmijenjeni standard stupio je na snagu 2009. godine; drugi izmijenjeni – u januaru 2011; treći put je preimenovan u *Međunarodni standard za testiranje i istrage (ISTI)*, koji je stupio na snagu u januaru 2015. godine; četvrti izmijenjeni je stupio na snagu u januaru 2017. godine; peti izmijenjeni – u martu 2019. godine, a šesti izmijenjeni u martu 2020. godine. Revidirana verzija usvojena je od strane Izvršnog odbora *WADA*-e na Svjetskoj konferenciji o dopingu u sportu u Katovicama, 7. novembra 2019. godine, a na snazi je od 1. januara 2021. godine.

Objavljuje:

World Anti-Doping Agency
Stock Exchange
Tower 800 Place Victoria (Suite 1700) PO Box
120 Montreal, Quebec Canada H4Z 1B7

www.wada-ama.org

Telefon: +1 514 904 9232

Faks: +1 514 904 8650

E-mail: code@wada-ama.org

SADRŽAJ

PRVI DIO: UVOD, ODREDBE KODEKSA, ODREDBE MEĐUNARODNIH STANDARDA I DEFINICIJE.....	6
1.0 Uvod i područje djelovanja.....	6
2.0 Odredbe Kodeksa.....	6
3.0 Definicije i tumačenje.....	7
3.1 Termini definirani u Kodeksu koji se koriste u Međunarodnom standardu za testiranje i istrage.....	7
3.2 Definirani termini iz Međunarodnog standarda za laboratorije.....	12
3.3 Termini definirani u Međunarodnom standardu za postupanje rezultatima.....	13
3.4 Termini definirani u Međunarodnom standardu za zaštitu privatnosti i ličnih informacija.....	13
3.5 Definirani termini specifični za Međunarodni standard za testiranje i istrage.....	13
3.6 Tumačenje.....	16
DRUGI DIO: STANDARDI ZA TESTIRANJE.....	17
4.0 Planiranje efikasnog testiranja.....	17
4.1 Cilj.....	17
4.2 Procjena rizika.....	17
4.3 Definiranje sportista međunarodnog i nacionalnog nivoa.....	18
4.4 Određivanje prioriteta među sportovima i/ili disciplinama.....	19
4.5 Određivanje prioriteta među različitim sportistima.....	20
4.6 Određivanje prioriteta između različitih tipova testiranja.....	22
4.7 Analiza uzorka, strategija zadržavanja i daljnje analize.....	23
4.8 Prikupljanje informacija o lokaciji.....	23
4.9 Koordinacija sa drugim antidoping organizacijama.....	35
5.0 Obavješćavanje sportista.....	36
5.1 Cilj.....	36
5.2 Opće odredbe.....	36
5.3 Uslovi koje je potrebno ispuniti prije obavješćavanja sportiste.....	36
5.4 Obaveze kod obavješćavanja sportista.....	38
6.0 Priprema za postupak prikupljanja uzorka.....	40
6.1 Cilj.....	40
6.2 Opće odredbe.....	40
6.3 Uslovi za pripremanje postupka prikupljanja uzorka.....	41
7.0 Provođenje postupka prikupljanja uzoraka.....	43
7.1 Cilj.....	43
7.2 Opće odredbe.....	43
7.3 Uslovi koje je potrebno ispuniti prije prikupljanja uzoraka.....	43
7.4 Uslovi za prikupljanje uzoraka.....	44
8.0 Zaštita/postupanje nakon testiranja.....	46
8.1 Cilj.....	46
8.2 Opće odredbe.....	46
8.3 Uslovi za zaštitu uzoraka/postupanje sa uzorcima nakon testiranja.....	47
9.0 Transport uzoraka i dokumentacija.....	47
9.2 Opće odredbe.....	47
9.3 Uslovi za transport i pohranu uzoraka i dokumentacije.....	47
10.0 Vlasništvo nad uzorcima.....	48

TREĆI DIO: STANDARDI ZA PRIKUPLJANJE OBAVJEŠTAJNIH PODATAKA I ISTRAGE	49
11.0 Prikupljanje, procjena i korištenje obavještajnih podataka.....	49
11.1 Cilj.....	49
11.2 Prikupljanje obavještajnih antidoping podataka.....	49
11.3 Procjena i analiza antidoping obavještajnih podataka.....	49
11.4 Ishodi obavještajnog rada.....	50
12.0 Istrage.....	50
12.1 Cilj.....	50
12.2 Istrage mogućih kršenja antidoping pravila.....	51
12.3 Ishodi istrage.....	52
DODATAK A – IZMJENE ZA SPORTISTE S INVALIDITETOM	53
A. 1. Cilj.....	53
A. 2. Područje djelovanja.....	53
A. 3. Odgovornost.....	53
A. 4. Obaveze.....	53
DODATAK B – IZMJENE VEZANE ZA MALOLJETNE SPORTISTE	55
B. 1. Cilj.....	55
B. 2. Područje djelovanja.....	55
B. 3. Odgovornost.....	55
B. 4. Obaveze.....	55
DODATAK C – PRIKUPLJANJE UZORAKA URINA	57
C. 1. Cilj.....	57
C. 2. Područje djelovanja.....	57
C. 3. Odgovornost.....	57
C. 4. Obaveze.....	57
DODATAK D – PRIKUPLJANJE UZORAKA KRVI	60
D. 1. Cilj.....	60
D. 2. Područje djelovanja.....	60
D. 3. Odgovornost.....	60
D. 4. Obaveze.....	60
DODATAK E – UZORCI URINA – NEDOVOLJAN VOLUMEN	63
E. 1. Cilj.....	63
E. 2. Područje djelovanja.....	63
E. 3. Odgovornost.....	63
E. 4. Obaveze.....	63
DODATAK F – UZORCI URINA KOJI NE ZADOVOLJAVAJU USLOVE POTREBNE SPECIFIČNE TEŽINE ZA ANALIZU	65
F. 1. Cilj.....	65
F. 2. Područje djelovanja.....	65
F. 3. Odgovornost.....	65
F. 4. Obaveze.....	65

DODATAK G – OBAVEZE OSOBLJA ZA PRIKUPLJANJE UZORAKA.....	67
G. 1. Cilj.....	67
G. 2. Područje djelovanja.....	67
G. 3. Odgovornost.....	67
G. 4. Obaveze - Kvalifikacije i obuka.....	67
G. 5. Uslovi - Akreditacija, ponovna akreditacija i delegiranje.....	68
DODATAK H – TESTIRANJE NA SPORTSKOM DOGAĐAJU.....	70
H. 1. Cilj.....	70
H. 2. Područje djelovanja.....	70
H. 3. Odgovornost.....	70
H. 4. Obaveze.....	70
DODATAK I – PRIKUPLJANJE, POHRANA I TRANSPORT UZORAKA KRVI BIOLOŠKOG PASOŠA SPORTISTE.....	72
I. 1 Cilj.....	72
I. 2 Uslovi.....	72
I. 3 Postupak prikupljanja uzorka.....	74
I. 4 Uslovi transporta.....	74

PRVI DIO: UVOD, ODREDBE *KODEKSA*, ODREDBE *MEĐUNARODNIH STANDARDA* I DEFINICIJE

1.0 Uvod i područje djelovanja

Prvenstvena svrha *Međunarodnog standarda za testiranje* i istrage je planiranje inteligentnog i efikasnog testiranja, i na takmičenju i izvan takmičenja, te da održi integritet i identitet sakupljenih uzoraka, od trenutka obavještanja sportiste o testiranju do trenutka transporta uzoraka u laboratoriju radi analize. Pored toga, *Međunarodni standard za testiranje i istrage* (uključujući njegove *Dodatke*) utvrđuje obavezne standarde za planiranje rasporeda testiranja (uključujući prikupljanje i korištenje informacija o lokaciji sportiste), obavještanje *sportista*, priprema za i provođenje prikupljanja uzorka, sigurnosnu/post-test administraciju uzoraka i dokumentaciju, te transport uzoraka u laboratorije na analizu.

Druga svrha *Međunarodnog standarda za testiranje i istrage* je uspostavljanje obaveznih standarda za efikasno i efektivno prikupljanje, procjenu i korištenje antidoping obavještajnih podataka te za efikasno i efektivno provođenje istraga mogućih kršenja antidoping pravila.

Međunarodni standard za testiranje i istrage bit će podržan *tehničkim dokumentima* koje je kreirala WADA da bi se omogućili poboljšani detalji kojima bi se asistiralo *antidoping organizacijama* u ispunjavanju njihovih dužnosti u skladu s antidoping programom. *Tehnički dokumenti* su obavezni. *Procesi postupanja rezultatima* koji su prije bili sadržani u *Međunarodnom standardu za testiranje i istrage* sada se oslikavaju u *Međunarodnom standardu za postupanje rezultatima*.

(Termini korišteni u ovom *međunarodnom standardu (engleska verzija)*, koji su definirani termini iz *Kodeksa*, pisani su kurzivom. Termini koji se koriste u ovom ili nekom drugom međunarodnom standardu su podvučeni.)

2.0 Odredbe Kodeksa

Sljedeći članovi Kodeksa od neposredne su važnosti za *Međunarodni standard za testiranje i istrage*; mogu se naći i u samom Kodeksu:

- član 2: Kršenja antidoping pravila;
- član 5: Testiranje i istrage;
- član 6: *Analiza uzoraka*;
- član 8: *Postupanje rezultatima* – Pravo na pravedno saslušanje i obavijest o odluci o saslušanju;
- član 10: Sankcije za pojedince;
- član 12: Sankcije od strane *potpisnika* prema drugim sportskim tijelima;
- član 13: *Postupanje rezultatima* – Žalbe;
- član 12: Povjerljivost i izvještavanje;
- član 20: Dodatne uloge i odgovornosti *potpisnika* i *WADA-e*;
- član 21: Dodatne uloge i odgovornosti *sportista* i drugih *lica*;
- član 23: Priprijetanje i implementacija.

3.0 Definicije i tumačenje

3.1 Termini definirani u Kodeksu koji se koriste u Međunarodnom standardu za testiranje i istrage

ADAMS: Internetska baza podataka koja služi za unos, čuvanje, razmjenu i obavijesti; dizajnirana je tako da pomogne učesnicima i WADA-i u njihovim antidoping aktivnostima, a da u isto vrijeme zaštiti privatnost podataka u skladu s odgovarajućim propisima.

Nepovoljan analitički nalaz: Izvještaj laboratorije ili nekog drugog, od strane WADA, akreditiranog tijela u kome se, u skladu s Međunarodnim standardom za laboratorije utvrđuje da je u uzorku pronađeno prisustvo zabranjene supstance ili njenih metabolita ili markera ili dokazuje korištenje zabranjene metode.

Nepovoljan nalaz pasoša: Izvještaj opisan kao nepovoljan nalaz u pasošu, kao što je predviđeno u primjenjivim Međunarodnim standardima.

Antidoping organizacija: WADA ili potpisnik koji je odgovoran za donošenje pravila za pokretanje, izvršenje i provođenje bilo kog dijela procesa doping kontrole. Tu spadaju, naprimjer, Međunarodni olimpijski komitet, Međunarodni paraolimpijski komitet, drugi organizatori velikih sportskih događaja koji provode testiranje na svojim događajima, međunarodni savezi i nacionalne antidoping organizacije.

Sportista: Bilo koje lice koje se takmiči u sportu na međunarodnom nivou (kako je definirao međunarodni savez) ili na nacionalnom nivou (kako je definirala svaka nacionalna antidoping organizacija). Antidoping organizacija ima diskrecijsko pravo da primijeni antidoping pravila i na sportiste koji nisu sportisti međunarodnog nivoa niti sportisti nacionalnog nivoa, i na taj način ih podvede pod definiciju "sportiste". U odnosu na sportiste koji nisu međunarodnog niti nacionalnog nivoa, antidoping organizacija ima diskrecijsko pravo da: provede ograničen broj testiranja ili uopće ne provode testiranje; analizira uzorke na manji broj zabranjenih supstanci u odnosu na kompletne analize; zahtijeva limitirane podatke o lokaciji ili ih uopće ne zahtijeva; ne zahtijeva prijavu TUE unaprijed. Međutim, ako dođe do kršenja antidoping pravila iz člana 2.1, 2.3 ili člana 2.5 od strane sportiste nad kojim je antidoping organizacija izabrala da ima nadležnost za testiranje, a koji se ne takmiči na međunarodnom ili nacionalnom nivou, već u nižem nivou, mjere koje su utvrđene u Kodeksu moraju biti primijenjene. Za potrebe člana 2.8 i člana 2.9 i u cilju pružanja antidoping informacija i edukacije, sportisti su sva lica koja se takmiče u sportu i u nadležnosti su potpisnika, vlade ili drugih sportskih organizacija koje prihvataju Kodeks.

[Komentar na Sportista: Pojedinci koji učestvuju u sportu mogu se razvrstati u jednu od pet kategorija: 1) sportisti međunarodnog nivoa, 2) sportisti nacionalnog nivoa, 3) pojedinci koji nisu sportisti međunarodnog ili nacionalnog nivoa ali nad kojima je međunarodni savez ili nacionalna antidoping organizacija izabrala da ima nadležnost, 4) rekreativni sportisti i 5) pojedinci nad kojima nijedna međunarodni savez ili nacionalna antidoping organizacija nema, ili nije odlučila da ima nadležnost. Svi sportisti na međunarodnom ili nacionalnom nivou podliježu antidoping pravilima iz Kodeksa, s tačnim definicijama međunarodnog i nacionalnog nivoa/nivoa koje će biti izložene u antidoping pravilima međunarodnih saveza i nacionalnih antidoping organizacija.]

Biološki pasoš sportiste: Program i metode prikupljanja i sravnjivanja podataka, kao što je opisano u Međunarodnom standardu za testiranje i istrage i u Međunarodnom standardu za laboratorije.

Pomoćno osoblje sportiste: Svaki trener, menadžer, agent, članovi tima, zvaničnici, medicinsko, paramedicinsko osoblje, roditelj ili bilo koje drugo lice koje radi, liječi ili pomaže

sportisti koji učestvuju u ili se priprema za sportsko takmičenje.

Pokušaj: Namjerna aktivnost koja predstavlja suštinski korak u postupanju usmjerenom ka činjenju kršenja antidoping pravila. Međutim, neće se smatrati da je počinjeno kršenje antidoping pravila isključivo na osnovi pokušaja da se počini kršenje, u slučaju da lice odustane od pokušaja prije nego što ga otkrije treća strana koja ne učestvuje u pokušaju.

Atipičan nalaz: Izvještaj iz WADA akreditirane laboratorije ili druge laboratorije koja ima odobrenje za rad od WADA-e, koji zahtijeva dalju istragu, kao što je predviđeno Međunarodnim standardom za laboratorije i povezanim tehničkim dokumentima, prije odlučivanja je li u pitanju nepovoljan analitički nalaz.

Atipičan nalaz pasoša: Izvještaj opisan kao atipičan nalaz u pasošu, kao što je predviđeno u primjenjivim Međunarodnim standardima.

CAS: Sportski arbitražni sud.

Kodeks: Svjetski antidoping kodeks

Takmičenje: Pojedinačna trka, utakmica, meč, igra ili sportsko nadmetanje. Naprimjer, to su košarkaška utakmica ili olimpijsko finale u trci na 100 metara. Za etapne trke i druga sportska takmičenja u kojima se pobjednik proglašava na dnevnom nivou ili nekom drugom učestalošću, razlika između takmičenja i sportskog događaja bit će ona koja je predviđena pravilima nadležnog međunarodnog saveza.

Mjere koje se poduzimaju, odnosno posljedice koje nastaju zbog kršenja antidoping pravila ("Mjere"): Za kršenje antidoping pravila koje počini *sportista* ili neko drugo lice može se izreći jedna ili više od sljedećih mjera: (a) diskvalifikacija, što znači da se rezultati sportiste na nekom takmičenju ili sportskom događaju poništavaju, uz sve posljedice koje iz toga slijede, uključujući oduzimanje medalja, bodova i nagrada; (b) nepodobnost, što znači da je sportisti ili nekom drugom licu onemogućeno, zbog kršenja antidoping pravila, da određeno vrijeme učestvuje na bilo kom takmičenju ili u drugoj sportskoj aktivnosti ili da prima finansijsku pomoć u skladu s odredbom 10.14.1; (c) privremena suspenzija, što znači da je sportisti ili nekom drugom licu privremeno onemogućeno da učestvuje na bilo kom takmičenju ili u sportskoj aktivnosti, prije konačne odluke sa saslušanja koje je vođeno u skladu s članom 8; (d) finansijske posljedice koje se odnose na finansijske sankcije nametnute za kršenje antidoping pravila ili za nadoknadu troškova u vezi s kršenjem antidoping pravila i (e) javno objavljivanje znači širenje ili distribuciju informacija široj javnosti ili licima pored onih lica koje imaju pravo na ranije obavještanje u skladu s članom 14. Timovima u timskom sportu također mogu biti izrečene mjere opisane u članu 11.

Određeni limit: Određeni limit/prag za količinu prisustva supstance u uzorku, iznad koga se prijavljuje nepovoljni analitički nalaz, kao što je definirano u Međunarodnom standardu za laboratorije.

Delegirana treća strana: Bilo koje lice kome antidoping organizacija delegira bilo koji aspekt doping kontrole ili antidoping edukacije, uključujući, ali ne ograničavajući se na treće strane ili druge antidoping organizacije koje vrše prikupljanje uzoraka ili druge usluge doping kontrole ili provode antidoping edukativne programe za antidoping organizaciju ili pojedince koji služe kao nezavisni ugovarači koji vrše usluge doping kontrole za antidoping organizaciju (npr. doping kontrolori koji nisu zaposleni u antidoping organizaciji ili pratioci). Ova definicija ne uključuje CAS.

Doping kontrola: Svi koraci i faze, počevši od plana rasporeda testiranja, pa do konačne odluke o bilo kojoj žalbi i primjeni izrečenih mjera, uključujući sve korake i faze između, uključujući ali ne ograničavajući se na testiranje, istragu, obrasce o mjestu boravka, TUE, prikupljanje i rukovanje uzorcima, laboratorijsku analizu, postupanje rezultatima i istrage ili postupke koji se odnose na kršenje člana 10.14 (status tokom perioda nepodobnosti ili privremene suspenzije).

Edukacija: Proces učenja kako bi se stvorile vrijednosti i razvila ponašanja koja podstiču i štite duh sporta i sprečavaju namjerno i nenamjerno dopingovanje.

Sportski događaj: Niz pojedinačnih takmičenja koja se odvijaju zajedno i upravlja im jedno tijelo (npr. olimpijske igre, svjetska prvenstva ili panameričke igre).

Mjesto na kome se održava sportski događaj: Mjesto određeno kao takvo, od strane tijela koje upravlja sportskim događajem.

Na takmičenju: Period koji počinje u 23.59 sati na dan prije takmičenja u kome *sportista* treba da učestvuje do kraja tog takmičenja i procesa prikupljanja uzorka u vezi s tim takmičenjem. Međutim, WADA za određeni sport može da odobri alternativnu definiciju ako međunarodni savez pruži uvjerljivo opravdanje da je za njen sport neophodna drugačija definicija, nakon takvog WADA odobrenja. Alternativna definicija važi za sve organizatore velikih sportskih događaja u tom određenom sportu.

[Komentar za Na takmičenju: Postojanje općeprihvaćene definicije za period Na takmičenju omogućava veću harmonizaciju među sportistima u svim sportovima, eliminira ili smanjuje konfuziju među sportistima oko relevantnog vremenskog okvira za testiranje na takmičenju, izbjegava nenamjerne nepovoljne analitičke nalaze između takmičenja tokom sportskog događaja i pomaže u sprečavanju bilo kakve potencijalne koristi u pogledu poboljšanja izvedbe u takmičarskom razdoblju zbog korištenja supstanci van takmičenja.]

Program nezavisnog posmatranja: Tim posmatrača, i/ili revizora pod nadzorom WADA-e, koji posmatraju i daju preporuke vezane za proces doping kontrole, prije ili u toku određenog sportskog događaja i izvještavaju o svojim zapažanjima, kao dio WADA programa monitoringa usklađenosti.

Nepodobnost: Pogledati *Mjere koje se poduzimaju, odnosno posljedice koje nastaju zbog kršenja antidoping pravila.*

Međunarodni sportski događaj: Sportski događaj ili takmičenje u kome je Međunarodni olimpijski komitet, Međunarodni paraolimpijski komitet, međunarodni savez, organizator velikog sportskog događaja, ili neka druga međunarodna sportska organizacija tijelo koje upravlja tim događajem ili imenuje tehničko osoblje za taj događaj.

Sportista međunarodnog nivoa: *Sportista koji učestvuje u sportu na međunarodnom nivou, onako kako je to definirano od strane svakog međunarodnog saveza posebno, u skladu s Međunarodnim standardom za testiranje i istragu.*

Međunarodni standard: Standardi koje je usvojila WADA u cilju pružanja podrške Kodeksu. Usklađenost s međunarodnim standardima (nasuprot nekim drugim standardima, praksi ili procedurama) bit će dovoljan uslov da se utvrdi da su procedure utvrđene međunarodnim standardima pravilno provedene. *Međunarodni standardi* će uključivati i bilo koji tehnički dokument, izdat u skladu s *međunarodnim standardima*.

Marker: Jedinjenje, grupa jedinjenja ili biološki parametri koji ukazuju na korištenje zabranjene

supstance ili zabranjene metode.

Maloljetnik: Fizičko lice mlađe od 18 godina.

Nacionalna antidoping organizacija: Tijelo koje svaka zemlja odredi za nosioca osnovnih prava i odgovornosti i koje na nacionalnom nivou usvaja i provodi antidoping pravila, rukovodi prikupljanjem uzoraka, postupa rezultatima testiranja i vodi proces postupanja rezultatima. Ako nadležni javni organi nisu imenovali to tijelo, nacionalna antidoping organizacija će biti nacionalni olimpijski komitet zemlje ili tijelo koje on odredi.

Nacionalni sportski događaj: Sportski događaj ili takmičenje u kome učestvuju sportisti međunarodnog ili nacionalnog nivoa, a koji nije međunarodni sportski događaj.

Sportista nacionalnog nivoa: Sportista koji učestvuje u sportu na nacionalnom nivou, onako kako je to definirano od strane svake nacionalne antidoping organizacije posebno, u skladu s Međunarodnim standardima za testiranje i istragu.

Nacionalni olimpijski komitet: Organizacija priznata od strane Međunarodnog olimpijskog komiteta. Izraz *Nacionalni olimpijski komitet* će se također odnositi na nacionalnu sportsku konfederaciju u zemljama u kojima nacionalna sportska konfederacija preuzima tipične odgovornosti u oblasti borbe protiv dopinga u sportu, koje inače obavlja *nacionalni olimpijski komitet*.

Izvan takmičenja: Bilo koji period koji nije na takmičenju.

Lice: Fizičko lice ili organizacija ili neki drugi entitet.

Zabranjena metoda: Bilo koja metoda koja je navedena kao takva na Listi zabranjenih sredstava.

Zabranjena supstanca: Supstanca ili klasa supstanci, koja je kao takva navedena na Listi zabranjenih supstanci.

Zaštićeno lice: Sportista ili drugo fizičko lice koje u vrijeme kršenja antidoping pravila: i) nije napunilo šesnaest godina; (ii) nije navršilo osamnaest godina i nije uključeno ni u jednu registriranu test grupu i nikada se nije takmičilo na bilo kom međunarodnom događaju u otvorenoj kategoriji; ili (iii) je utvrđeno primjenom važećih nacionalnih zakonodavstva da joj, iz razloga koji nisu starosni, nedostaje i pravna sposobnost.

[Komentar na Zaštićeno lice: Kodeks tretira zaštićena lica drukčije od ostalih sportista ili lica, u određenim okolnostima, zasnovano na shvatanju da, ispod određene starosne ili intelektualne sposobnosti, sportista ili drugo lice možda neće imati mentalnu sposobnost da razumije i cijeni zabrane postupanja sadržane u Kodeksu. To bi uključivalo, naprimjer, paraolimpijskog sportistu s dokumentiranim nedostatkom poslovne sposobnosti zbog intelektualnog nedostatka. Izraz "otvorena kategorija" podrazumijeva isključivanje takmičenja koje je ograničeno na mlađe kategorije ili starosnih grupa.]

Privremena suspenzija: Pogledati Mjere koje se poduzimaju, odnosno posljedice koje nastaju zbog kršenja antidoping pravila.

Rekreativni sportista: Fizičko lice koja je tako definirano od strane odgovarajuće nacionalne antidoping organizacije; pod uslovom da izraz ne uključuje lice koje je u periodu od pet godina, prije nego što je počinilo bilo koje kršenje antidoping pravila, bilo sportista međunarodnog

nivoa (kao što je definirano od svakog međunarodnog saveza u skladu s Međunarodnim standardom za testiranje i istrage) ili *sportista* nacionalnog nivoa (kao što je definirano od svake nacionalne antidoping organizacije u skladu s Međunarodnim standardom za testiranje i istrage), predstavljalo bilo koju zemlju na međunarodnom sportskom događaju u otvorenoj kategoriji ili bilo uključeno u bilo koju registriranu test grupu ili drugu test grupu kojom upravlja bilo koji međunarodni savez ili nacionalna antidoping organizacija.

[Komentar na Rekreativni sportista: Izraz "otvorena kategorija" podrazumijeva isključivanje takmičenja koje je ograničeno na mlađe kategorije ili starosnih grupa.]

Registrirana test grupa: Grupa *sportista* najvišeg nivoa uspostavljena posebno na međunarodnom nivou od strane međunarodnog saveza i na nacionalnom nivou od strane nacionalne antidoping organizacije, koji podliježu testiranju na takmičenju i izvan takmičenja kao sastavni dio plana rasporeda testiranja međunarodnog saveza ili nacionalne antidoping organizacije i shodno tome su u obavezi da osiguraju podatke o lokaciji ustanovljene u članu 5.5 i u Međunarodnom standardu za testiranje i istragu.

Postupanje rezultatima: Proces koji obuhvata vremenski okvir počevši od obavijesti u skladu s članom 5. Međunarodnog standarda za postupanje rezultatima, ili u određenim slučajevima (npr. atipični nalaz, biološki pasoš sportiste, propust vezan za lokaciju) od poduzetih koraka prije obavijesti, a koji su izričito predviđeni u članu 5. Međunarodnog standarda za postupanje rezultatima, pa kroz proces sve do konačnog rješenja stvari, uključujući završetak postupka saslušanja na prvoj instanci ili rješavanja žalbe (ako je uložena žalba).

Uzorak: Bilo koji biološki materijal prikupljen u svrhu *doping kontrole*.

[Komentar na Uzorak: Postojalo je mišljenje da je prikupljanje krvnih uzoraka u suprotnosti s vjerovanjima određenih vjerskih ili kulturnih grupa. Utvrđeno je da ne postoji osnova za takvu tvrdnju.]

Potpisnici: Tijela koja potpišu Kodeks i koja pristanu da se usaglase s Kodeksom, kao što je predviđeno u članu 23.

Značajan doprinos: U svrhe iz člana 10.7.1, lice koja pruža značajan doprinos mora: (1) potpuno objelodaniti u pisanoj formi ili snimljenoj izjavi sve informacije koje posjeduje u vezi s kršenjem antidoping pravila ili drugim postupcima opisanim u članu 10.7.1.1. i (2) potpuno saradivati u istrazi i pri odlučivanju u bilo kom slučaju ili stvari koja se tiče te informacije, uključujući, naprimjer, svjedočenje na saslušanju, ukoliko to zahtijeva antidoping organizacija ili tijelo koje vodi saslušanje. Dalje, informacija koja je pružena mora biti vjerodostojna i mora se odnositi na bitne dijelove slučaja ili postupka koji se pokreće, ili – ukoliko slučaj ili postupak nije pokrenut – da osigura dodatnu osnovu za pokretanje slučaja.

Ometanje: Namjerno postupanje koje podriva proces doping kontrole, ali koje inače ne bi bilo uključeno u definiciju zabranjenih metoda. Ometanje uključuje, ali bez ograničavanja samo na to, nuđenje ili prihvatanje mita da bismo izvršili ili ne izvršili neku radnju, sprečavajući prikupljanje uzorka, utičući ili onemogućujući analizu uzorka, falsificiranje dokumenata predanih antidoping organizaciji ili TUE odboru ili organu za saslušanje, pribavljanje lažnih iskaza svjedoka, činjenje bilo kakvih drugih prevarnih radnji protiv antidoping organizacije ili tijela za saslušanje, koje utiču na postupanje rezultatima ili izricanje mjera, i bilo koje drugo slično namjerno uplitanje ili pokušaj uplitanja u bilo koji aspekt doping kontrole.

[Komentar na Ometanje: Naprimjer, ovaj član zabranjuje promjenu identifikacijskih brojeva na obrascu za doping kontrolu tokom testiranja, razbijanje B boce u vrijeme analize uzorka B, izmjenu uzorka dodatkom strane supstance ili zastrašivanje ili pokušaj da se zastraši

potencijalni svjedok ili svjedok koji je svjedočio ili dao informacije u postupku doping kontrole. Ometanje uključuje nedolično ponašanje koje se dešava tokom postupanja rezultatima. Pogledati član 10.9.3.3. Kodeksa. Međutim, radnje poduzete kao dio legitimne odbrane nekog lica protiv optužbe za kršenje antidoping pravila neće se smatrati ometanjem. Uvredljivo ponašanje prema doping kontroloru ili drugom licu uključenom u doping kontrolu, koje inače ne predstavlja ometanje, bit će regulirano disciplinskim pravilima sportskih organizacija.]

Ciljano testiranje: Odabir određenih *sportista* za testiranje u skladu s kriterijima navedenim u Međunarodnom standardu za testiranje i istragu.

Timski sport: Sport u kome je dozvoljena izmjena igrača tokom takmičenja.

Tehnički dokument: Dokument koji povremeno usvaja i objavljuje WADA, a sadrži obavezne tehničke zahtjeve po određenim antidoping pitanjima, onako kako je utvrđeno u Međunarodnom standardu.

Testiranje: Dijelovi procesa doping kontrole koji uključuju plan rasporeda testiranja, prikupljanje uzoraka, rukovanje uzorcima i transport uzoraka do laboratorije.

WADA: Svjetska antidoping agencija

3.2 Definirani termini iz Međunarodnog standarda za laboratorije

Adaptivni model: Matematički model kreiran da se identificiraju neobični longitudinalni rezultati kod *sportista*. Model izračunava mogućnost longitudinalnog profila vrijednosti markera, uz pretpostavku da je *sportista* normalnog fiziološkog stanja.

Analitičko testiranje: Dijelovi procesa doping kontrole koji se vrše u laboratoriji, a što uključuje rukovanje uzorkom, analizu i izvještavanje o rezultatima.

Jedinica za postupanje pasošem sportiste (APMU): Jedinica koja se sastoji od jednog ili više lica koje je odgovorno za pravovremeno postupanje biološkim pasošima u ADAMS-u u ime držaoca pasoša.

Procedura potvrđivanja (CP): Analitička procedura testiranja koja ima svrhu potvrđivanja i/ili, kada je primjenjivo, potvrđujući koncentraciju/omjer/rezultat i/ili otkrivanje porijekla (egzogeno ili endogeno) od jedne ili više zabranjenih supstanci, metabolita zabranjene supstance ili markera korištenja zabranjene supstance u uzorku.

Laboratorija(e): Laboratorija(e) akreditirane od strane WADA koje primjenjuju metode testiranja i procese kojima osiguravaju uvjerljive podatke za otkrivanje i/ili identifikaciju zabranjenih supstanci ili zabranjenih metoda s Liste zabranjenih sredstava i, ako je primjenjivo, određivanje količine prisustva supstance u uzorcima urina i drugih bioloških matrica u kontekstu radnji vezanih za doping kontrolu.

Laboratorije s odobrenjem WADA-e za određivanje biološkog pasoša sportiste: Laboratorije koje nemaju akreditaciju od strane WADA-e na drugi način, a koje primjenjuju analitičke metode i procese u prilog osnovanosti hematološkog modula ABP programa i u skladu s kriterijima za odobravanje neakreditiranih laboratorija za ABP.

3.3 Termini definirani u Međunarodnom standardu za postupanje rezultatima

Nepridržavanje propisa: Termin koji se koristi da se opiše kršenje antidoping pravila iz članova 2.3 i/ili 2.5. Kodeksa.

Propust pri popunjavanju: Nepridržavanje od strane sportiste (ili od strane treće strane kojoj je *sportista* povjerio ovaj zadatak) da tačno i potpuno popuni obrazac o lokaciji (*whereabouts* obrazac) koji omogućava da *sportista* bude lociran za testiranje u vrijeme i na lokaciji koja je upisana u obrascu o mjestu boravka ili da ažurira te podatke u obrascu o mjestu boravka kada je neophodno da osigura da su oni tačni i potpuni, a sve u skladu s članom 4.8. Međunarodnog standarda za testiranje i istrage i Dodatka B Međunarodnog standarda za postupanje rezultatima.

Propušteni test: Nepridržavanje od strane sportiste da bude dostupan na testiranju na mjestu i u vrijeme određenom u 60-minutnom vremenskom periodu, pri popunjavanju obrasca o mjestu boravka za dan u pitanju, u skladu s članom 4.8 Međunarodnog standarda za testiranje i istrage i Dodatka B Međunarodnog standarda za postupanje rezultatima.

Pasoš: Svrnjeni relevantni podaci jedinstveni za određenog sportistu koji mogu uključivati longitudinalne profile ili markere, heterogene faktore jedinstvene za tog sportistu i druge relevantne informacije koje mogu pomoći prilikom evaluacije markera.

Držalac pasoša: Antidoping organizacija odgovorna za postupanje rezultatima pasoša određenog sportiste i za dijeljenje bilo kakvih relevantnih informacija povezanih s pasošem tog sportiste s drugim antidoping organizacijama.

Tijelo nadležno za postupanje rezultatima: Antidoping organizacija odgovorna za vođenje postupanja rezultatima u određenom slučaju.

Propust vezan za davanje podataka o mjestu boravka (whereabouts): Propust vezan za popunjavanje obrasca ili propušteni test.

3.4 Termini definirani u Međunarodnom standardu za zaštitu privatnosti i ličnih informacija:

Obrada (i istorodne riječi: obrađivati i obrađen): Prikupljanje, zadržavanje, skladištenje, objavljivanje, prijenos, prenošenje, dopunjavanje, brisanje ili na drugi način korištenje ličnih informacija.

3.5 Definirani termini specifični za Međunarodni standard za testiranje i istrage:

Službenik za prikupljanje uzoraka krvi (ili BCO): Službena osoba koja je kvalificirana i ima ovlaštenja od strane antidoping organizacije za prikupljanje uzoraka krvi sportiste.

Lanac odgovornosti: Niz pojedinaca ili organizacija koji imaju odgovornost prema uzorku od davanja uzorka sve dok uzorak ne stigne u laboratoriju na analizu.

Pratilac: Službenik koji je obučen i ovlašten od strane antidoping organizacije da izvršava određene dužnosti uključujući jednu ili više od sljedećih (po odabiru lica nadležnog za prikupljanje uzoraka): obavještanje sportiste da je izabran za prikupljanje uzoraka; bude uz sportistu i prati ga do dolaska u stanicu za doping kontrolu; praćenje i nadzor *sportista* koji su prisutni na stanici za doping kontrolu; i/ili svjedoči i verificira davanje uzorka ako je za to kvalificiran obukom.

Obaveze iz člana 2.4. Kodeksa vezane za mjesto boravka: Obaveze vezane za mjesto

boravka propisane članom 4.8, koji se primjenjuju na sportiste koji su uključeni u registriranu test grupu međunarodnog saveza ili nacionalne antidoping organizacije.

Koordinator doping kontrole: *Antidoping organizacija* ili delegirana treća strana koja koordinira bilo kojim aspektom doping kontrole u ime *antidoping organizacije*. *Antidoping organizacija* uvijek ostaje krajnje odgovorna prema Kodeksu za usklađivanje s obavezama Međunarodnog standarda za testiranje i istrage, Međunarodnog standarda za terapijsko izuzeće, Međunarodnog standarda za zaštitu privatnosti i ličnih informacija i Međunarodnog standarda za postupanje rezultatima.

Doping kontrolor (ili DCO): Službenik koji je obučen i ovlašten od strane lica nadležnog za prikupljanje uzoraka koji provodi odgovornosti date doping kontrolorima po *Međunarodnom standardu za testiranje i istrage*.

Stanica za doping kontrolu: Lokacija na kojoj će se izvršiti postupak prikupljanja uzorka u skladu s članom 6.3.2.

Stručnjak: Stručnja(c)k i/ili Odbor stručnjaka sa znanjem u potrebnoj oblasti, koje je odabrala antidoping organizacija i/ili jedinica za postupanje pasošem sportiste, koji su odgovorni za davanje procjene pasoša. Stručnjak mora biti nezavisan od antidoping organizacije.

Za hematološki modul, Odbor stručnjaka mora se sastojati od najmanje tri (3) stručnjaka koji imaju kvalifikacije u jednom ili više polja kliničke i laboratorijske hematologije, sportske medicine ili fiziologije vježbanja, zbog primjene u doping u krvi. Za steroidni modul, Odbor stručnjaka mora se sastojati od najmanje tri (3) stručnjaka koji imaju kvalifikacije u poljima laboratorijske analize steroida, steroidnog dopinga i metabolizma i/ili kliničke endokrinologije. Za oba modula, Odbor stručnjaka treba se sastojati od stručnjaka s pratećim znanjem kojim se mogu pokriti sva relevantna polja. Odbor stručnjaka može uključivati grupu od najmanje tri (3) imenovana stručnjaka i koliko god je potrebno *ad hoc* stručnjaka koji mogu biti potrebni na zahtjev bilo kojeg od imenovanih stručnjaka ili jedinice za postupanje pasošem sportiste te antidoping organizacije.

Datum na takmičenju: Kako je opisano u odredbi 4.8.8.4.

Testiranje bez prethodne najave: Prikupljanje uzoraka koje se odvija bez obavještanja sportiste unaprijed i gdje je sportista kontinuirano praćen od momenta obavještanja do davanja uzorka.

Nasumični odabir: Odabir *sportista* za testiranje koje nije ciljano testiranje.

Procjena rizika: Procjena rizika od dopinga u određenom sportu ili sportskim disciplinama koju vrši antidoping organizacija u skladu s članom 4.2.

Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka: Organizacija koja je odgovorna za prikupljanje uzoraka u skladu s propisima Međunarodnog standarda za testiranje i istrage, bilo da je (1) samo tijelo nadležno za testiranje; (2) bilo delegirano treće lice kojem je tijelo nadležno za testiranje dodijelilo ili ugovorom dodijelilo takvu odgovornost. Tijelo nadležno za testiranje uvijek ostaje najodgovornije prema Kodeksu za usklađivanje s obavezama Međunarodnog standarda za testiranje i istrage kada je u pitanju prikupljanje uzoraka.

Oprema za prikupljanje uzoraka: A i B boce, kompleti i oprema za skladištenje, posude za prikupljanje, epruvete i druga aparatura koja se koristi za prikupljanje, držanje ili pohranjivanje uzorka bilo kada za vrijeme i nakon postupka prikupljanja uzorka, a koje moraju ispunjavati uslove iz člana 6.3.4.

Osoblje za prikupljanje uzorka: Jedinstveni termin za tim kvalificiranih službenika ovlaštenih od strane tijela nadležnog za prikupljanje uzoraka koji mogu izvršiti ili asistirati kroz dužnosti za vrijeme postupka prikupljanja uzorka.

Postupak prikupljanja uzorka: Sve povezane aktivnosti koje direktno uključuju sportistu od tačke na kojoj je ostvaren prvi kontakt sve dok ne napusti stanicu za doping kontrolu nakon davanja uzorka.

Odgovarajuća specifična težina za analizu: Za uzorke s minimalnim volumenom od 90 ml i manje od 150 ml, specifična težina izmjerena na 1,005 refraktometrom ili 1,010 ili veća pipetama. Za uzorke s minimalnim volumenom od 150 ml i iznad, specifična težina izmjerena na 1,003 ili veća pipetama.

Odgovarajući volumen urina za analizu: Minimum od 90 ml, bilo da će laboratorija analizirati uzorak na sve ili neke zabranjene supstance bilo zabranjene metode.

Nedozvoljena manipulacija: Odnosi se na postojanje jednog ili više indikatora na barijerama za pristup koje su sastavni dio ili, ako je primjenjivo, jesu korištene na opremi za prikupljanje uzorka, a koje, ako nedostaju ili su polomljene ili na drugi način ne izgledaju po propisu, mogu dati vidljiv dokaz da je izvršeno uplitanje ili pokušaj uplitanja na opremi za prikupljanje uzorka.

Timska aktivnost/aktivnosti: Sportske aktivnosti koje vrše sportisti na kolektivnoj osnovi kao dio tima (npr. trening, putovanje, taktički sastanci) ili pod supervizijom tima (npr. tretman od strane timskog ljekara).

Tehnički dokument za analizu specifičnu za sport (TDSSA): Tehnički dokument kojim se utvrđuju minimalni nivoi analize koje antidoping organizacije moraju primijeniti na sportove i sportske discipline za određene zabranjene supstance i/ili zabranjene metode, koje su, najvjerovatnije, zloupotrijebljene u određenim sportovima i sportskim disciplinama.

Test(ovi): Bilo koja kombinacija uzoraka prikupljena (i analizirana) od jednog sportiste u jednom postupku prikupljanja uzoraka.

Plan rasporeda testiranja: Dokument koji je kreirala antidoping organizacija koja planira testiranje na sportistima, u skladu s odredbama iz člana 4.

Tijelo nadležno za testiranje: *Antidoping organizacija* koja odobrava testiranje na sportistima nad kojima ima nadležnost. Ovo tijelo može ovlastiti *delegiranu treću stranu* da provodi testiranje u skladu s ovlaštenjima i u skladu s propisima te antidoping organizacije. Takvo ovlaštenje mora se dokumentirati. Antidoping organizacija koja daje ovlaštenje za testiranje ostaje krajnje odgovorna u skladu s Kodeksom da delegirana treća strana koja provodi testiranje isto vrši u skladu s obavezama iz Međunarodnog standarda za testiranje i istrage.

Izveštaj o neuspjelom pokušaju: Detaljan izvještaj o neuspješnom pokušaju da se uzme uzorak od sportiste iz registrirane test grupe, s upisanim datumom pokušaja, posjećenoj lokaciji, tačnim vremenom dolaska na lokaciju i odlaska s lokacije, koraci poduzeti na lokaciji da se pokuša naći *sportista* (uključujući detalje o svakom kontaktu počinjenim s trećim licima), i svake druge relevantne detalje o pokušaju.

Popunjavanje obrasca o lokaciji: Informacija koju je dao *sportista* ili druga osoba u ime sportiste iz registrirane test grupe kojom se određuje lokacija sportiste za vrijeme sljedećeg tromjesečja, u skladu s članom 4.8.

3.6 Tumačenje:

- 3.6.1 Službeni tekst Međunarodnog standarda za testiranje i istrage bit će objavljen na engleskom i francuskom jeziku. U slučaju konflikta u značenju između engleske i francuske verzije, engleska verzija će biti mjerodavna.
- 3.6.2 Kao i Kodeks, Međunarodni standard za testiranje i istrage napisan je uz uvažavanje principa proporcionalnosti, ljudskih prava i drugih primjenjivih pravnih principa. U tom svjetlu će biti tumačen i primjenjivan.
- 3.6.3 Komentari koji se odnose na određene odredbe Međunarodnog standarda za testiranje i istrage će biti korišteni kao smjernice za njegovo tumačenje.
- 3.6.4 Osim ako nije drugačije navedeno, referiranja na odredbe i članove su referiranja na odredbe i članove Međunarodnog standarda za testiranje i istrage.
- 3.6.5 Ako se u Međunarodnom standardu za testiranje i istrage koristi izraz „dani“, znači 'kalendarski dani', osim ako nije drugačije određeno.
- 3.6.6 Dodaci Međunarodnog standarda za testiranje i istrage imaju isti obavezujući status kao i ostatak Međunarodnog standarda za testiranje i istrage.

DRUGI DIO: STANDARDI ZA TESTIRANJE

4.0 Planiranje efikasnog testiranja

4.1 Cilj

- 4.1.1 Svaka *antidoping organizacija* obavezna je da planira i provede inteligentno testiranje koje je proporcionalno riziku dopinga među *sportistima* pod njenom nadležnošću, i koje je efikasno da otkrije i spriječi takve prakse. Cilj člana 4 je da se odrede koraci koji su neophodni da se kreira procjena rizika i dobije plan rasporeda testiranja koji zadovoljava ove obaveze. *Član 23.3 Kodeksa* obavezuje potpisnike da iskoriste dovoljne resurse da bi proveli programe testiranja u svim oblastima koje su usklađene s *Kodeksom i Međunarodnim standardima*.
- 4.1.2 *Antidoping organizacija* će osigurati da pomoćno osoblje sportiste i bilo kakve druge osobe sa sukobom interesa nisu uključene u plan rasporeda testiranja za svoje sportiste ili u proces odabira *sportista* za testiranje.
- 4.1.3 Antidoping organizacija će dokumentirati procjenu rizika i plan rasporeda testiranja i omogućiti će da WADA-i budu dostupni procjena rizika i plan rasporeda testiranja ako ih bude tražila. *Antidoping organizacija* mora biti u mogućnosti da demonstrira da je izvršila odgovarajuću procjenu relevantnih rizika i/ili implementirala odgovarajući plan rasporeda testiranja na osnovi rezultata te procjene, a kojima će WADA biti zadovoljna.
- 4.1.4 *Antidoping organizacija* će pratiti, procijeniti i ažurirati svoju procjenu rizika i plan rasporeda testiranja svake godine u svjetlu mijenjanja okolnosti i provođenja plana rasporeda testiranja.

4.2 Procjena rizika:

- 4.2.1 Početna tačka plana rasporeda testiranja mora biti razmatranā procjena rizika, s dobrom namjerom. Ova procjena u obzir će uzimati (minimalno) sljedeće informacije:
- fizičke i ostale zahtjeve relevantnog sporta (i/ili discipline unutar sporta), pogotovo razmatrajući fiziološke zahtjeve sporta/sportske discipline;
 - koje *zabranjene supstance* i/ili *zabranjene metode sportista* smatra najvjerovatnijim za poboljšanje izvedbe u određenom sportu/sportskoj disciplini;
 - nagrade i/ili potencijalne poticaje dostupne na različitim nivoima sporta/sportske discipline za nacije koje učestvuju u tim sportovima/sportskim disciplinama;
 - historiju dopinga u određenom sportu/sportskoj disciplini;
[Komentar na 4.2.1. (d): Osim ako postoji puni i efikasan program testiranja u sportu, obuhvatajući i testiranje na takmičenju i izvan takmičenja, historija bez ili nekoliko nepovoljnih analitičkih nalaza govori malo ili ništa o riziku od dopinga u tom sportu.]
 - dostupnu statistiku i istraživanja o trendovima u doping u (npr. podaci o testiranju i izvještaji o kršenju antidoping pravila koje je objavila WADA, ekspertske medijski članci);
 - dobijene informacije/obavještajne podatke o mogućim doping praksama u sportu (npr. laboratorijske i APMU preporuke; izvještaji osoblja za prikupljanje uzoraka;

svjedočenja *sportista*; informacije o krivičnim istraživanjima; i/ili drugi obavještajni podaci dobijeni u skladu s *WADA-inim* Smjernicama za koordinaciju istraga i dijeljenje antidoping informacija i dokaza) u skladu s članom 11;

- g) rezultate prethodnih ciklusa planiranja rasporeda testiranja uključujući prethodne strategije testiranja;
- h) u kom slučaju će za vrijeme karijere sportiste u sportu/sportskoj disciplini *sportista* imati najviše koristi od *zabranjenih supstanci* i *zabranjenih metoda*; i
- i) uz dobijenu strukturu sezone u sportu/sportskoj disciplini koji je u pitanju (uključujući standardne rasporede takmičenja i sheme treninga), u kojem momentu za vrijeme godišnjeg ciklusa će *sportista* najvjerojatnije imati korist od *zabranjenih supstanci* i/ili *zabranjenih metoda*.

4.2.2 Prilikom kreiranja svoga plana rasporeda testiranja, *antidoping organizacija* će u dobroj vjeri razmotriti bilo kakvu procjenu rizika za sport ili disciplinu koja je u pitanju, a koju vrši druga *antidoping organizacija* s preklapajućom nadležnošću za testiranje. Ipak, međunarodni savez nije vezan procjenom *nacionalne antidoping organizacije* o rizicima od dopinga u određenom sportu ili disciplini, a nacionalna antidoping organizacija nije vezana procjenom rizika međunarodnog saveza u određenom sportu ili disciplini.

4.2.3 Planiranje rasporeda testiranja je proces koji traje, nije statičan. *Antidoping organizacija* će redovno revidirati plan rasporeda testiranja u toku godišnjeg ciklusa i usvojiti će ga kao neophodan da bi se reflektirale nove prikupljene informacije i obavještajni podaci kreirani od strane *antidoping organizacije*, i uzeti u obzir *testiranje* koje su provele druge *antidoping organizacije*.

4.2.4 Prilikom kreiranja svog plana rasporeda testiranja, antidoping organizacija će unijeti obaveze iz TDSSA.

4.3 Definiranje *sportista* međunarodnog i nacionalnog nivoa

4.3.1 Član 5.2. Kodeksa daje različitim *antidoping organizacijama* nadležnost za testiranje nad potencijalno velikim grupama *sportista* i *sportistkinja*. Međutim, prilikom priznavanja konačnih resursa *antidoping organizacija*, definicija sportiste iz *Kodeksa* dozvoljava *antidoping organizacijama* da ograničava broj *sportista* i *sportistkinja* koji će biti predmetom njihovih nacionalnih antidoping programa (recimo, *testiranje*) za one koji se takmiče na najboljim nacionalnim nivoima (tj. *sportisti nacionalnog nivoa*, kako to definira *nacionalna antidoping organizacija*). Ona, također, dozvoljava Međunarodnim savezima da fokusiraju svoje antidoping programe (uključujući *testiranje*) na one koji se redovno takmiče na međunarodnom nivou (tj. *sportisti međunarodnog nivoa*, prema definiciji međunarodnog saveza).

[Komentar na 4.3.1: Ništa ne sprečava međunarodni savez od testiranja sportiste pod svojom nadležnošću koji nije sportista međunarodnog nivoa, ako smatra podobnim, npr. kada se on/ona takmiči na međunarodnom sportskom događaju. Štaviše, kako je to određeno definicijom sportiste iz Kodeksa, nacionalna antidoping organizacija može odlučiti da proširi svoj antidoping program (uključujući testiranje) na sportiste i sportistkinje koji se takmiče ispod nacionalnog nivoa. Međutim, glavni fokus plana rasporeda testiranja međunarodnog saveza trebali bi biti sportisti međunarodnog nivoa, a glavni fokus plana rasporeda testiranja nacionalne antidoping organizacije trebali bi biti sportisti nacionalnog nivoa i iznad].

4.3.2 Prema tome, jednom kada se završi procjena rizika, i kada se završi plan rasporeda

testiranja opisani u članu 4.2, sljedeći korak je da se odredi odgovarajuća definicija *sportiste međunarodnog nivoa* (za međunarodni savez) ili *sportiste nacionalnog nivoa* (za nacionalnu *antidoping organizaciju*) koji će biti predmetom testiranja od strane *antidoping organizacije*:

- a) Međunarodni savez ima slobodu da odredi kriterije koje će koristiti kod klasifikacije *sportista* kao *sportista međunarodnog nivoa*, npr. rangiranjem po učešću na određenim *međunarodnim sportskim događajima*, itd. To određivanje mora se izvršiti u dobroj namjeri, u skladu s njenom odgovornošću da zaštiti integritet sporta na međunarodnom nivou (eksponiranje sporta u javnosti), određivanjem definicije koja, minimalno (u skladu s procjenom rizika izvršenom u vezi s određenim sportom/disciplinom), obuhvata sve one *sportiste* koji se takmiče redovno na međunarodnom nivou i/ili koji se takmiče po standardu na kojem se mogu postaviti svjetski rekordi.

[Komentar na 4.3.2(a): Kodeks zahtijeva od svakog međunarodnog saveza da objavi jasan i koncizan oblik kriterija koje koristi da klasificira sportiste kao one međunarodnog nivoa, tako da je svakome jasno gdje se povlači linija i kako će se određeni sportisti klasificirati. Naprimjer, ako kriteriji uključuju takmičenje na određenim međunarodnim sportskim događajima, onda međunarodni savez mora objaviti listu tih međunarodnih sportskih događaja.]

- b) Slično tome, nacionalna *antidoping organizacija* ima slobodu da odredi kriterije koje će koristiti da klasificira *sportiste* kao one nacionalnog nivoa. Ipak, ona mora izvršiti takvo odlučivanje u dobroj namjeri, u skladu sa svojom odgovornošću da zaštiti integritet sporta na nacionalnom nivou (izvor nacionalnog ponosa u raznim sportovima, i stepenica za međunarodno takmičenje, uključujući predstavljanje nacije na međunarodnim sportskim događajima ili takmičenjima). Konsekventno, definicija treba minimalno (i u skladu s procjenom rizika izvršenom u vezi s određenim sportom/disciplinom) obuhvatiti sve one koji se takmiče na najvišem nivou nacionalnog takmičenja u sportu koji je u pitanju (tj. na nacionalnim prvenstvima ili drugim sportskim događajima koji određuju ili na kojima se određuje ko je najbolji u državi u kategoriji/disciplini koja je u pitanju, i/ili ko bi trebao biti odabran da predstavlja zemlju na *međunarodnim sportskim događajima* ili takmičenjima). To bi, također, trebalo uključivati one *sportiste* nacionalnog nivoa svoje zemlje koji se inače ili često takmiče na sportskim događajima međunarodnog nivoa i/ili takmičenjima (više nego na nacionalnom nivou) ali koji nisu klasificirani kao *sportisti međunarodnog nivoa* od strane svog međunarodnog saveza.

4.4 Određivanje prioriteta među sportovima i/ili disciplinama

4.4.1 Sljedeće, *antidoping organizacija* treba razmotriti postoje li ikakvi faktori koji garantiraju raspodjelu resursa za *testiranje* jednom sportu ili disciplini ili naciji (ako je primjenjivo) pod prioritetima u odnosu na ostale. Ovo znači vršenje procjene relativnog rizika od doppinga:

- a) U slučaju međunarodnog saveza, procjenjivanje relativnih rizika od doppinga među raznim disciplinama i nacijama unutar svog sporta na osnovi kalendara *sportskih događaja*.
- b) U slučaju nacionalne *antidoping organizacije*, podjela testiranja među različitim sportovima i među imperativima nacionalnih antidoping politika koje mogu voditi ka određivanju određenih sportova kao prioriteta nad drugima.

[Komentar na 4.4.1(b): Nacionalne antidoping organizacije će imati različite zahtjeve za prioritetima i nacionalnim politikama. Naprimjer, jedna nacionalna antidoping organizacija će imati legitimne razloge da kao prioritet stavi (neke ili sve) olimpijske sportove dok druga može imati legitimne razloge, zbog različitih sportskih karakteristika te nacije, da kao prioritet stavi (naprimjer) neke druge „nacionalne“ sportove. Ovi imperativi politika su relevantne stvari koje treba razmotriti nacionalna antidoping organizacija prilikom planiranja rasporeda testiranja, uz procjenu relativnih rizika od dopinga u različitim sportovima koji se igraju pod njenom nacionalnom nadležnošću. Oni mogu, naprimjer, voditi ka odlučivanju nacionalne antidoping organizacije u svom planiranju rasporeda testiranja, za određeni period, (1) da dodijeli testiranje nekim sportovima pod svojom nadležnošću, ali drugima ne; i (2) da odredi određene sportove prioriteta nad drugima ne zbog većeg rizika od dopinga u ovim sportovima nego zbog većeg nacionalnog interesa u osiguravanju integriteta ovih sportova.]

- c) U slučaju organizacije velikog sportskog događaja, raspoređivanje resursa testiranja među različitim sportovima i/ili disciplinama uključenim u ovaj događaj.
- d) Još jedan faktor relevantan za raspoređivanje resursa *testiranja* unutar plana rasporeda testiranja bit će broj *sportista* koji su uključeni u određeni nivo u sportu (sportovima) i/ili disciplini (disciplinama) i naciji (nacijama) koje su u pitanju. Kada je rizik od dopinga procijenjen kao jednak između dva različita sporta ili discipline ili nacije, više resursa bi trebalo biti posvećeno sportu ili disciplini ili naciji koja uključuje veći broj *sportista*.

4.5 Određivanje prioriteta među različitim *sportistima*

- 4.5.1 Jednom kada se definiraju *sportisti međunarodnog nivoa* i nacionalnog nivoa (pogledati član 4.3.), i kada se odrede prioritetni sportovi/discipline/nacije (pogledati član 4.4.), inteligentni plan rasporeda testiranja koristi ciljano testiranje da bi fokusirao resurse za testiranje tamo gdje su najpotrebniji unutar sveukupne grupe *sportista*. Ciljano testiranje će, prema tome, biti prioritet, tj. značajna količina testiranja provedenog kao dio plana rasporeda testiranja antidoping organizacije će biti ciljano testiranje *sportista* unutar njene sveukupne grupe.

[Komentar na 4.5.1: Ciljano testiranje je prioritet zato što nasumično testiranje, ili čak procijenjeno nasumično testiranje, ne osigurava da će svi odgovarajući sportisti biti dovoljno testirani. Kodeks ne nameće bilo kakvu razumnu sumnju ili neki vjerovatan uzrok kao potrebu za ciljanim testiranjem. Ipak, ciljano testiranje ne bi trebalo biti korišteno u bilo kakve svrhe osim za legitimnu doping kontrolu.]

- 4.5.2 *Antidoping organizacije* će razmotriti provođenje ciljanog testiranja na sljedećim kategorijama *sportista*:
 - a) Za međunarodne saveze, *sportisti* (pogotovo iz njenih prioritetnih disciplina ili nacija) koji se redovno takmiče na najvišem nivou međunarodnih takmičenja (npr. kandidati za olimpijske i paraolimpijske medalje ili za medalje sa svjetskih prvenstava), kako je to predviđeno rangiranjem ili drugim odgovarajućim kriterijima.
 - b) Za nacionalne *antidoping organizacije*, sljedeći *sportisti* iz njihovih prioritetnih sportova:
 - (i) *Sportisti* koji su dio nacionalnog tima na velikim sportskim događajima (npr. olimpijske ili paraolimpijske igre, svjetsko prvenstvo i drugi sportski događaji

sa više sportova) ili tima u drugim sportovima visokog nacionalnog prioriteta (ili koji bi mogli biti odabrani za takve timove);

- (ii) *Sportisti* koji treniraju samostalno ali se takmiče na velikim sportskim događajima (npr. olimpijske igre, paraolimpijske igre, svjetsko prvenstvo i drugi sportski događaji s više sportova), a mogu biti odabrani za takve sportske događaje;
 - (iii) *Sportisti* koji primaju javna sredstva finansiranja;
 - (iv) *Sportisti* visokog nivoa koji žive, treniraju ili se takmiče u inostranstvu;
 - (v) *Sportisti* visokog nivoa koji su državljani drugih zemalja ali su prisutni (bilo s mjestom boravka, treniraju, takmiče se bilo iz drugog razloga) u zemlji te nacionalne *antidoping organizacije*.
 - (vi) U saradnji s međunarodnim savezima, *sportisti međunarodnog nivoa*.
- c) Za sve *antidoping organizacije* koje imaju nadležnost za testiranje:
- (i) *Sportisti* koji služe period zabrane učešća ili privremene suspenzije;
 - (ii) *Sportisti* koji su bili visoki prioritet za *testiranje* prije nego što su se penzionisali iz sporta i koji sada žele da se vrate iz penzije u aktivno učešće u sportu.

[Komentar na 4.5.2: Koordinacija između međunarodnih saveza, nacionalnih antidoping organizacija i drugih antidoping organizacija vršit će se u skladu s članom 4.9.]

4.5.3 *Antidoping organizacija* također će razmotriti ostale pojedinačne faktore relevantne za određivanje koji *sportisti* će biti predmetom *ciljanog testiranja*. Relevantni faktori mogu uključivati (ali nisu ograničeni na):

- a) Prethodna kršenja antidoping pravila, historija testiranja, uključujući bilo kakve abnormalne biološke parametre (parametri krvi, steroidni profili, prema preporukama APMU itd.);
- b) Historija sportske izvedbe, obrazac izvedbe, i/ili visoke izvedbe bez srazmjernog dosjea testiranja;
- c) Ponavljanje propusta vezanog za lokaciju;
- d) Sumnjiv obrazac popunjavanja podataka o lokaciji (npr. ažuriranja podataka o lokaciji u „zadnjoj minuti“);
- e) Preseljenje ili treniranje na udaljenoj lokaciji;
- f) Povlačenje ili odsustvo s očekivanog takmičenja;
- g) Povezanost *sportiste* s trećom stranom (kao što je kolega iz tima, trener ili doktor) koje ima historiju umiješanosti u doping;
- h) Povreda;
- i) Starosna dob/stadij karijere (npr. prelazak s juniorskog u seniorski nivo, približavanje isteku ugovora, približavanje penzioniranju);

- j) Finansijski poticaj za poboljšanu izvedbu, kao što je novčani iznos za nagradu ili šanse za dobijanje sponzora; i/ili
- k) Pouzdane informacije od treće strane, ili obavještajni podaci dobijeni ili podijeljeni s *antidoping organizacijom* u skladu s članom 11.

4.5.4 *Testiranje* koje nije ciljano testiranje mora se označiti kao nasumičan izbor i bit će provedeno u skladu s opcijama odabira u Smjernicama za implementiranje efikasnog programa testiranja. Nasumičan izbor će biti proveden koristeći dokumentiran sistem za takav izbor. Nasumičan izbor može biti ili procijenjeni (kada su *sportisti* rangirani korištenjem nekih prethodno određenih kriterija da bi se povećale ili smanjile šanse za odabir), ili kompletno nasumičan (kada nisu razmatrani neki prethodno određeni kriteriji, a *sportisti* su odabrani proizvoljno s liste ili grupe ili su izvučena imena *sportista*). Procijenjeni nasumični odabir će biti prioritet i provodit će se u skladu s kriterijima koji mogu u obzir uzeti faktore navedene u članu 4.5.3 (ako je primjenjivo) da bi se osiguralo da se odabere veći procent "rizičnih" *sportista*.

[Komentar na 4.5.4: Pored ciljanog testiranja, testiranje nasumičnim izborom može igrati važnu ulogu u odvracanju, kao i pomoći da se zaštiti integritet sportskog događaja.]

4.5.5 Da bi se izbjegla sumnja, bez obzira na kreiranje kriterija za odabir *sportista* za testiranje, a posebno za *ciljano testiranje sportista*, kao i činjenicu da kao opće pravilo testiranje treba da bude izvedeno između 6.00 i 23.00 sati, osim ako (i) *sportista* odredi 60-minutni vremenski period od 5.00 ili (ii) postoji opravdana osnova za testiranje noću (tj. između 23.00 i 6.00), ostaje fundamentalni princip (kako je to određeno članom 5.2. Kodeksa) da se od *sportista* može tražiti da dadne uzorak bilo kada na bilo kojem mjestu antidoping organizaciji s nadležnošću za *testiranje* nad njim/njom, bez obzira da li je odabir sportiste za testiranje u skladu s takvim kriterijima. Shodno tome, *sportista* ne može odbiti da bude podvrgnut prikupljanju uzorka na osnovi toga da takvo testiranje nije predviđeno planom rasporeda testiranja te *antidoping organizacije* i/ili da nije provedeno između 6.00 i 23.00, i/ili da *sportista* ne ispunjava relevantne uslove za odabir za *testiranje* ili da ne bi trebao biti odabran za *testiranje*.

4.6 Određivanje prioriteta između različitih tipova *testiranja*

4.6.1 Na osnovi procjene rizika i procesa određivanja prioriteta opisanog u članovima od 4.2. do 4.5, *antidoping organizacija* mora odrediti do kojeg obima se traži svaki od sljedećih tipova *testiranja* da bi se otkrile i spriječile doping prakse unutar relevantnog sporta (sportova), discipline (disciplina) i/ili nacije (nacija), a na inteligentan i efikasan način:

- a) *Testiranje na takmičenju* i *testiranje izvan takmičenja*;
 - (i) Kod sportova i/ili disciplina koje su procijenjene kao one kod kojih postoji visok rizik od dopinga za vrijeme perioda izvan takmičenja, *testiranje izvan takmičenja* će biti prioritet, a značajan dio dostupnog *testiranja* će biti izvršen izvan takmičenja. Međutim, određeni važan broj *testiranja na takmičenju* ipak mora da se izvrši.
 - (ii) Kod sportova i/ili disciplina koje su procijenjene kao one koje imaju mali rizik od dopinga za vrijeme perioda izvan takmičenja (tj. tamo gdje može jasno biti prikazano da doping izvan takmičenja najvjerojatnije neće poboljšati izvedbu ili dati neke druge nedopuštene prednosti), *testiranje na takmičenju* će biti određeno kao prioritet a značajan dio dostupnog testiranja će biti proveden na takmičenju. Ipak, nekoliko testiranja izvan takmičenja će se

ipak izvršiti, proporcionalno riziku od dopinga izvan takmičenja u određenom sportu/disciplini. Izuzetno, tj. u manjem broju sportova i/ili disciplina kada je određeno u dobroj namjeri da ne postoji materijalni rizik od dopinga za vrijeme perioda izvan takmičenja, može se proći bez *testiranja izvan takmičenja*. Pod takvim okolnostima, međunarodni savez će od WADA-e tražiti izuzeće testiranja izvan takmičenja u skladu s protokolom koji propisuje WADA.

- a) testiranje urina;
- b) testiranje krvi; i
- c) testiranje koje uključuje longitudinalno profiliranje, tj. program biološkog pasoša sportiste.

4.7 Analiza uzorka, strategija zadržavanja i daljnje analize

4.7.1 *Antidoping organizacije* će tražiti od laboratorija da analiziraju uzorke za standardni meni analize na osnovi toga da li je *uzorak* prikupljen *na takmičenju* ili *izvan takmičenja*. *Antidoping organizacije* također mogu razmatrati vršenje proširene analize uzoraka na *zabranjene supstance* i *zabranjene metode* pored onih sadržanih (ili obaveznih nivoa) u TDSSA na osnovi rizika u sportu/disciplini/državi ili bilo kakve obavještajne podatke koje može dobiti *antidoping organizacija*.

4.7.2 *Antidoping organizacija* može od WADA-e tražiti fleksibilnost u provođenju minimalnih nivoa analize preciziranih za *zabranjene supstance* ili *zabranjene metode* kako je to navedeno u TDSSA.

4.7.3 *Antidoping organizacija* će kreirati strategiju za zadržavanje *uzoraka* i dokumentacije vezanu za prikupljanje takvih *uzoraka* tako da bi omogućila daljnju analizu takvih *uzoraka* nekog kasnijeg datuma u skladu s članovima 6.5 i 6.6 *Kodeksa*. Takva strategija će biti usklađena s propisima iz *Međunarodnog standarda* za laboratorije i *Međunarodnog standarda* za zaštitu privatnosti i ličnih informacija, a uzet će u obzir svrhu analize *uzoraka* propisanu članom 6.2. *Kodeksa*, kao i (bez ograničenja) sljedećih elemenata:

- a) preporuka laboratorije i APMU;
- b) moguće potrebe za retroaktivnom analizom vezanom za program *biološkog pasoša sportiste*;
- c) nove metode otkrivanja koje treba predstaviti u bliskoj budućnosti relevantne za *sportistu*, sport i/ili disciplinu;
- d) *uzorke* prikupljene od *sportista* koji ispunjavaju neke ili sve od kriterija propisanih u članu 4.5.
- e) bilo koje druge informacije koje su dostupne *antidoping organizaciji* koje opravdavaju dugotrajno pohranjivanje ili daljnju analizu *uzoraka* po nahođenju *antidoping organizacije*.

4.8 Prikupljanje informacija o lokaciji

4.8.1 Informacije o lokaciji nisu krajnje po sebi, nego prije jednostavno sredstvo ka krajnjem, naime efikasnom i efektivnom provođenju testiranja bez prethodne najave. Prema tome, kada je *antidoping organizacija* odlučila da mora provesti *testiranje* (uključujući *testiranje izvan takmičenja*) na pojedinim *sportistima*, ona mora tada razmotriti koliko

informacija treba o lokaciji tih *sportista* da bi provela takvo testiranje efikasno i bez prethodne najave. *Antidoping organizacija* mora prikupiti sve informacije o lokaciji koje su joj potrebne da provede testiranje identificirano u njenom planu rasporeda testiranja efektivno i efikasno. Pored toga, zahtijevana količina podataka o lokaciji će biti proporcionalna grupi lokacije i broju koliko puta *antidoping organizacija* ima namjeru testirati *sportistu*.

4.8.2 U skladu s članovima 5.5 i 14.5 *Kodeksa*, *antidoping organizacije* mogu prikupiti informacije i koristit će *ADAMS* da provedu efikasnu doping kontrolu. Kao rezultat toga, takve informacije će putem *ADAMS-a* odmah biti dostupne *WADA-i* i drugim relevantnim *antidoping organizacijama* sa preklapajućom nadležnošću za *testiranje*.

Ove informacije će:

- a) biti čuvane u strogoj povjerljivosti sve vrijeme;
- b) koristiti u svrhu planiranja, koordinacije ili provođenja doping kontrole;
- c) biti relevantne za *biološki pasoš sportiste* ili druge analitičke rezultate;
- d) biti podrška u istrazi potencijalnog kršenja antidoping pravila; i/ili
- e) biti podrška u postupku za navodno kršenje antidoping pravila.

4.8.3 Kada *antidoping organizacija* odluči da treba provesti *testiranje izvan takmičenja* u prateću procjenu rizika (u skladu s članom 4.2) i korake za određivanje prioriteta (u članovima od 4.3 do 4.7), onda će razmotriti kolika količina informacija o mjestu boravka joj je potrebna za te sportiste da bi se efikasno provelo testiranje bez prethodne najave.

4.8.4 Međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* trebaju razmotriti "piramidalni" ili "kategorizirani" pristup, stavljajući *sportiste* u različite grupe po mjestu boravka, koje postaju *registrirane test grupe*, grupe za testiranje ili druge grupe u zavisnosti od toga kolika količina informacija o mjestu boravka je potrebna da bi se proveo broj testiranja raspoređen na te sportiste u planu rasporeda testiranja.

4.8.5 Međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* moraju biti u mogućnosti da demonstriraju *WADA-i* da su izvršili odgovarajući pristup zasnovan na riziku pri raspoređivanju *sportista* u grupe po mjestu boravka i da su rasporedili dovoljan broj testova *izvan takmičenja* u svom planu rasporeda testiranja prema obavezi iz članova 4.8.6.1 i 4.8.10.1.

4.8.6 *Registrirana test grupa*

4.8.6.1 Najviši nivo je *registrirana test grupa* i uključuje *sportiste* koji su predmetom najvećeg broja testiranja i od kojih se, prema tome, traži da daju informacije o lokaciji u skladu s članom 4.8.6.2. *Sportisti* u toj *registriranoj test grupi* će biti predmetom obaveza iz člana 2.4 *Kodeksa* o lokaciji.

Međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* će razmotriti sljedeće kriterije za uključivanje *sportista* u *registriranu test grupu*:

- a) *sportisti* koji ispunjavaju kriterije navedene u članovima 4.5.2 i 4.5.3;

- b) *sportisti* koje međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* planiraju *testirati* najmanje tri (3) puta godišnje *izvan takmičenja* (bilo samostalno bilo dogovorenom koordinacijom s drugim *antidoping organizacijama* s nadležnošću za *testiranje* nad istim *sportistima*);
- c) *sportisti* koji su dio programa biološkog pasoša hematološkog modula *antidoping organizacije*, kako je to propisano u TDSSA;
- d) *sportisti* u *test grupi* koji se nisu pridržavali važećih obaveza o mjestu boravka za tu grupu;
- e) *sportisti* za koje nema dovoljno informacija potrebnih međunarodnom savezu ili nacionalnoj *antidoping organizaciji* da bi ih locirali za to *testiranje* preko drugih izvora informacija;
- f) *sportisti* koji su u timskom sportu i koji nisu dio timskih aktivnosti u određenom vremenskom periodu (npr. za vrijeme perioda pauze u sezoni); i
- g) *sportisti* koji služe period *zabrane učešća*.

[Komentar na 4.8.6.1: Na osnovi gore navedenih tački a) do g) i jednom kada se odrede sportisti za registriranu test grupu, međunarodni savez ili nacionalna antidoping organizacija će planirati, nezavisno ili dogovorenom koordinacijom s drugim antidoping organizacijama, da testiraju bilo kojeg sportistu uključenog u registriranu test grupu najmanje tri (3) puta izvan takmičenja godišnje.]

4.8.6.2 *Sportista* koji je u *registriranoj test grupi* će:

- a) Tromjesečno popunjavati podatke o lokaciji koji daju tačne i potpune informacije o lokaciji *sportiste* za nadolazeće tromjesečje, uključujući gdje će živjeti, trenirati i takmičiti se u tom tromjesečju, i da ažuriraju te podatke o lokaciji kada je to neophodno, tako da bi mogli biti locirani za *testiranje* u tom tromjesečju u vrijeme i na mjestu navedenim u popunjenom obrascu o lokaciji, kako je to navedeno u članu 4.8.8. Neizvršavanje takve obaveze može biti tretirano kao propust pri popunjavanju; i
- b) Navesti u svom obrascu o lokaciji za svaki dan u nadolazećem tromjesječju jedan specifični 60-minutni period kada će biti dostupni na određenoj lokaciji za testiranje kako je to precizirano u odredbi 4.8.8.3. Ovo ni na koji način ne ograničava obavezu *sportiste* prema članu 5.2 *Kodeksa* da se prijavi na *testiranje* na bilo koje mjesto i u bilo koje vrijeme po zahtjevu *antidoping organizacije* koja ima nadležnost da ga testira. To ne ograničava njegovu obavezu da dostavi informacije precizirane u odredbi 4.8.8.2 o lokaciji izvan 60-minutnog vremenskog perioda. Međutim, ako *sportista* nije dostupan za *testiranje* na toj lokaciji unutar 60-minutnog vremenskog perioda navedenog za taj dan u obrascu o lokaciji, taj propust se može okarakterizirati kao propušteni test.

[Komentar na 4.8.6.2(b): Svrha 60-minutnog vremenskog perioda je da se napravi balans između potrebe da se locira sportista za testiranje i nepraktičnosti i nepravednosti da se sportista učini potencijalno odgovornim za propušteni test svaki put kada odstupa od prethodno

navedene rutine.]

- 4.8.6.3 *Antidoping organizacija* koja ima nadležnost da izvrši *testiranje sportiste* iz *registrirane test grupe* će izvršiti *testiranje izvan takmičenja* na tom *sportisti* koristeći podatke iz obrasca o lokaciji sportiste. Iako obaveze iz člana 4.2 Kodeksa uključuju davanje 60-minutnog vremenskog perioda, *testiranje* neće biti ograničeno samo na 60-minutni vremenski period koji je naveo *sportista*. Da bi se omogućilo da je *testiranje izvan takmičenja* nepredvidivo za *sportistu*, *antidoping organizacije* također će razmotriti druge informacije o lokaciji koje imaju, npr. redovne aktivnosti, da bi testirali *sportistu*.
- 4.8.6.4 Međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* koja održava *registriranu test grupu* će koristiti ADAMS da bi osigurala da:
- su informacije koje je dao *sportista* pohranjene sigurno i da su zaštićene;
 - pristup informacijama imaju (i) ovlašteni pojedinci koji djeluju u ime međunarodnog saveza ili nacionalne *antidoping organizacije* (kako je primjenjivo); (ii) WADA i (iii) druge *antidoping organizacije* ovlaštene za *testiranje sportista* u skladu s članom 5.2. Kodeksa; i
 - stalnog čuvanja informacija u strogoj povjerljivosti i njihovog korištenja samo u svrhe propisane članom 5.5. Kodeksa te uništavanja u skladu s *Međunarodnim standardom* za zaštitu privatnosti i ličnih podataka kada one više ne budu relevantne.
- 4.8.6.5 *Sportisti* u nadležnosti nacionalne *antidoping organizacije* i međunarodnog saveza trebaju biti u samo jednoj *registriranoj test grupi* te prema tome trebaju samo jednom unijeti podatke o lokaciji. Ako je *sportista* uključen u međunarodnu *registriranu test grupu* međunarodnog saveza i nacionalnu *registriranu test grupu* nacionalnog saveza (ili u *registriranu test grupu* nekoliko nacionalnih *antidoping organizacija* ili nekoliko međunarodnih saveza) svaki od njih će obavijestiti *sportistu* da je uključen u njihovu *registriranu test grupu*. Međutim, prije nego to učine, oni će se međusobno dogovoriti kome *sportista* treba dostaviti podatke o lokaciji i ta *antidoping organizacija* će čuvati podatke o lokaciji. U svakom obavještenju poslanom *sportisti* će se navesti da se *podaci o lokaciji* dostavljaju isključivo toj *antidoping organizaciji* (i zatim će te informacije podijeliti s ostalima i s drugim *antidoping organizacijama* sa ovlaštenjem za *testiranje sportiste*).

[Komentar na 4.8.6.5: Ako se navedene antidoping organizacije ne mogu dogovoriti koja će od njih preuzeti odgovornost za prikupljanje podataka o lokaciji sportiste i njihovo dijeljenje s ostalim antidoping organizacijama ovlaštenim za testiranje sportista, svaka od njih treba u pisanoj formi obrazložiti WADA-i kako smatraju da treba riješiti to pitanje, a WADA će donijeti odluku u najboljem interesu sportiste. Odluka WADA-e će biti konačna i na nju se ne može žaliti.]

4.8.7 Ulazak i izlazak iz *registrirane test grupe*

- 4.8.7.1 Međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* (kako je primjenjivo) će obavijestiti svakog *sportistu* odabranog u njihovu *registriranu test grupu* o sljedećem:
- činjenici da je uključen u *registriranu test grupu* s datumom važenja od navedenog datuma u budućnosti;

- b) obavezama o lokaciji koje *sportista* mora izvršiti;
- c) mjerama koje će se poduzeti ako se ne pridržava obaveza vezanih za lokaciju; i
- d) da ih, također, mogu testirati druge *antidoping organizacije* s ovlaštenjem da vrše *testiranje*.

[Komentar na 4.8.7.1: Ovu obavijest može poslati nacionalni savez ili nacionalni olimpijski komitet kada međunarodni savez / nacionalna antidoping organizacija smatra da je to prikladno ili brzo te će se, u pravilu, ostaviti dovoljno vremena prije uključivanja sportiste u registriranu test grupu. U obavijesti se, također, mora objasniti šta sportista mora uraditi da bi se ponašao u skladu s članom 2.4 Kodeksa o lokaciji sportiste (ili uputiti na internetsku stranicu ili drugi izvor gdje mogu pronaći te informacije). Sportisti uključeni u registriranu test grupu će biti informirani i trebaju biti obučeni tako da razumiju koje obaveze vezane za lokaciju moraju zadovoljiti, kako funkcionira sistem o lokaciji, posljedice ako dođe do propusta vezanog za popunjavanje ili propuštenog testa i njihovog prava da se žale na propust vezan za popunjavanje i propušten test.]

Antidoping organizacije, također, trebaju biti aktivne u pomaganju sportistima da izbjegnu propuste vezane za popunjavanje. Naprimjer, mnoge antidoping organizacije podsjećaju sportiste u registriranim test grupama o isteku tromjesječja za popunjavanje obrazaca o lokaciji i zatim provjeravaju one sportiste koji još uvijek nisu izvršili neophodna popunjavanja kako se približava istek roka. Međutim, sportisti su ti koji ostaju potpuno odgovorni za poštivanje obaveza vezanih za popunjavanje, bez obzira na to da li im je antidoping organizacija osigurala takvu podršku.]

- 4.8.7.2 *Sportisti koji više ne ispunjavaju kriterije za uključivanje u registriranu test grupu bit će isključeni iz registrirane test grupe.*

[Komentar na 4.8.7.2: Važeća pravila također mogu zahtijevati da se obavijest o odlasku u penziju pošalje nacionalnom savezu sportiste. Kada sportista ode u penziju, ali se onda vrati u aktivno bavljenje sportom, njihov period nepodobnosti za testiranje izvan takmičenja će biti zanemaren u svrhu izračunavanja perioda od 12 mjeseci navedenom u članu 2.4 Kodeksa.]

- 4.8.7.3 *Sportista koji je uključen u tu registriranu test grupu će nastaviti biti predmetom obaveza iz člana 2.4 Kodeksa o lokaciji, osim ako i sve do:*

- a) bude pisanim putem obaviješten/-a od strane svake *antidoping organizacije* koja ga/ju je stavila u *registriranu test grupu* da više nije određen/-a za uključivanje u *registriranu test grupu*; ili
- b) Ako se penzionira s takmičenja u sportu koji je u pitanju u skladu s važećim pravilima i pošalje pisanu obavijest o tome svakoj *antidoping organizaciji* koja ih je uvrstila u *registriranu test grupu*.

4.8.8 Obaveze vezane za popunjavanje obrasca o mjestu boravka

- 4.8.8.1 *Antidoping organizacije će provjeriti jesu li podaci o lokaciji sportiste uneseni u skladu s odredbama 4.8.8.2. i 4.8.8.3.*

- 4.8.8.2 *Antidoping organizacija koja prikuplja podatke o lokaciji sportiste može odrediti datum prije prvog dana svakog tromjesječja (npr. 1. januar, 1. april, 1. juli i 1. oktobar) kada sportista u registriranoj test grupi mora unijeti podatke o lokaciji koji sadrže najmanje sljedeće informacije:*

[Komentar na 4.8.8.2: Radi lakšeg planiranja i spremnosti za testiranje na prvi dan tromjesečja (u skladu s odredbom 4.8.8.2.), antidoping organizacije mogu tražiti da se podaci o mjestu boravka dostave 15. dana u mjesecu koji prethodi tromjesečju. Međutim neće biti poduzimanja mjera ako se podaci ne dostave prije prvog dana u tromjesečju.]

- a) punu adresu za prijem pošte i ličnu adresu elektronske pošte na koju se mogu slati službena obavještenja *sportisti*. Smatrat će se da je *sportista* primio sve pošiljke poslana na tu adresu 7 dana nakon njihova slanja poštom te odmah nakon prijema poruke o slanju elektronske pošte (u skladu s primjenjivim zakonom);

[Komentar na 4.8.8.2(a): U tu svrhu sportista treba navesti adresu na kojoj živi ili za koju zna da će mu se pošta odmah uručiti. Antidoping organizacija se potiče da dostavi popratno obavještenje (faksom, e-mailom, SMS porukom, putem odobrene društvene mreže, aplikacije ili na drugi način dostavi obavještenja koja mogu poslužiti kao dokaz prijema, uz mogućnost slanja obavještenja nacionalnom savezu sportiste ako se vrati neisporučena s adrese koju je sportista naveo). Svrha tih odredbi je skraćivanje vremena postupanja rezultatima.]

- b) posebna potvrda da *sportista* razumije da će se njegovi podaci o lokaciji dijeliti s ostalim *antidoping organizacijama* koje su ovlaštene za njegovo testiranje;
- c) za svaki dan u sljedećem tromjesečju punu adresu na kojoj će *sportista* prenočiti (npr. prebivalište, privremeno mjesto boravka, hotel itd.);
- d) za svaki dan u sljedećem tromjesečju naziv i adresu svake lokacije gdje će *sportista* trenirati, raditi ili obavljati druge aktivnosti (npr. škola), uz uobičajeni vremenski okvir tih aktivnosti; i

[Komentar na 4.8.8.2 (d): Ova obaveza odnosi se samo na aktivnosti koje su dio svakodnevne rutine sportiste. Naprimjer, ako svakodnevna rutina sportiste uključuje odlazak u teretanu, na bazen i trkalište te redovne tretmane kod fizioterapeuta, sportista u podacima o lokaciji treba navesti naziv i adresu teretane, bazena, trkališta i fizioterapeuta te njegovu uobičajenu rutinu, npr. "ponedjeljkom: 9–11 teretana, 13–17 teretana; utorkom: 9–11 teretana, 16–18 teretana; srijedom: 9–11 trkalište, 3–5 fizioterapeut; četvrtkom: 9–12 teretana, 16–18 trkalište; petkom: 9–11 bazen, 3–5 fizioterapeut; subotom: 9–12 trkalište, 13–15 bazen; nedjeljom: 9–11 trkalište, 13–15 bazen". Ako sportista trenutno ne trenira, to treba navesti u svojim podacima o lokaciji uz ostale rutinske aktivnosti u nadolazećem tromjesečju, npr. rutinu na poslu ili u školi, rehabilitaciji ili drugu rutinu te navesti naziv i adresu svake lokacije na kojoj provodi te aktivnosti i vremenski okvir u kojem se odvijaju.

U slučaju timskog sporta ili drugog sporta gdje se takmičenje i/ili treniranje odvija grupno, svakodnevne aktivnosti sportiste vjerovatno će uključivati većinu ili sve timske aktivnosti.]

- e) raspored takmičenja / sportskih događaja u sljedećem tromjesečju uključujući naziv i adresu svake lokacije na kojoj će se *sportista* takmičiti te datume i vremena kada ima zakazano takmičenje na tim lokacijama.

4.8.8.3 U skladu s odredbom 4.8.8.3. u podacima o lokaciji se treba navesti jedan 60-minutni termin između 5 sati ujutro i 11 sati za svaki dan u sljedećem tromjesečju navečer za svaki dan kada će *sportista* biti dostupan za testiranje na određenoj lokaciji.

[Komentar na 4.8.8.3: Sportista može odabrati koji će 60-minutni termin između 5 ujutro i 11 navečer koristiti u tu svrhu, uz uslov da se u tom vremenu nalazi na mjestu koje je dostupno doping kontroloru. To može biti mjesto stanovanja sportiste, mjesto treniranja ili takmičenja ili neka druga lokacija (npr. posao ili škola). Sportista ima pravo navesti 60-minutni termin kada će se nalaziti u hotelu, stambenoj zgradi ili drugoj lokaciji gdje se može stupiti u kontakt sa sportistom putem recepcije ili zaštitara. Obaveza sportiste je omogućiti dostupnost njegovoj lokaciji u 60-minutnom terminu bez prethodne najave. Sportista također može navesti i termin kada učestvuje u timskoj aktivnosti. Međutim, u oba slučaja, nedostupnost testiranju na navedenoj lokaciji u navedenom terminu smatrat će se propuštenim testom.]

4.8.8.4 Kao jedini izuzetak odredbe 4.8.8.3. ako (samo ako) postoje datumi u relevantnom tromjesečju kada se sportista treba takmičiti na sportskom događaju (osim na sportskim događajima koje organizira organizator velikih sportskih događaja) i antidoping organizacija koja je uvrstila sportistu u registriranu test grupu smatra da ima dovoljno informacija iz drugih izvora za lociranje sportiste radi testiranja na te datume, tada se antidoping organizacija koja je uvrstila sportistu u registriranu test grupu može odreći uslova dostave 60-minutnog termina za te datume (datumi na takmičenju) iz odredbe 4.8.8.2. Ako međunarodni savez i nacionalna antidoping organizacija oba uvrste sportistu u svoju registriranu test grupu, o tome hoće li se odreći tog uslova za datume na takmičenju, prevagnut će odluka međunarodnog saveza. Ako je izuzet uslov navođenja 60-minutnog termina za datume na takmičenju i sportista je u svom unosu podataka o lokaciji naveo više datuma i lokacija na kojima će se takmičiti (te stoga nije naveo 60-minutni termin za te datume), ako sportista zatim ispadne s takmičenja prije isteka tih datuma tako da preostali datumi više nisu datumi na takmičenju, sportista mora ažurirati svoj unos podataka o lokaciji i unijeti potrebne podatke za te datume uključujući 60-minutni termin iz odredbe 4.8.8.3.

4.8.8.5 Obaveza sportiste da je kod unosa podataka o mjestu boravka dostavi sve potrebne informacije, kako je navedeno u odredbama 4.8.8.2. i 4.8.8.3, koji su tačni i dovoljni da se omogući lociranje sportiste za testiranje svakoj antidoping organizaciji koja to želi na svaki dan u tromjesečju u terminima i na lokacijama koje je sportista naveo u svom unosu podataka za taj dan, uključujući ali ne i ograničeno na 60-minutni termin naveden za taj dan u obrascu o mjestu boravka.

a) Tačnije, sportista će dostaviti dovoljne informacije kako bi doping kontrolor mogao naći lokaciju, dobiti pristup lokaciji i naći sportistu na lokaciji bez prethodne najave. Propust da se to učini smatrat će se propustom vezanim za unos podataka i/ili (ako to zahtijevaju okolnosti) izbjegavanjem prikupljanja uzorka iz člana 2.3. Kodeksa i/ili uplitanjem ili pokušajem uplitanja u postupak doping kontrole iz člana 2.5. Kodeksa. U svakom slučaju, antidoping organizacija će razmotriti ciljano testiranje sportiste.

[Komentar na 4.8.8.5(a): Naprimjer, izjave poput „trčanje u crnoj šumi“ su nedovoljne i vjerojatno će rezultirati propustom vezanim za unos podataka. Slično tome, davanje lokacije kojoj doping kontrolor ne može pristupiti (npr. zgrada ili područje gdje je pristup ograničen) vjerojatno će rezultirati propustom vezanim za popunjavanje. Antidoping organizacija može utvrditi nedostatak informacija iz samog unosa podataka ili ih otkriti kada kod pokušaja testiranja ne može locirati sportistu. U oba slučaja predmet se tretira kao očigledan propust pri popunjavanju i/ili (kada to zahtijevaju okolnosti) kao izbjegavanje prikupljanja uzorka iz člana 2.3. Kodeksa i/ili uplitanje ili pokušaj uplitanja u doping kontrolu iz člana 2.5. Kodeksa. Dodatne informacije o uslovima unosa podataka o lokaciji navedene su u WADA-inim smjernicama za provedbu efikasnog programa testiranja. Kada sportista ne zna tačno gdje će biti u svako vrijeme u toku sljedećeg tromjesečja,

on/ona mora dati najtačnije moguće podatke na osnovi očekivanja gdje će se nalaziti u relevantnim vremenima i ažurirati te informacije po potrebi u skladu s odredbom 4.8.8.5.]

- b) Ako se *sportista* testira u 60-minutnom vremenskom periodu mora ostati s doping kontrolorom sve do završetka prikupljanja *uzorka* čak i kada postupak traje duže od 60-minutnog vremenskog perioda. Propust da se to učini smatrat će se očiglednim kršenjem člana 2.3. *Kodeksa* (odbijanje ili propust podvrgavanja *prikupljaju uzorka*).
- c) Ako je *sportista* nedostupan za *testiranje* na početku 60-minutnog vremenskog perioda, ali postane dostupan za *testiranje* kasnije u toku 60-minutnog vremenskog perioda, doping kontrolor treba uzeti *uzorak* i ne bi trebao procesuirati pokušaj kao neuspjeli pokušaj testiranja nego izvijestiti o pojedinostima kašnjenja u dostupnosti *sportiste*. Bilo kakvo ovakvo ponašanje treba istražiti zbog mogućeg kršenja antidoping pravila izbjegavanja prikupljanja *uzorka* iz člana 2.3. ili 2.5. *Kodeksa*. To može potaknuti i provođenje *ciljanog testiranja sportiste*. Ako *sportista* nije dostupan za *testiranje* u toku 60-minutnog vremenskog perioda na lokaciji koju je naveo za taj termin i dan odgovarat će za propušteni test čak i ako ga se locira kasnije taj dan te se uspješno uzme njegov *uzorak*.
- d) Kada doping kontrolor stigne na lokaciju navedenu za 60-minutni vremenski period, ako se *sportistu* ne može odmah locirati, doping kontrolor treba ostati na toj lokaciji do isteka 60-minutnog vremenskog perioda i u tom vremenu u razumnoj mjeri pokušati locirati *sportistu* koliko to dozvoljavaju okolnosti. Za provjeru što je razumno poduzeti u takvim okolnostima pogledati *WADA-ine* Smjernice za provedbu efikasnog programa *testiranja*.

[Komentar na 4.8.8.5 (d): Kada sportista nije lociran usprkos razumnim pokušajima doping kontrolora i preostalo je samo 5 minuta u 60-minutnom terminu, kao zadnji pokušaj doping kontrolor može (ali ne mora) telefonski nazvati sportistu (ako je upisao svoj broj telefona u obrascu o lokaciji) i provjeriti nalazi li se on na navedenoj lokaciji. Ako sportista odgovori na poziv doping kontrolora i dostupan je na (ili u neposrednoj blizini) lokaciji za promptno testiranje (tj. u 60-minutnom vremenskom periodu), doping kontrolor treba pričekati sportistu i prikupiti uzorak od njega. Međutim doping kontrolor treba pažljivo zabilježiti sve okolnosti radi donošenja odluke je li potrebna daljnja istraga. Tačnije, doping kontrolor treba posebno paziti na činjenice koje ukazuju da je moglo doći do ometanja ili manipulacije urina ili krvi sportiste u vremenu između telefonskog poziva i prikupljanja uzorka. Ako se sportista javi na poziv doping kontrolora a ne nalazi se na navedenoj lokaciji ili u neposrednoj blizini te zato ne može biti dostupan za testiranje u 60-minutnom vremenskom periodu doping kontrolor treba upisati izvještaj o neuspješnom pokušaju testiranja.]

- 4.8.8.6 Kada promjena okolnosti znači da podaci u obracu o lokaciji više nisu tačni ili potpuni, kao što to zahtijeva odredba 4.8.8.5, *sportista* će ažurirati podatke tako da budu tačni i potpuni. *Sportista* mora ažurirati unos podataka o lokaciji svaki put kada dođe do promjena u bilo kojem danu u datom tromjesečju a posebno u (a) vremenu ili lokaciji navedenoj u 60-minutnom vremenskom periodu iz odredbe 4.8.8.3. i/ili (b) mjestu prenoćišta *sportiste*. *Sportista* će ažurirati podatke čim to bude moguće nakon saznanja o promjeni okolnosti i prije 60-minutnog vremenskog perioda koji su naveli za taj dan. Propust da se to učini smatrat će se propustom vezanim za unos podataka i/ili (ako to zahtijevaju okolnosti) izbjegavanjem prikupljanja uzorka iz člana 2.3. *Kodeksa* i/ili uplitanjem ili pokušajem uplitanja u postupak doping kontrole iz člana 2.5. *Kodeksa*. U

svakom slučaju, *antidoping organizacija* će razmotriti *ciljano testiranje sportiste*.

[Komentar na 4.8.8.6: Antidoping organizacija koja prikuplja unose podataka o lokaciji sportiste treba dati odgovarajuće mehanizme (npr. telefon, faks, internet, e-poštu, SMS, odobrene društvene mreže ili aplikacije) za lakše ažuriranje tih podataka. Svaka antidoping organizacija ovlaštena za testiranje sportiste dužna je provjeravati postoje li ažuriranja podataka od strane sportiste prije pokušaja prikupljanja uzorka od sportiste na osnovi njegovih podataka o mjestu boravka. Da bi se, međutim, izbjegla sumnja, sportista koji je ažurirao svoj 60-minutni vremenski period za određeni dan prije prvog 60-minutnog vremenskog perioda svejedno se mora podvrgnuti testiranju u prvom 60-minutnom periodu ako ga se locira za testiranje u tom terminu.]

4.8.9 Dostupnost za testiranje

4.8.9.1 Svi *sportisti* dužni su podvrgnuti se *testiranju* u bilo koje vrijeme i na bilo kojem mjestu na zahtjev *antidoping organizacije* koja je ovlaštena za njihovo *testiranje*. *Sportista* iz *registrirane test grupe* mora biti izričito prisutan i dostupan za *testiranje* svakog dana u 60-minutnom periodu koji je naveo za taj dan u svojim podacima o lokaciji, na lokaciji koju je naveo za taj termin.

[Komentar na 4.8.9.1: Kako bi testiranje bilo efikasno u odvratanju od varanja i otkrivanju varanja, ono treba biti što je više moguće nepredvidivo. Zato, namjera iza 60-minutnog perioda nije ograničavanje testiranja na to vrijeme ili kreiranje "zadanog" vremena za testiranje, nego:

- a) *jasno naglašavanje da će se neuspjeli pokušaj testiranja sportiste računati kao propušteni test;*
- b) *da se garantira da se sportista može pronaći i uzorak prikupiti najmanje jednom dnevno (što bi trebalo odvratiti od dopinga ili ga barem znatno otežati);*
- c) *povećati pouzdanost ostalih podataka o lokaciji koje dostavi sportista i tako pomoći antidoping organizaciji u lociranju sportiste radi testiranja izvan 60-minutnog perioda. Period od 60 minuta „veže“ sportistu uz određenu lokaciju na određeni dan. Zajedno s podacima koje sportista mora dostaviti o tome gdje ostaje noću, trenira, takmiči se i bavi ostalim „uobičajenim“ aktivnostima u tom danu, antidoping organizacija trebala bi moći locirati sportistu za testiranje izvan 60-minutnog vremenskog perioda; i*
- d) *da se dobiju korisni obavještajni podaci o antidopingu, npr. ako sportista redovno navodi termine između kojih postoje veliki razmaci i/ili mijenja svoj termin i/ili lokaciju u zadnji trenutak. Te informacije mogu biti osnova za ciljano testiranje takvog sportiste.]*

4.8.10 Grupe za testiranje

4.8.10.1 Nivo ispod *registrirane test grupe* je grupa za testiranje. Ona uključuje *sportiste* za koje su potrebni određeni podaci o lokaciji kako bi se *sportiste* lociralo i testiralo *izvan takmičenja* barem jednom godišnje. U najmanjoj mjeri to će uključivati adresu prenoćišta, raspored takmičenja/*sportskog događaja* i redovne treninge. Član 2.4 *Kodeksa* ne odnosi se na *sportiste* u grupi za *testiranje*. Međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* će razmotriti sljedeće kriterije za uključivanje *sportista* u grupu za *testiranje*:

- a) *sportisti* koje međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* planiraju *testirati* najmanje jednom godišnje *izvan takmičenja* (bilo samostalno bilo

dogovorenom koordinacijom s drugim *antidoping organizacijama* koje imaju nadležnost za *testiranje* nad istim *sportistima*);

- b) *sportisti* iz sportova koji imaju dovoljno podataka o lokaciji da ih se može locirati za testiranje putem uobičajenog timskog takmičenja/*sportskog događaja* i timskih aktivnosti.

4.8.10.2 Kada je treniranje u sportu organizirano i provodi se u grupi, a ne samostalno, uključujući timske aktivnosti, međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* mogu odlučiti da je dovoljno u grupu za *testiranje* uključiti *sportiste* kao dio tima. Međutim, u razdobljima kada nisu zakazane timske aktivnosti (npr. izvan sezone) ili kada *sportista* ne učestvuje u timskim aktivnostima (npr. kada se oporavlja od ozljede), međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* može od *sportiste* tražiti dostavu pojedinačnih podataka o lokaciji kako bi se u tim razdobljima omogućilo *testiranje sportiste bez prethodne najave*. Ako zatraženi podaci o lokaciji nisu dovoljni za *testiranje bez prethodne najave* u tim razdobljima *sportisti* će se uvrstiti u svoju *registriranu test grupu* i primijenit će se odredba 2.4. *Kodeksa o podacima o lokaciji*.

4.8.10.3 Da bi se osiguralo da *sportisti* dostavljaju i održavaju tačne podatke o lokaciji u grupi za *testiranje*, međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* će u svoja pravila i postupke uključiti odgovarajuće mjere koje nisu iz člana 2.4. *Kodeksa* za pojedine *sportiste* ili timove koji su dio grupe za *testiranje* ako;

- a) podaci o lokaciji nisu dostavljeni na datume navedene u pravilima; ili
- b) ako se nakon pokušaja *testiranja* otkrije da su podaci o lokaciji netačni; ili
- c) dobiju se informacije koje pobijaju dostavljene podatke o lokaciji.

[*Komentar na 4.8.10.3: Takve mjere mogu se dodati uz podizanje sportista u registriranu test grupu, kako je opisano u odredbi 4.8.6.1.(d).*]

4.8.10.4 Podatke o lokaciji sportista u grupi za *testiranje* također treba upisati u *ADAMS* radi bolje koordinacije *testiranja* između *antidoping organizacija*. Međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* mogu u sklopu svojih pravila i postupaka zatražiti i rasporede unosa podataka o lokaciji s redovnijim rokovima, npr. sedmičnim, mjesečnim ili tromjesečnim, a koji su prikladniji za potrebe timskih aktivnosti u relevantnim sportovima.

4.8.10.5 Međunarodni savez i nacionalna *antidoping organizacija* će unaprijed obavijestiti *sportiste* odabrane za uključivanje u grupu za *testiranje* o odabiru, potrebnim informacijama o lokaciji i primjenjivim posljedicama.

4.8.11 Ostale grupe

4.8.11.1 Međunarodni savezi i nacionalne *antidoping organizacije* mogu formirati druge grupe za *sportiste* koji ne ispunjavaju kriterije iz odredbe 4.5.2. i kada međunarodni savez i nacionalna *antidoping organizacija* definiraju smanjene uslove za podatke o mjestu boravka. Na *sportiste* u tim grupama ne odnosi se član 2.4. *Kodeksa o podacima o lokaciji*.

4.8.12 Odabir *sportista* za različite grupe po lokaciji i koordinacija između Međunarodnih saveza i nacionalnih *antidoping organizacija*.

4.8.12.1 Svaki međunarodni savez i nacionalna *antidoping organizacija* ima pravo odabrati koji

sportisti idu u koju vrstu grupe po lokaciji. Međutim, međunarodni savez i nacionalna *antidoping organizacija* moraju moći dokazati da su tačno procijenili relevantne rizike i potrebno rangiranje u skladu s odredbama 4.2. do 4.7. i da su donijeli odgovarajuće kriterije na osnovi rezultata te procjene.

- 4.8.12.2 Nakon što odaberu *sportiste* u svoju *registriranu test grupu* međunarodni savez i nacionalna *antidoping organizacija* održavat će i dijeliti popis *sportista* s relevantnim međunarodnim savezom i nacionalnom *antidoping organizacijom* putem sistema *ADAMS*.
- 4.8.12.3 Ako se *sportista* nalazi u jednoj grupi po lokaciji njegovog međunarodnog saveza i drugoj grupi po lokaciji njegove nacionalne *antidoping organizacije*, unijet će svoje podatke o lokaciji i ispuniti uslove grupe po lokaciji koja traži više podataka o lokaciji.
- 4.8.12.4 Međunarodni savez i nacionalne *antidoping organizacije* će koordinirati odabir *sportista* u grupu lokacija i *testiranja* kako bi se izbjeglo dupliciranje posla i što efikasnije koristili resursi. Kao rezultat takve koordinacije i efikasnog korištenja resursa, međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* će razmotriti dodavanje više *sportista* u svoju *registriranu test grupu* ili grupu za *testiranje* kako bi se provelo više *testiranja* većeg broja „rizičnih“ *sportista*.
- 4.8.12.5 Svaki međunarodni savez i svaka nacionalna *antidoping organizacija* će:
- a) redovno provjeravati i po potrebi ažurirati kriterije za uključivanje *sportista* u svoju *registriranu test grupu* i grupu(e) za testiranje kako bi osigurali da i dalje služe svrsi tj. da obuhvataju sve prikladne *sportiste*. Uzet će u obzir kalendar takmičenja / *sportskog događaja* za relevantno razdoblje i promijeniti ili povećati broj *sportista* u *registriranoj test grupi* ili grupi za *testiranje* prije *velikog sportskog događaja* (npr. olimpijske igre, paraolimpijske igre, svjetska prvenstva i ostali sportski događaji s više sportova) kako bi se osiguralo da se *sportisti* koji učestvuju testiraju izvan takmičenja u dovoljnoj mjeri i u skladu s procjenom rizika.
 - b) periodično (ali najmanje svaka tri mjeseca) provjeravati popis *sportista* u svojoj *registriranoj test grupi* i grupi(ama) za testiranje kako bi se osiguralo da svaki *sportista* s popisa i dalje ispunjava potrebne uslove. *Sportiste* koji više ne ispunjavaju kriterije treba ukloniti iz registrirane test grupe i/ili grupe za testiranje i dodati *sportiste* koji sada ispunjavaju kriterije. Međunarodni savez i nacionalna *antidoping organizacija* će takve *sportiste* savjetovati o promjeni njihovog statusa i bez odgode sastaviti novi popis *sportista* u primjenjivoj grupi.

4.8.13 Organizatori velikih sportskih događaja

- 4.8.13.1 Za razdoblja kada sportisti spadaju pod nadležnost za testiranje *organizatora velikog sportskog događaja*:
- a) ako su sportisti uvršteni u *registriranu test grupu*, *organizator velikog sportskog događaja* ima pristup njihovim podacima o lokaciji za relevantno razdoblje kako bi se nad njima provelo *testiranje izvan takmičenja*; ili
 - b) ako *sportisti* nisu uvršteni u *registriranu test grupu*, *organizator velikog sportskog događaja* može donijeti pravila specifična za taj *sportski događaj*, uključujući *mjere* koje zahtijevaju od njih ili od relevantne treće strane dostavu takvih informacija o njihovoj lokaciji tokom relevantnog razdoblja kako bi se moglo provesti testiranje izvan takmičenja.

4.8.14 Odgovornost za podatke o lokaciji

4.8.14.1 Bez obzira na ostale stavove iz odredbe 4.8.:

- a) međunarodni savez može predložiti, a nacionalna *antidoping organizacija* može pristati da se dio ili sve obaveze međunarodnog saveza vezane uz lokaciju iz člana 4.8. prepuste nacionalnoj *antidoping organizaciji* ili koordinatoru doping kontrole koji podliježu stavu (f) u nastavku;
- b) međunarodni savez može prepustiti dio ili sve obaveze vezane za lokaciju iz člana 4.8. nacionalnom savezu sportiste ili koordinatoru doping kontrole koji podliježu stavu (f) u nastavku; ili
- c) nacionalna *antidoping organizacija* može prepustiti dio ili sve svoje obaveze vezane uz lokacije iz odredbe 4.8. nacionalnom savezu sportiste, koordinatoru doping kontrole ili drugoj odgovarajućoj *antidoping organizaciji* koja je nadležna za dotičnog sportistu i podliježe stavu (f) u nastavku;
- d) kada ne postoji odgovarajuća nacionalna *antidoping organizacija*, nacionalni olimpijski komitet će preuzeti obaveze vezane za lokaciju od nacionalne *antidoping organizacije* iz člana 4.8;
- e) kad WADA utvrdi da međunarodni savez ili nacionalna *antidoping organizacija* (kako je primjenjivo u pojedinačnom slučaju) ne ispunjava dio ili sve obaveze vezane uz lokaciju iz člana 4.8, WADA može povjeriti dio ili sve te obaveze bilo kojoj drugoj prikladnoj *antidoping organizaciji*; i
- f) *antidoping organizacija* (bilo da se radi o međunarodnom savezu, nacionalnoj *antidoping organizaciji* bilo drugoj *antidoping organizaciji*) koja povjerava svoje obaveze (djelimično ili u potpunosti) nacionalnom savezu ili koordinatoru doping kontrole ostaje u svakom trenutku odgovorna za postupke i/ili propuste tijela kojem je dala ovlaštenja.

4.8.14.2 Nacionalni savez mora se potruditi pomoći međunarodnom savezu i/ili nacionalnoj *antidoping organizaciji* (kako je primjenjivo) u prikupljanju podataka o lokaciji od *sportista* za koje je nadležna uključujući (bez ograničenja) donošenje posebnih pravila u svojim odredbama u tu svrhu.

4.8.14.3 *Sportista* može izabrati da odredi treću stranu za unos i ažuriranje njegovih podataka o lokaciji (i/ili da vrši sva ažuriranja u njima), npr. trenera, menadžera ili nacionalni savez uz uslov da treća strana na to pristane. *Antidoping organizacija* koja prikuplja podatke o lokaciji sportiste može uz njih zatražiti pisanu obavijest o preuzimanju obaveza koju su potpisali taj *sportista* i treća strana.

[Komentar na 4.8.14.3: Naprimjer, sportista koji učestvuje u timskom sportu ili drugom sportu gdje se takmičenje i/ili trening odvija grupno, može prepustiti zadaću dostave podataka o lokaciji timu, treneru, menadžeru ili nacionalnom savezu. Radi praktičnosti i efikasnosti, sportista u tom sportu može prepustiti dostavu podataka o lokaciji svom timu ne samo u razdobljima timskih aktivnosti nego i u razdobljima kada nisu uz tim, ukoliko je tim saglasan. U takvim okolnostima sportista treba dostaviti timu podatke o svojoj pojedinačnoj lokaciji za to razdoblje kao nadopunu podacima vezanima uz timske aktivnosti.]

4.8.14.4 Međutim, u svim slučajevima, uključujući i kod *sportista* u timskim sportovima:

- a) svaki *sportista* u *registriranoj test grupi* ostaje u svakom trenutku odgovoran za

dostavu tačnih i potpunih podataka o lokaciji bez obzira unose li sami podatke ili to prepuste trećoj strani. U slučaju propusta pri popunjavanju, *sportista* se neće moći braniti obrazloženjem da je tu odgovornost prepustio trećoj strani i da ta treća strana nije ispunila zadane uslove; i

- b) takav *sportista* u svakom trenutku snosi ličnu odgovornost dostupnosti za *testiranje* na navedenoj lokaciji u unosu podataka o lokaciji. U slučaju propuštenog testa *sportista* se neće moći braniti obrazloženjem da je tu odgovornost prepustio trećoj strani i da je ta treća strana unijela krive podatke ili nije ažurirala podatke da bi se osiguralo da podaci o lokaciji za dan koji je u pitanju budu važeći i tačni.

[Komentar na 4.8.14.4: Naprimjer, kod neuspješnog pokušaja testiranja sportista u navedenom 60-minutnom periodu u određenom razdoblju timske aktivnosti zato što je službenik tima upisao krive podatke vezano uz timsku aktivnost ili nije ažurirao podatke o timskoj aktivnosti koji su se u međuvremenu promijenili, za takav propust tim može snositi sankcije prema primjenjivim pravilima međunarodnog saveza ali će i sportista lično biti odgovoran za propust dostave podataka o lokaciji. Razlog tome je, ako sportista može okriviti svoj tim kada nije dostupan na lokaciji koju je naveo njegov tim, onda može izbjeći odgovornost za dostavljenu lokaciju za testiranje. Naravno, osiguravanje točnih podataka o lokaciji i izbjegavanje propusta u dostavi podataka o lokaciji od strane sportista je u interesu i tima i sportista.]

4.9 Koordinacija s drugim antidoping organizacijama

4.9.1 *Antidoping organizacije* će koordinirati svoje napore za *testiranje* s naporima drugih *antidoping organizacija* s kojima im se preklapaju nadležnosti, da bi do maksimuma doveli efektivnost tih kombiniranih napora i da izbjegnu nepotrebna ponavljajuća *testiranja* određenih *sportista* i da se omogući da se *sportisti* koji se takmiče na *velikim sportskim događajima* na odgovarajući način unaprijed *testiraju*. Tačnije:

- a) *Antidoping organizacije* će se konsultirati s drugim relevantnim *antidoping organizacijama* da bi koordinirali aktivnosti *testiranja* (uključujući izbor u grupu na osnovi mjesta boravka i planove rasporeda testiranja, koji mogu uključiti *testiranje izvan takmičenja* prije *velikog sportskog događaja*) i da izbjegnu dupliranje. Jasan sporazum o ulogama i odgovornostima za *testiranje* na *sportskom događaju* bit će unaprijed dogovoren u skladu s članom 5.3 *Kodeksa*. Kada takav sporazum nije moguć, *WADA* će riješiti slučaj u skladu s principima propisanim u Dodatku H – *Testiranje na sportskom događaju*.
- b) *Antidoping organizacije* će unutar dvadeset jednog (21) dana od prikupljanja *uzorka* unijeti obrazac doping kontrole u *ADAMS* za sve prikupljene *uzorke*.
- c) *Antidoping organizacije* će kroz *ADAMS* dijeliti informacije o uslovima za lociranje *sportista* kada postoji preklapanje u nadležnostima za testiranje.
- d) Kroz *ADAMS* će dijeliti informacije o programima *biološkog pasoša sportiste* kada postoji preklapanje u nadležnostima za testiranje.
- e) Dijelit će informacije o *sportistima* kada postoji preklapanje u nadležnostima za testiranje.

4.9.2 *Antidoping organizacije* mogu sklopiti ugovor s drugim *antidoping organizacijama* ili trećim stranama da u njihovo ime djeluju kao koordinator doping kontrole ili tijela nadležna za prikupljanje uzoraka. Prema uslovima ugovora, *antidoping organizacija*

(koja je u ovu svrhu tijelo nadležno za testiranje) može navesti na koji način diskrecijsko pravo dodijeljeno tijelu nadležnom za prikupljanje uzoraka u skladu s Međunarodnim standardom za testiranje i istrage to tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka treba koristiti kada prikuplja uzorke u njeno ime.

[Komentar na 4.9.2: Naprimjer, Međunarodni standard za testiranje i istrage daje diskrecijsko pravo u pogledu kriterija koji će se koristiti za potvrdu identiteta sportista (odredba 5.3.4.), u pogledu okolnosti u kojima je dopuštena odgoda javljanja u stanicu za doping kontrolu (odredba 5.4.4.), u pogledu mogućnosti prisustva tokom postupka prikupljanja uzoraka (odredba 6.3.3.), u pogledu kriterija koje treba koristiti za osiguranje da se svaki prikupljeni uzorak pohranjuje na način koji štiti njegov integritet, identitet i sigurnost prije transporta iz stanice za doping kontrolu (odredba 8.3.1.) i u pogledu smjernica koje mora slijediti doping kontrolor pri određivanju postojanja izuzetnih okolnosti koje znače da bi postupak prikupljanja uzoraka trebalo prekinuti bez prikupljanja uzorka potrebne specifične težine za analizu (odredba F.4.5.) i dijeljenja dobijenih podataka/informacija (poglavlje 11.).]

4.9.3 *Antidoping organizacije* trebale bi se konsultirati i koordinirati jedna s drugom, s WADA-om, te sa nadležnim istražnim organima i drugim relevantnim organima, kod dobijanja, kreiranja i dijeljenja informacija i obavještajnih podataka koji mogu biti korisni za informiranje plana rasporeda testiranja, u skladu s članom 11.0. „*Međunarodnog standarda za testiranje i istrage*“.

5.0 Obavještavanje *sportista*

5.1 Cilj

Cilj je osigurati da *sportista* koji je odabran za *testiranje* bude propisno obaviješten o prikupljanju *uzoraka* kako je navedeno u odredbama 5.3.1. i 5.4.1, da se poštuju prava *sportista*, da ne postoji mogućnost krivotvorenja uzorka koji se daje i da je obavještenje dokumentirano.

5.2 Opće odredbe

Obavještavanje *sportista* započinje kada tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka započne s obavještavanjem odabranog sportiste, a završava kada *sportista* dođe u stanicu za doping kontrolu ili kada se dogodi moguće nepridržavanje propisima od strane *sportiste*. Glavne aktivnosti su:

- a) imenovanje doping kontrolora, pratioca i ostalog osoblja za prikupljanje uzoraka koje je dovoljno za osiguranje testiranja bez prethodne najave i kontinuirano posmatranje *sportista* koji su primili obavještenje o njihovom odabiru za davanje *uzorka*;
- b) lociranje *sportiste* i potvrđivanje njegovog identiteta;
- c) obavještavanje *sportiste* o tome da je odabran za davanje uzorka te o njegovim pravima i obavezama;
- d) stalno praćenje *sportiste* od trenutka obavještavanja do dolaska u označenu stanicu za doping kontrolu; i
- e) dokumentiranje obavještavanja ili pokušaja obavještavanja.

5.3 Uslovi koje je potrebno ispuniti prije obavještavanja *sportiste*

5.3.1 Osim u izuzetnim i opravdanim okolnostima, kao metoda za prikupljanje uzoraka

koristit će se testiranje bez prethodne najave. *Sportista* će biti prvo lice koje se obavještava o odabiru za prikupljanje *uzorka*, osim kada je u skladu s odredbom 5.3.7. potrebno prvo obavijestiti treću stranu. Kako bi se osiguralo provođenje testiranja bez prethodne najave, tijelo nadležno za testiranje (i tijelo nadležno za prikupljanje uzorka, ako je riječ o dva različita tijela) osigurati će da se odluke o odabiru *sportista* javljaju prije *testiranja* samo onima koji to trebaju znati kako bi se moglo izvršiti *testiranje*. Svako obavještenje trećoj strani će se slati na siguran i povjerljiv način tako da ne postoji rizik da *sportista* dobije raniju najavu da je odabran za *prikupljanje uzorka*. Za *testiranje na takmičenju* takva obavijest će se slati na kraju takmičenja na kojem se *sportista* takmiči.

[Komentar na 5.3.1: Potrebno je uložiti krajnji napor da osoblje na mjestu održavanja sportskog događaja ili treninga ne zna unaprijed da može doći do testiranja. Nacionalni savez ili drugo tijelo nema pravo insistirati na obavještanju unaprijed o testiranju sportiste za koje je nadležno kako bi njegov predstavnik mogao biti prisutan na takvom testiranju].

- 5.3.2 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka će imenovati i ovlastiti osoblje nadležno za prikupljanje uzoraka za provedbu ili pomoć pri postupku *prikupljanja uzorka*, a koje je obučeno za izvršavanje svojih dužnosti, koje nije u sukobu interesa u pogledu rezultata *prikupljanja uzorka* i koje nije *maloljetno*.
- 5.3.3 Osoblje za prikupljanje uzoraka posjeduje službenu dokumentaciju, koju izdaje tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka, a koja dokazuje njihovu nadležnost za prikupljanje uzorka od *sportista*, poput pisane punomoći tijela nadležnog za testiranje. Doping kontrolor također će nositi i dodatnu identifikaciju koja sadrži njihovo ime i fotografiju (npr. identifikacijsku karticu tijela nadležnog za prikupljanje uzoraka, vozačku dozvolu, zdravstvenu iskaznicu, pasoš ili sličan valjani identifikacijski dokument) i datum isteka tog dokumenta.
- 5.3.4 Tijelo nadležno za testiranje ili tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka određuje kriterije za potvrdu identiteta *sportiste* odabranog za davanje *uzorka*. To osigurava da je odabrani *sportista* ujedno i obaviješteni *sportista*. Ako se *sportista* ne može odmah identificirati, može se tražiti od treće strane da potvrdi njegov identitet te se pojedini takve identifikacije dokumentiraju.
- 5.3.5 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka, doping kontrolor ili pratilac, kako je primjenjivo, utvrdit će lokaciju odabranog *sportiste* i planirati pristup i vrijeme obavještanja, uzimajući u obzir specifične okolnosti sporta / takmičenja / treninga itd. i situacije u tom trenutku.
- 5.3.6 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka, doping kontrolor ili pratilac će dokumentirati pokušaje i ishode obavještanja *sportiste*.
- 5.3.7 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka / doping kontrolor / pratilac, kako je primjenjivo, razmotrit će je li potrebno obavijestiti treću stranu prije obavještanja *sportista* u sljedećim situacijama:
 - a) ako je to potrebno zbog invaliditeta *sportiste* (kao što je predviđeno Prilogom A – Izmjene za *sportiste* s invaliditetom);
 - b) ako je *sportista maloljetnik* (kao što je to predviđeno Prilogom B – Izmjene za maloljetne *sportiste*);
 - c) kada je potreban prevodilac i kada je dostupan za prijem obavještenja;

- d) ako je to potrebno za pomaganje osoblju za prikupljanje uzorka radi identifikacije *sportista* koje treba testirati i obavještanje tih *sportista* da su dužni dati uzorak.

[Komentar na 5.3.7: *Dozvoljeno je obavijestiti treće strane da će se provesti testiranje sportista maloljetnika ili sportista s invaliditetom. Međutim, ne postoji obaveza obavještanja treće strane (npr. timskog liječnika) o misiji doping kontrole ako takva pomoć nije potrebna. Ako treba obavijestiti treću stranu prije slanja obavijesti, treću stranu treba pratiti doping kontrolor ili pratilac radi obavještanja sportiste.*]

5.4 Obaveze kod obavještanja *sportista*

Kada se uspostavi prvi kontakt, tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka, doping kontrolor ili pratilac, kako je primjenjivo, mora osigurati da *sportista* i/ili treća strana (po potrebi u skladu s odredbom 5.3.7.) bude obaviještena:

- a) da se od *sportiste* traži davanje *uzorka*;
- b) o tijelu pod čijom nadležnošću će se provesti *prikupljanje uzorka*;
- c) o tipu *prikupljanja uzorka* i svim uslovima koje treba ispuniti prije *prikupljanja uzorka*;
- d) o pravima *sportista*, uključujući pravo na:
 - (i) predstavnika i, ako je dostupan, prevodioca u skladu s odredbom 6.3.3.(a);
 - (ii) traženje dodatnih informacija o postupku *prikupljanja uzorka*;
 - (iii) traženje odgode javljanja u stanicu za doping kontrolu iz opravdanih razloga u skladu sa odredbom 5.4.4; i
 - (iv) traženje izmjena kako je navedeno u Dodatku A – Izmjene za *sportiste* s invaliditetom.
- e) o odgovornostima *sportista*, uključujući obaveze:
 - (i) ostanka pod nadzorom doping kontrolora/pratioca u svako doba od trenutka kada doping kontrolor/pratilac stupi u prvi kontakt do završetka postupka *prikupljanja uzorka*;
 - (ii) predočenja identifikacije u skladu s odredbom 5.3.4;
 - (iii) poštivanja postupaka *prikupljanja uzorka* (*sportistu* treba upoznati s posljedicama nepridržavanja propisa); i
 - (iv) trenutnog javljanja za davanje *uzorka*, osim ako postoje opravdani razlozi za odgodu, kako je određeno u skladu s odredbom 5.4.4.
- f) o lokaciji stanice za doping kontrolu;
- g) da ako *sportista* odabere konzumirati hranu ili tečnost prije davanja *uzorka*, to čini na vlastiti rizik;
- h) da ne smije unositi previše tečnosti jer to može odgoditi proizvodnju odgovarajućeg *uzorka*; i
- i) da uzorak urina koji je *sportista* dao osoblju za prikupljanje uzorka treba biti prvi

urin *sportiste* nakon obavijesti, tj. ne smije urinirati pod tušem ili na bilo koji drugi način prije davanja uzorka osoblju za prikupljanje uzoraka.

5.4.2 Kada ostvari kontakt, doping kontrolor/pratilac će:

- a) od momenta takvog kontakta dok *sportista* ne napusti stanicu za doping kontrolu po završetku postupka prikupljanja uzoraka, držati sportistu pod stalnim nadzorom;
- b) identificirati se *sportisti* koristeći dokumentaciju iz odredbe 5.3.3; i
- c) potvrditi identitet *sportiste* u skladu s kriterijima iz odredbe 5.3.4. Potvrda identiteta *sportiste* bilo kojom drugom metodom ili neuspjeh potvrđivanja identiteta *sportiste*, dokumentirat će se i o tome obavijestiti tijelo nadležno za testiranje. U slučajevima kada nije moguće potvrditi identitet *sportiste*, prema kriterijima iz odredbe 5.3.4. tijelo nadležno za testiranje odlučit će je li prikladno nastaviti u skladu s Dodatkom A – Istraživanje mogućeg nepridržavanja propisa Međunarodnog standarda za postupanje rezultatima.

5.4.3 Pratilac/doping kontrolor od *sportiste* će tražiti da potpiše odgovarajući obrazac kao potvrdu i prijema i prihvatanja obavijesti. Ako *sportista* odbije potpisati takav obrazac ili izbjegava primiti obavijest, pratilac/doping kontrolor će, ako je to moguće, obavijestiti *sportistu* o posljedicama odbijanja ili nepridržavanja propisima, a pratilac (ako ne doping kontrolor) će odmah obavijestiti doping kontrolora o svim relevantnim činjenicama. Kada je to moguće, doping kontrolor će nastaviti s prikupljanjem uzorka. Doping kontrolor dokumentira činjenice u detaljnom izvještaju i obavještava tijelo nadležno za testiranje o okolnostima. Tijelo nadležno za testiranje slijedit će korake propisane Dodatkom A – Istraživanje mogućeg nepoštivanja.

5.4.4 Doping kontrolor/pratilac može razmotriti bilo koji razuman zahtjev treće strane ili zahtjev *sportiste* za odgodu javljanja u stanicu za doping kontrolu nakon potvrde i prijema obavijesti i/ili za privremeno napuštanje stanice za doping kontrolu nakon dolaska i može dati takvo odobrenje ako se *sportista* može stalno pratiti i držati pod nadzorom tokom odgode. Doping kontrolor/pratilac može odobriti takvo odobrenje ako *sportista* može biti stalno praćen i biti pod stalnim nadzorom za vrijeme odgode. Odgođeno javljanje u/privremeno napuštanje stanice za doping kontrolu može biti dopušteno za sljedeće aktivnosti:

- a) za testiranje na takmičenju:
 - (i) učestvovanje na svečanosti otvaranja;
 - (ii) ispunjenje medijskih obaveza;
 - (iii) učestvovanje u daljnjim takmičenjima;
 - (iv) zagrijavanje;
 - (v) dobijanje nužne medicinske pomoći;
 - (vi) lociranje predstavnika i/ili prevodioca;
 - (vii) pribavljanje identifikacije s fotografijom; ili

(viii) bilo koje druge razumne okolnosti koju utvrdi doping kontrolor, uzimajući u obzir uputstva tijela nadležnog za testiranje.

b) za testiranje izvan takmičenja:

(i) lociranje predstavnika;

(ii) dovršetak treninga;

(iii) dobijanje neophodne medicinske pomoći;

(iv) pribavljanje identifikacije s fotografijom; ili

(v) bilo koje druge razumne okolnosti koju utvrdi doping kontrolor, uzimajući u obzir uputstva tijela nadležnog za testiranje.

5.4.5 Doping kontrolor/pratilac će odbiti zahtjev *sportiste* za odgodom ako neće biti moguće kontinuirano praćenje *sportiste* za vrijeme odgode.

5.4.6 Doping kontrolor/pratilac ili drugo nadležno osoblje za prikupljanje uzorka dokumentirat će razloge odgode javljanja u stanicu za doping kontrolu i/ili razloge napuštanja stanice za doping kontrolu koji mogu tražiti daljnju istragu tijela nadležnog za testiranje.

5.4.7 Ako *sportista* odgodi javljanje u stanicu za doping kontrolu drukčije nego u skladu s odredbom 5.4.4. i/ili nije pod stalnim nadzorom, ali stigne prije odlaska doping kontrolora, doping kontrolor će odlučiti treba li pokrenuti postupak mogućeg nepridržavanja propisa. Ako je ikako moguće, doping kontrolor će nastaviti s prikupljanjem uzorka. Tijelo nadležno za testiranje će istražiti moguće nepridržavanje propisima u skladu s Dodatkom A – Istraživanje mogućeg nepridržavanja propisa, iz Međunarodnog standarda za postupanje rezultatima.

5.4.8 Ako osoblje za prikupljanje uzoraka uoči nešto što može ugroziti prikupljanje uzorka, o tome će obavijestiti doping kontrolora koji će to dokumentirati. Ako to doping kontrolor smatra prikladnim, razmotrit će treba li prikupiti dodatni uzorak od *sportiste*. Tijelo nadležno za testiranje će istražiti moguće nepridržavanje propisa u skladu s Prilogom A – Istraživanje mogućeg nepridržavanja propisa, iz Međunarodnog standarda za postupanje rezultatima.

6.0 Priprema za postupak prikupljanja uzorka

6.1 Cilj

Priprema za postupak prikupljanja uzoraka na način koji osigurava da se prikupljanje može provesti efikasno i uspješno uz dovoljne resurse, npr. osoblja i opreme.

6.2 Opće odredbe

Priprema za postupak prikupljanja uzoraka započinje kreiranjem sistema za prikupljanje relevantnih podataka za uspješnu provedbu prikupljanja i završava potvrdom da oprema za prikupljanje uzoraka zadovoljava navedene kriterije. Glavne aktivnosti su:

a) uspostavljanje sistema za prikupljanje detalja koji se odnose na postupak prikupljanja uzoraka;

b) utvrđivanje kriterija za osobe koje mogu biti prisutne za vrijeme postupka prikupljanja uzoraka;

- c) osiguravanje da stanica za doping kontrolu zadovoljava najmanje kriterije definirane odredbom 6.3.2; i
- d) osiguranje da oprema za prikupljanje uzoraka zadovoljava najmanje kriterije definirane odredbom 6.3.4.

6.3 Uslovi za pripremanje postupka prikupljanja uzorka

6.3.1. Tijelo nadležno za testiranje, koordinator doping kontrole ili tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka kreirat će sistem za prikupljanje svih neophodnih informacija kako bi se osigurala efikasnost postupka prikupljanja uzoraka, uključujući identifikaciju posebnih uslova za zadovoljenje potreba *sportista* s invaliditetom (kako je navedeno u Dodatku A – Izmjene za *sportiste* s invaliditetom), kao i potreba *maloljetnih sportista* (kako je navedeno u Dodatku B – Izmjene za *maloljetne sportiste*).

Doping kontrolor će koristiti stanicu za doping kontrolu koja osigurava, najmanje, privatnost *sportista* i, gdje je to moguće, koja se koristi samo kao stanica za doping kontrolu za vrijeme postupka prikupljanja uzoraka. Doping kontrolor će zabilježiti značajnija odstupanja od tih kriterija. Ako doping kontrolor ocijeni da je stanica za doping kontrolu neprikladna, potražiti će drugu lokaciju koja ispunjava minimum gore navedenih kriterija.

6.3.2. Tijelo nadležno za testiranje ili Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka utvrdit će kriterije za osobe koje uz osoblje za prikupljanje uzoraka mogu biti prisutne za vrijeme postupka prikupljanja uzoraka. Kriteriji će najmanje uključivati:

- a) pravo *sportiste* na predstavnika i/ili prevodioca za vrijeme postupka prikupljanja uzoraka, osim kada *sportista* daje *uzorak* urina;
- b) pravo *sportiste* s invaliditetom da ga prati predstavnik kako je navedeno u Dodatku A – Izmjene za *sportiste* s invaliditetom;
- c) pravo *maloljetnog sportiste* (kako je navedeno u Dodatku B – Izmjene za *maloljetne sportiste*) i pravo prisutnog doping kontrolora/pratioca na predstavnika koji će posmatrati prisutnog doping kontrolora/pratioca kada *maloljetni sportista* daje *uzorak* urina, ali predstavnik neće direktno posmatrati davanje *uzorka* osim ako to zatraži *maloljetni sportista*;
- d) *WADA-inog* posmatrača u sklopu *WADA-inog Programa nezavisnog posmatranja* ili *WADA-inog* istražitelja (kako je primjenjivo); i/ili
- e) nadležno lice koje je uključeno u obuku osoblja za prikupljanje uzoraka ili provjeru tijela nadležnog za prikupljanje uzoraka.

[Komentar na 6.3.3 (d) i (e): *WADA-in posmatrač/istražitelj i/ili nadležno lice neće direktno nadgledati davanje uzorka urina.*]

6.3.3. Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka koristit će isključivo sisteme opreme za prikupljanje uzoraka urina i krvi koji najmanje:

- a) imaju jedinstveni sistem numeriranja za sve A i B boce, spremnike, epruvete ili druge artikle koji se koriste za hermetičko zatvaranje uzorka te imaju bar kod ili slični kod koji ispunjava uslove *ADAMS-a* o opremi za prikupljanje uzoraka;
- b) imaju sistem hermetičkog zatvaranja sa zaštitom od *ometanja*;
- c) osiguravaju da identitet *sportiste* nije vidljiv iz same opreme;

- d) osiguravaju da je sva oprema čista i hermetički zatvorena prije no što je *sportista* koristi;
- e) napravljeni su od materijala i sistema hermetičkog zatvaranja koji mogu podnijeti uslove rukovanja i okruženje u kojem će se oprema koristiti ili biti izložena, uključujući ali ne ograničavajući se na transport, laboratorijsku analizu i dugotrajno čuvanje u zamrznutom stanju do isteka roka zastare;
- f) napravljeni su od materijala i sistema hermetičkog zatvaranja koji;
 - (i) čuvaju cjelovitost (hemijaska i fizička svojstva) uzorka za analitičko testiranje;
 - (ii) mogu podnijeti temperature od -80 °C za urin i krv. Testovi za utvrđivanje integriteta u zamrznutim uslovima služe se matricom koja se čuva u bocama, posudama ili epruvetama uzorka, tj. krvi ili urina;
 - (iii) napravljene su od materijala i sistema hermetičkog zatvaranja koji mogu podnijeti najmanje tri (3) ciklusa zamrzavanja/otapanja;
- g) A i B boce, posude i epruvete su prozirne tako da je uzorak vidljiv;
- h) imaju sistem hermetičkog zatvaranja koji *sportisti* i doping kontroloru omogućava provjeru da je uzorak pravilno hermetički zatvoren u A i B bocama ili posudama;
- i) imaju ugrađene opcije sigurnosne identifikacije za provjeru autentičnosti opreme;
- j) udovoljavaju standardima koje je objavilo Međunarodno udruženje zračnih prevoznika (IATA) za prijevoz posebnih ljudskih *uzoraka* koji uključuje *uzorke* urina i/ili krvi za sprečavanje curenja za vrijeme zračnog prijevoza;
- k) proizvedeni su u skladu s međunarodno priznatim ISO 9001 procesom koji uključuje sisteme kontrole kvalitete;
- l) mogu se ponovo hermetički zatvoriti nakon otvaranja u laboratoriju pomoću novog jedinstvenog hermetičkog sistema zatvaranja sa zaštitom od *uplitanja* s jedinstvenim brojčanim sistemom za očuvanje integriteta *uzorka* i lanca odgovornosti u skladu s odredbama *Međunarodnog standarda* za laboratorije za dugotrajno čuvanje *uzorka* i dodatnu analizu;
- m) testirani su od strane institucije s ISO 17025 akreditacijom nezavisne od proizvođača radi provjere da oprema ispunjava minimalne uslove iz gore navedenih tački b), f), g), h), i), j) i l);
- n) kod svake izmjene materijala ili sistema hermetičkog zatvaranja opreme potrebno je novo testiranje u skladu s tačkom m) kako bi se utvrdilo da oprema i dalje ispunjava navedene uslove;

Za prikupljanje uzorka urina:

- o) imaju kapacitet da sadrže najmanje 85 ml volumena urina u svakoj boci ili posudi A i B;
- p) imaju vidljivu oznaku na A i B bocama ili posudama i posudi za prikupljanje koja označava:
 - (i) najmanji volumen potrebnog urina za svaku A i B bocu ili posude u skladu s Dodatkom C – Prikupljanje urina;

- (ii) najviši nivo volumena koja dopušta širenje pri zamrzavanju bez kompromitiranja boce, posude ili sistema hermetičkog zatvaranja; i
 - (iii) nivo prikladnog volumena urina za analizu na posudi za prikupljanje.
- q) uključuju sistem hermetičkog zatvaranja sa zaštitom od uplitanja djelimičnog uzorka za privremeno hermetičko zatvaranje uzorka s nedovoljnim volumenom u skladu s Dodatkom E – Uzorci urina – nedovoljan volumen;

Za prikupljanje *uzoraka* krvi:

- r) imaju mogućnost prikupljanja, čuvanja i transporta krvi u odvojenim A i B epruvetama i posudama;
- s) za analizu *zabranjenih supstanci* ili *zabranjenih metoda* u cijeloj krvi ili plazmi i/ili profiliranje parametara krvi A i B epruvete moraju imati kapacitet zaprimanja najmanje 3 ml krvi i sadržavati antikoagulans EDTA;
- t) za analizu *zabranjenih supstanci* ili *zabranjenih metoda* u serumu A i B epruvete moraju imati kapacitet zaprimanja najmanje 5 ml krvi i sadržavati inertni polimerni gel separatora seruma i faktor aktivacije zgrušavanja; i

[Komentar na s) i t) odredbe 6.3.4: Kada WADA-in međunarodni standard, Tehnički dokument ili Smjernice navode specifične epruvete, alternativne epruvete za prikupljanje uzoraka, trebaju ih provjeriti nadležni laboratorij(i) i odobriti WADA prije korištenja.]

- u) za transport *uzoraka* krvi uređaj za čuvanje i transport te mjerač temperature moraju ispunjavati uslove iz Dodatka I – Prikupljanje, pohranjivanje i transport krvi, uzorci *biološkog pasoša sportiste*.

[Komentar na 6.3.4: Prije puštanja u prodaju, strogo se preporučuje podjela opreme antidoping zajednici, uključujući sportiste, tijela ovlaštena za testiranje, tijela ovlaštena za prikupljanje uzoraka, osoblje koje prikuplja uzorke te laboratorije, kako bi se dobile povratne informacije i utvrdilo da oprema služi svrsi.]

7.0 Provođenje postupka prikupljanja uzoraka

7.1 Cilj

Provođenje postupka prikupljanja uzoraka na način koji osigurava integritet, sigurnost i identitet uzorka te poštuje privatnost i dostojanstvo sportiste.

7.2 Opće odredbe

Postupak prikupljanja uzoraka započinje definiranjem svih odgovornosti za provedbu postupka prikupljanja uzoraka, završava nakon što je *uzorak* prikupljen i na sigurnom, a dokumentacija o prikupljanju *uzorka* je kompletna. Glavne aktivnosti su:

- a) priprema za *prikupljanje uzorka*;
- b) prikupljanje i osiguravanje *uzorka*; i
- c) dokumentiranje prikupljanja *uzorka*.

7.3 Uslovi koje je potrebno ispuniti prije *prikupljanja uzoraka*

- 7.3.1 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka bit će odgovorno za provedbu cijelog postupka prikupljanja uzoraka, s određenim odgovornostima delegiranim doping kontroloru.
- 7.3.2 Doping kontrolor osigurava da je *sportista* obaviješten o svojim pravima i odgovornostima kako je navedeno u odredbi 5.4.1.
- 7.3.3 Doping kontrolor/pratilac će savjetovati *sportistu* da ne uzima previše tekućine, imajući na umu uslov po kojem se mora dati *uzorak* potrebne specifične težine za analizu.
- 7.3.4 *Antidoping organizacija* će utvrditi kriterije koji se tiču predmeta koji mogu biti zabranjeni u sklopu stanice za doping kontrolu. Ti će kriteriji zabranjivati davanje alkohola ili njegovo konzumiranje u sklopu stanice za doping kontrolu.
- 7.3.5 *Sportista* će napustiti stanicu za doping kontrolu pod stalnim nadzorom doping kontrolora ili pratioca i uz dozvolu doping kontrolora. Doping kontrolor će razmotriti sve razumne zahtjeve *sportiste* za napuštanje stanice za doping kontrolu, u skladu s odredbama 5.4.4., 5.4.5. i 5.4.6., dok *sportista* ne bude u mogućnosti dati uzorak.
- 7.3.6 Ako doping kontrolor sportisti odobri napuštanje stanice za doping kontrolu, doping kontrolor će dogovoriti sa *sportistom* sljedeće uslove odlaska:
- svrhu *sportistinog* napuštanja stanice za doping kontrolu; vrijeme povratka (ili povratka nakon završetka dogovorene aktivnosti);
 - da *sportista* mora ostati pod stalnim nadzorom za vrijeme odsutnosti;
 - da *sportista* neće urinirati dok se ne vrati u stanicu za doping kontrolu; i
 - doping kontrolor će dokumentirati vrijeme odlaska i vrijeme povratka *sportista*.

7.4 Uslovi za prikupljanje uzoraka

- 7.4.1 Doping kontrolor će prikupiti *uzorak* od *sportiste* u skladu sa sljedećim protokolom/-ima za posebnu vrstu prikupljanja uzorka:
- Dodatak C: Prikupljanje *uzoraka* urina;
 - Dodatak D: Prikupljanje *uzoraka* krvi;
 - Dodatak I: Prikupljanje, pohrana i transport uzoraka krvi *biološkog pasoša sportiste*.
- 7.4.2 Doping kontrolor će detaljno zabilježiti svako ponašanje *sportiste* i/ili osoba povezanih sa *sportistom* ili anomalije s mogućnošću kompromitiranja *prikupljanja uzorka*. Ako je prikladno, tijelo nadležno za testiranje postupit će u skladu s Dodatkom A – Istraživanje mogućeg nepridržavanja propisima, iz *Međunarodnog standarda za postupanje rezultatima*.
- 7.4.3 Ako postoje sumnje o porijeklu ili autentičnosti *uzorka*, od *sportiste* će se tražiti davanje dodatnog *uzorka*. Ako *sportista* odbije dati dodatni uzorak, doping kontrolor će detaljno dokumentirati okolnosti vezane za odbijanje, a tijelo nadležno za testiranje pokrenut će postupak u skladu s Dodatkom A – Istraživanje mogućeg nepridržavanja propisima, iz *Međunarodnog standarda za postupanje rezultatima*.
- 7.4.4 Doping kontrolor će *sportisti* dati mogućnost da zabilježi sva pitanja koja ima vezano za način provođenja postupka prikupljanja uzoraka.

- 7.4.5 Pri provedbi postupka prikupljanja uzoraka, potrebno je zabilježiti minimalno sljedeće informacije:
- a) datum, vrijeme obavijesti, ime i potpis doping kontrolora/pratioca koji dostavlja obavijest;
 - b) vrijeme dolaska *sportiste* u stanicu za doping kontrolu i eventualni privremeni odlasci i vraćanja;
 - c) datum i vrijeme pečaćenja svakog prikupljenog *uzorka* i datum i vrijeme završetka cijelog postupka prikupljanja uzorka (tj., vrijeme kada *sportista* potpiše izjavu na dnu obrasca doping kontrole);
 - d) ime i prezime *sportiste*;
 - e) datum rođenja *sportiste*;
 - f) spol *sportiste*;
 - g) način utvrđivanja identiteta *sportiste* (npr. pasoš, vozačka dozvola ili akreditacija *sportiste*) uključujući treće strane (koja se identificira kao takva);
 - h) adresu *sportiste*, adresu e-pošte i telefonski broj;
 - i) sport i disciplinu *sportiste* (u skladu s TDSSA);
 - j) ime trenera i ljekara *sportiste* (ako je primjenjivo);
 - k) broj koda *uzorka* i bilješku o proizvođaču opreme;
 - l) vrstu *uzorka* (urin, krv itd.);
 - m) vrstu testa (na takmičenju ili izvan takmičenja);
 - n) ime i potpis svjedoka davanju *uzorka* (doping kontrolor ili pratilac);
 - o) ime i potpis službenika za uzimanje uzorka krvi (kako je primjenjivo);
 - p) podatke o djelimičnom *uzorku*, u skladu s odredbom E.4.4;
 - q) potrebne laboratorijske informacije o *uzorku* (tj. za *uzorak* urina, njegov volumen i specifična težina);
 - r) lijekove i dodatke prehrani konzumirane u proteklih sedam dana i (ako je prikupljen *uzorak* krvi), transfuziju krvi unutar posljednja tri mjeseca, u skladu s izjavom *sportiste*;
 - s) za *uzorak* krvi *biološkog pasoša sportiste* doping kontrolor/ službenik za uzimanje

uzorka krvi će bilježiti informacije u skladu s Dodatkom I – Prikupljanje, pohrana i transport uzoraka krvi *biološkog pasoša sportiste*;

- t) nepravilnosti u postupcima, npr. ako je došlo do obavještanja unaprijed;
- u) komentare ili pitanja *sportiste* vezana uz provedbu postupka prikupljanja uzoraka, prema izvavi *sportiste*;
- v) saglasnost *sportiste* za obradu podataka o prikupljanju *uzorka* i opis takve obrade u skladu s *Međunarodnim standardom* za zaštitu privatnosti i ličnih podataka;
- w) pristanak *sportiste* ili druga vrsta saglasnosti za korištenje uzor(a)ka u svrhe istraživanja;
- x) ime i prezime i potpis predstavnika *sportiste* (ako je primjenjivo), u skladu s odredbom 7.4.6;
- y) ime i prezime i potpis *sportiste*;
- z) ime i prezime i potpis doping kontrolora;
- aa) naziv tijela nadležnog za testiranje;
- bb) naziv tijela nadležnog za prikupljanje uzoraka;
- cc) naziv tijela nadležnog za postupanje rezultatima; i
- dd) ime koordinatora doping kontrole (ako je primjenjivo).

[Komentar na 7.4.5: Sve gore navedene informacije ne moraju se spojiti u jedan obrazac za doping kontrolu već se mogu prikupljati za vrijeme Postupka prikupljanja uzorka i/ili kroz drugu službenu dokumentaciju, poput odvojenog obrasca za obavještanje i/ili dodatnog izvještaja.]

7.4.6 Po završetku postupka prikupljanja uzoraka, *sportista* i doping kontrolor potpisuju odgovarajuću dokumentaciju čime potvrđuju da dokumentacija tačno navodi detalje postupka prikupljanja uzoraka sportista, uključujući sva pitanja *sportista*. Predstavnik *sportiste* (ako je prisutan), koji je svjedočio postupku, treba potpisati dokumentaciju.

7.4.7 *Sportista* će dobiti kopiju zapisnika o prikupljanju *uzorka* koju je potpisao elektronskim putem ili na drugi način.

8.0 Zaštita/postupanje nakon testiranja

8.1 Cilj

Osigurati da svi prikupljeni *uzorci* u stanici za doping kontrolu i dokumentacija o prikupljanju *uzoraka* budu sigurno pohranjeni prije njihovog slanja iz stanice za doping kontrolu.

8.2 Opće odredbe

Postupanje s *uzorcima* nakon *testiranja* započinje kada *sportista* napusti stanicu za doping kontrolu nakon davanja *uzor(a)ka*, a završava pripremom svih prikupljenih *uzoraka* i dokumentacije o prikupljanju *uzoraka* za transport.

8.3 Uslovi za zaštitu *uzoraka*/postupanje s *uzorcima* nakon testiranja

8.3.1 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka će definirati kriterije osiguravajući da će svaki uzorak biti pohranjen na način da osigurava njegov integritet, identitet i sigurnost prije transporta od stanice za doping kontrolu. Minimalno, ovi kriteriji trebaju uključiti detalje i dokumentiranje lokacije na kojoj su uzorci pohranjeni i ko ima nadležnost nad uzorcima i/ili mu/joj je dozvoljen pristup uzorcima. Doping kontrolor će osigurati da je svaki *uzorak* pohranjen u skladu s ovim kriterijima.

8.3.2 Tijelo nadležno za prikupljanje *uzoraka* će razviti sistem za evidentiranje lanca odgovornosti za *uzorke* i prikupljanje *uzoraka*, da osigura da je dokumentacija za svaki *uzorak* kompletna i da se njom sigurno rukuje. To uključuje potvrdu da su *uzorci* i dokumentacija o njihovom prikupljanju stigli na njihova odredišta. Laboratorija će po prijemu prijaviti nepravilnosti vezane uz stanje *uzoraka* tijelu nadležnom za testiranje u skladu sa *Međunarodnim standardom* za laboratorije.

[Komentar na 8.3.2: Informacije o načinu čuvanja uzorka prije otpremanja sa stanice za doping kontrolu mogu se navesti u, naprimjer, izvještaju doping kontrolora.]

8.3.3 Tijelo nadležno za prikupljanje *uzoraka* razvit će sistem koji osigurava da, gdje je to potrebno, laboratorije koji će provoditi analizu budu dostupna uputstva za vrstu analize koju će provoditi. Nadalje, *antidoping organizacija* osigurat će laboratoriji podatke kako je definirano odredbama 7.4.5. c), f), h), j), k), l), p), v), z) i ž) za izvještavanje o rezultatima i u statističke svrhe te će uključiti je li potrebno zadržati *uzorke* u skladu s odredbom 4.7.3.

9.0 Transport uzoraka i dokumentacija

9.1 Cilj

- a) osigurati da uzorci i dokumentacija koja se na njih odnosi dođu u laboratoriju koja će vršiti analizu u ispravnom stanju za potrebnu analizu; i
- b) osigurati da dokumentacija o postupku prikupljanja uzoraka bude poslana od strane doping kontrolora do tijela nadležnog za *testiranje* na siguran i pravovremen način.

9.2 Opće odredbe

9.2.1 Transport počinje kada *uzorci* i dokumentacija koja se na njih odnosi napuste stanicu za doping kontrolu i završava s potvrđenim prijemom *uzoraka* i dokumentacije o postupku prikupljanja *uzoraka* na njihova odredišta.

9.2.2 Glavne aktivnosti su ugovaranje sigurnog transporta uzoraka i dokumentacije koja se na njih odnosi u laboratoriju koja će vršiti analizu, osiguravanje sigurnog transporta dokumentacije o postupku prikupljanja uzoraka do tijela nadležnog za testiranje.

9.3 Uslovi za transport i pohranu *uzoraka* i dokumentacije

9.3.1 Tijelo nadležno za testiranje će dati odobrenje za sistem transporta koji osigurava da će *uzorci* i dokumentacija biti transportirani na način koji štiti njihov integritet, identitet i sigurnost.

9.3.2 *Uzorci* će uvijek biti prevezeni u laboratoriju koja će analizirati *uzorke*, koristeći metodu

transporta koju je odobrilo tijelo nadležno za testiranje, što je prije moguće izvesti nakon kompletiranja postupka prikupljanja uzoraka. *Uzorci će biti transportirani na način koji do minimuma umanjuje šanse za degradaciju uzorka zbog faktora kao što je vremenski faktor zbog odgode ili ekstremne temperaturne razlike.*

[Komentar na 9.3.2: Antidoping organizacije trebale bi razmotriti uslove za transport za određene misije (npr. kada su uzorci prikupljeni u manje higijenskim uslovima, ili kada može doći do odgađanja u transportu uzoraka u laboratoriju) zajedno s laboratorijom koja će analizirati uzorke, da odrede šta je neophodno u određenim okolnostima takvih misija (naprimjer, je li potrebno hlađenje ili smrzavanje uzoraka).]

- 9.3.3 Dokumentacija koja identificira *sportistu* ne bi trebala biti pridodana *uzorcima* ili dokumentaciji poslanoj u laboratoriju koja će vršiti *analizu uzoraka*.
- 9.3.4 Doping kontrolor će poslati svu relevantnu dokumentaciju postupka prikupljanja uzoraka tijelu nadležnom za testiranje koristeći metodu transporta koju je odobrilo tijelo nadležno za testiranje, što je prije moguće nakon kompletiranja postupka prikupljanja uzoraka.
- 9.3.5 Ako *uzorci* s pripadajućom dokumentacijom ili dokumentacijom o postupku prikupljanja uzoraka ne budu primljeni na naznačenom odredištu ili ako postoji mogućnost da je za vrijeme transporta ugrožen integritet ili identitet *uzorka*, *tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka* provjerit će lanac odgovornosti, a tijelo nadležno za testiranje razmotrit će treba li *uzorke* proglasiti nevažećima.
- 9.3.6 Dokumentaciju koja se odnosi na postupak prikupljanja uzoraka i/ili kršenje antidoping pravila pohranit će tijelo nadležno za testiranje i/ili tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka tokom razdoblja definiranog Međunarodnim standardom za zaštitu privatnosti i ličnih podataka.

[Komentar na 9.3: Dok se uslovi za transport i pohranu uzoraka i dokumentacije navedene ovdje jednako primjenjuju na sve uzorke urina, krvi i biološkog pasoa sportiste i mogu se naći u Dodatku D – Prikupljanje uzoraka krvi, ovi zahtjevi za transport i pripadajuća dokumentacija odnose se na transport i pohranjivanje svih uzoraka urina, krvi i uzoraka krvi za biološki pasoš sportista, a dodatni zahtjevi za transport uzoraka krvi za biološki pasoš sportista nalaze se u Dodatku K ovog standarda.]

10.0 Vlasništvo nad *uzorcima*

- 10.1 Tijelo nadležno za testiranje za postupak prikupljanja *uzoraka* je vlasnik *uzoraka* prikupljenih od tog sportiste.
- 10.2 Tijelo nadležno za testiranje može prenijeti vlasništvo nad *uzorcima* tijelu nadležnom za postupanje rezultatima ili drugoj antidoping organizaciji po zahtjevu.
- 10.3 WADA može preuzeti nadležnost za *testiranje* u određenim okolnostima u skladu s *Kodeksom* i *Međunarodnim standardom* za laboratorije.
- 10.4 Kada tijelo nadležno za testiranje nije držalac pasoa, tijelo nadležno za testiranje koje je pokrenulo i upravljalo prikupljanjem *uzoraka* snosi odgovornost za dodatno analitičko testiranje uzorka. Ovo uključuje provedbu dodatnih procedura potvrđivanja na zahtjeve koje automatski generira adaptivni model biološkog pasoa sportiste u sistemu ADAMS (npr. GC / C / IRMS koji aktivira povišeni T/E) ili zahtjev jedinice za postupanje pasošem sportiste (npr. zatraženi GC / C / IRMS zbog abnormalnih sekundarnih markera urinarnog „longitudinalnog profila steroida“ ili testovi analize ESA zbog sumnjivih vrijednosti hematoloških markera).

TREĆI DIO: STANDARDI ZA PRIKUPLJANJE OBAVJEŠTAJNIH PODATAKA I ISTRAGE

11.0 Prikupljanje, procjena i korištenje obavještajnih podataka

11.1 Cilj

Član 5.7. *Kodeksa obavezuje antidoping organizacije da dobiju, procjene i obrađuju obavještajne podatke o antidoping od svih dostupnih izvora, koji će se koristiti da bi se odvratio od i otkrio doping, putem unapređivanja razvoja efektivnog, inteligentnog i proporcionalnog plana rasporeda testiranja i/ili planiranja ciljanog testiranja, i/ili formiranjem osnovne istraživanja mogućeg kršenja antidoping pravila. Cilj ovog člana 11 je da se uspostave standardi za efikasno i efektivno prikupljanje, procjenu i obradu takvih obavještajnih podataka za ove svrhe.*

[Komentar na 11.1: Dok će testiranje uvijek ostati integralni dio antidoping napora, samo testiranje nije uvijek dovoljno da se otkrije i uspostavi potrebni standard svih kršenja antidoping pravila identificiranih u Kodeksu. Naime, dok korištenje zabranjenih supstanci i zabranjenih metoda može često biti nepokriveno analizom uzoraka, druga kršenja antidoping pravila iz Kodeksa (i, često, „Korištenje“) mogu obično jedino biti identificirani i istraživani kroz prikupljanje i istraživanje „neanalitičkih“ antidoping obavještajnih podataka i informacija. Ovo znači da antidoping organizacije trebaju kreirati efikasne i efektivne funkcije prikupljanja obavještajnih podataka i istraživanja. WADA je kreirala Smjernice za obavještajni rad i istrage sa primjerima da bi se pomoglo antidoping organizacijama da bolje razumiju tipove "neanalitičkih" obavještajnih podataka koji mogu biti dostupne za davanje pomoći i davanje smjernica potpisnicima u njihovim naporima da se usklade s Kodeksom i međunarodnim standardima.]

11.2 Prikupljanje obavještajnih antidoping podataka

11.2.1 *Antidoping organizacije će učiniti sve što je u njihovoj moći da osiguraju da budu u mogućnosti zaplijeniti ili dobiti antidoping obavještajne podatke od svih dostupnih izvora, uključujući sportiste i pomoćno osoblje sportista (uključujući značajan doprinos dobijen na osnovi odredbe 10.7.1. Kodeksa) i javnosti (npr. sredstvima povjerljive telefonske linije), osoblja za prikupljanje uzoraka (bilo putem izvještaja o misijama, izvještajima o incidentima bilo na drugi način), laboratorija, farmaceutskih kompanija, nacionalnih saveza, organa sigurnosti, drugih regulatornih i disciplinskih tijela, i medija (u svim njihovim oblicima).*

11.2.2 *Antidoping organizacije moraju imati spremna pravila i procedure da se antidoping obavještajnim podacima koji su zaplijenjeni ili dobijeni rukuje na siguran način i u povjerljivosti, da su izvori informacija zaštićeni, da je rizik od curenja podataka i nepažljivog objavljivanja na odgovarajući način poznat, a da su obavještajni podaci podijeljeni s organima gonjenja, drugim relevantnim organima vlasti i/ili drugim trećim licima, korišteni i objavljeni samo u legitimne antidoping svrhe.*

11.3 Procjena i analiza antidoping obavještajnih podataka

11.3.1 *Antidoping organizacije će osigurati da su po prijemu u mogućnosti procijeniti sve antidoping obavještajne podatke na relevantnost, pouzdanost i tačnost, uzimanje u obzir prirodu izvora i okolnosti pod kojima su obavještajni podaci zaplijenjeni ili dobijeni.*

[Komentar na 11.3.1: Postoje različiti modeli koji mogu biti korišteni kao osnova za procjenjivanje i analizu antidoping obavještajnih podataka. Postoje, također, baze podataka i sistemi za postupanje sa slučajem koji mogu biti korišteni kao pomoć u organizaciji, obradi, analizi i upućivanju na takve obavještajne podatke.]

11.3.2 Svi antidoping obavještajni podaci zaplijenjeni ili dobijeni od *antidoping organizacije* trebaju biti sravnjeni i analizirani da bi se uspostavili obrasci, trendovi i veze koje mogu pomoći *antidoping organizaciji* pri kreiranju efektivne antidoping strategije i/ili u određivanju (kada se obavještajni podaci odnose na određeni slučaj) bilo kada postoji razuman uzrok za sumnju da je počinjeno kršenje antidoping pravila, tako da je daljnja istraga garantirana u skladu s članom 12. Međunarodnog standarda za testiranje i istrage.

11.4 Ishodi obavještajnog rada

11.4.1 Antidoping obavještajni podaci trebali bi biti korišteni za (bez ograničavanja): kreiranje, revidiranje i reviziji plana rasporeda testiranja i/ili kod određivanja kada da se izvrši ciljano testiranje, u svakom slučaju u skladu s članom 4 i/ili da se kreiraju ciljani dosijei s obavještajnim podacima koji se odnose na istraživanje u skladu s članom 12.

11.4.2 *Antidoping organizacije* također trebaju razviti i provesti pravila i procedure za razmjenu obavještajnih podataka (kada je to moguće, i na osnovi primjenjivog zakona) s drugim *antidoping organizacijama* (npr. ako se obavještajni podaci odnose na sportiste ili druga lica pod njihovom nadležnošću) i/ili s organima gonjenja i/ili drugim relevantnim regulatornim ili disciplinskim autoritetima (npr. ako obavještajni podaci ukazuju na moguće počinjenje krivičnog djela ili regulatornog prekršaja ili kršenje drugih pravila ponašanja).

11.4.3 *Antidoping organizacije* trebaju razviti i uvesti pravila i postupke za podršku i poticanje zviždača u skladu s *WADA-inom* politikom o zviždačima navedenom na internetskoj stranici *WADA-e*.

12.0 Istrage

12.1 Cilj

Cilj ovog člana 12 je da se utvrde standardi za efikasno i efektivno provođenje istraga koje *antidoping organizacije* moraju provesti na osnovi *Kodeksa*, uključujući ali ne ograničavajući se na:

- a) istragu o *atipičnim nalazima* i *nepovoljnim nalazima pasoša*, u skladu s *Međunarodnim standardom* za postupanje rezultatima;
- b) istragu o bilo kakvim drugim analitičkim i neanalitičkim informacijama ili obavještajnim podacima gdje postoji opravdan razlog za sumnju da je počinjeno kršenje antidoping pravila, u skladu s *Međunarodnim standardom* za postupanje rezultatima;
- c) istragu okolnosti koje okružuju i/ili proizlaze iz *nepovoljnog analitičkog nalaza* radi dobijanja dodatnih informacija o drugim *licima* ili metodama uključenim u doping (npr. razgovor s relevantnim *sportistom*); i
- d) kada je utvrđeno kršenje antidoping pravila od strane *sportiste*, istraga o tome da li je u kršenje pravila uključeno i *pomoćno osoblje sportiste* ili druga *lica*, u skladu s članom 20 *Kodeksa*.

- 12.1.1 U svakom slučaju, svrha istraživanja je da se dobije jedno od sljedećih, ili:
- da se odbaci moguće kršenje/učestvovanje u kršenju;
 - da se dobiju dokazi koji podržavaju početak procesa zbog kršenja antidoping pravila u skladu sa članom 8 *Kodeksa*; ili
 - pružanje dokaza o kršenju *Kodeksa* ili primjenjivog *Međunarodnog standarda*.

12.2 Istrage mogućih kršenja antidoping pravila

- 12.2.1 *Antidoping organizacije* će osigurati postojanje mogućnosti da se na povjerljiv i efikasan način istraže analitički ili neanalitički podaci ili informacije koje ukazuju na opravdanu sumnju na kršenje antidoping pravila u skladu s *Međunarodnim standardom za postupanje rezultatima*.

[Komentar na 12.2.1: Kada je pokušaj da se prikupi uzorak od sportiste proizveo informacije koje ukazuju na moguće izbjegavanje uzimanja uzorka i/ili odbijanja ili propuštanja da se podvrgne prikupljanju uzorka nakon propisne obavijesti, u smislu kršenja člana 2.3. Kodeksa, ili mogućeg uplitanja ili pokušaja uplitanja u doping kontrolu, u smislu kršenja člana 2.5. Kodeksa, slučaj će se istražiti u skladu s Međunarodnim standardom za postupanje rezultatima.]

- 12.2.2 *Antidoping organizacija* će prikupiti i zabilježiti sve relevantne informacije i dokumentaciju što je prije moguće da bi kreirala te informacije i dokumentaciju u prihvatljive i pouzdane dokaze u vezi s mogućim kršenjem antidoping pravila, i/ili da identificira daljnje linije istrage koje mogu voditi do otkrića takvih dokaza. *Antidoping organizacija* će osigurati da su istrage provedene na pravedan način, objektivno i nepristrano sve vrijeme. Provođenje istrage, evaluacija informacija i dokaz identificiran u toku te istrage, i ishod istrage, u potpunosti će biti dokumentirani.

[Komentar na 12.2.2: Važno je da je informacija osigurana i prikupljena što je prije moguće i u što je više moguće detalja od strane antidoping organizacije koja vodi istragu zbog toga što je duži period između incidenta i istrage – veći je rizik da određeni dokazi već ne postoje. Istraga ne bi trebala biti provedena uz neprihvatanje novih ideja, tragajući samo za jednim ishodom (npr. uspostavljanje postupka zbog kršenja antidoping pravila protiv sportiste ili druge osobe). Prije bi trebalo da istražitelj(i) budu otvoreni i trebali bi razmotriti sve moguće ishode na svakom ključnom nivou istrage, i trebali bi se truditi da prikupe ne samo dostupne dokaze koji ukazuju na to da postoji slučaj na koji treba dati odgovore, ali također i bilo kakve dostupne dokaze koji ukazuju da nema slučaja na koji treba dati odgovore.]

- 12.2.3 *Antidoping organizacija* trebala bi iskoristiti sve resurse za istraživanje koji su joj razumno dostupni da bi provela svoju istragu. Ovo može uključiti dobijanje informacija i pomoć od organa reda i drugih relevantnih autoriteta, uključujući druge nivoe vlasti. Međutim, *antidoping organizacija* također bi trebala u potpunosti iskoristiti sve resurse istrage koje ima na raspolaganju uključujući program *biološkog pasoša sportiste*, istražne ovlasti dodijeljene primjenjivim pravilima (npr. pravo da zahtijeva kreiranje relevantnih dokumenata i informacija, i ovlasti da intervjuira i potencijalne svjedoke i *sportistu* ili drugo lice koja je predmet istrage), i ovlasti da suspendira period nepodobnosti određen *sportisti* ili drugoj osobi u zamjenu za davanje značajnog doprinosa u skladu s odredbom 10.7.1. *Kodeksa*.
- 12.2.4 *Od sportista i pomoćnog osoblja sportiste traži se da na osnovi člana 21 sarađuju u istrazi koju provodi antidoping organizacija*. Ako to ne učine, protiv njih treba provesti

disciplinski postupak u skladu s primjenjivim pravilima. Ako njihovo ponašanje ide ka rušenju procesa istrage (npr. davanje lažnih, zavaravajućih ili nekompletnih informacija i/ili uništavanje dokaza), *antidoping organizacija* treba protiv njih provesti postupak zbog kršenja člana 2.5. *Kodeksa* (ometanje ili pokušaj ometanja).

12.3 Ishodi istrage

- 12.3.1 *Antidoping organizacija* će donijeti odluku na efikasan način i bez odgađanja da li bi trebalo pokrenuti postupak protiv sportiste ili drugog lica tvrdeći počinjenje kršenja antidoping pravila. Kako je to predviđeno članom 13.3. *Kodeksa*, ako *antidoping organizacija* ne donese takvu odluku unutar razumnog vremenskog roka određenog od strane *WADA*-e, *WADA* može odabrati da se žali *CAS*-u kao da je *antidoping organizacija* donijela odluku da nije počinjeno nikakvo kršenje antidoping pravila. Kako je to zabilježeno u komentaru na član 13.3. *Kodeksa*, ipak, prije poduzimanja takve radnje *WADA* će konsultirati *antidoping organizaciju* i dati joj mogućnost da objasni zašto još nije donijela odluku.
- 12.3.2 Kada *antidoping organizacija* zaključuje na osnovi rezultata svoje istrage da je potrebno pokrenuti postupak protiv *sportiste* ili drugog *lica* smatrajući da je počinjeno kršenje antidoping pravila, dat će obavijest toj odluci na način predviđen članovima 7.4 do 7.6 (kako je primjenjivo), pokrenut će postupak protiv *sportiste* ili drugog *lica* koje je u pitanju, u skladu s članom 8 *Kodeksa*.
- 12.3.3 Kada *antidoping organizacija* zaključi, na osnovi rezultata svoje istrage, da treba pokrenuti postupak protiv *sportiste* ili drugog *lica* smatrajući da je počinjeno kršenje antidoping pravila:
 - 12.3.3.1 Obavijestit će *WADA*-u i međunarodni savez i nacionalnu *antidoping organizaciju sportiste* o toj odluci pismenim putem, s razlozima, u skladu s odredbom 14.1.4 *Kodeksa*.
 - 12.3.3.2 Dat će ostale informacije o istrazi kako to s razlogom traži *WADA* i/ili Međunarodni savez i/ili nacionalna *antidoping organizacija* da bi odredila hoće li se žaliti protiv te odluke.
 - 12.3.3.3 U svakom slučaju, razmotrit će da li bi bilo kakvi dobijeni obavještajni podaci i/ili naučene lekcije za vrijeme istrage trebali biti korišteni prilikom kreiranja plana rasporeda testiranja i/ili planiranja *ciljanog testiranja*, i/ili bi trebali biti razmijenjeni s neki drugim tijelom u skladu s odredbom 11.4.2.

DODATAK A – IZMJENE ZA SPORTISTE S INVALIDITETOM

A. 1. Cilj

Osigurati da su posebne potrebe *sportista* s invaliditetom uzete u obzir, gdje je to moguće, kada je u pitanju davanje *uzorka*, bez ugrožavanja integriteta postupka prikupljanja *uzoraka*.

A. 2. Područje djelovanja

Određivanje jesu li izmjene neophodne počinje identifikacijom situacija gdje *prikupljanje uzoraka* uključuje *sportiste* s invaliditetom i završava izmjenama postupka prikupljanja uzoraka i opreme gdje je to neophodno i moguće.

A. 3. Odgovornost

A.3.1 Tijelo nadležno za testiranje ili tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka ima odgovornost za osiguravanje (gdje je primjenjivo), kada je to moguće, da DCO ima svu potrebnu opremu i informacije za prikupljanje *uzoraka* neophodne za provođenje postupka prikupljanja *uzoraka sportiste* s invaliditetom, uključujući detalje o invaliditetu što bi moglo uticati na postupanje po procedurama u provođenju postupka prikupljanja *uzorka*.

A.3.2 Doping kontrolor ima odgovornost za prikupljanje *uzoraka*.

A. 4. Obaveze

A.4.1 Svi aspekti obavještanja i prikupljanja *uzoraka sportista* s invaliditetom bit će provedeni u skladu sa standardnim procedurama obavještanja, osim ako nisu potrebne izmjene zbog invaliditeta *sportiste*.

[Komentar na A.4.1: U slučaju sportista s intelektualnim poteškoćama tijelo nadležno za testiranje će odlučiti je li potrebna saglasnost za testiranje njegovog predstavnika i obavijestiti tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka i osoblje koje prikuplja uzorak.]

A.4.2 Pri planiranju i ugovaranju prikupljanja *uzoraka*, tijelo nadležno za prikupljanje *uzoraka* i doping kontrolor će razmotriti da li će biti prikupljanja *uzoraka* od *sportista* s invaliditetom koji bi mogli zahtijevati izmjene standardnih procedura za obavještanje ili prikupljanje *uzoraka*, uključujući opremu za prikupljanje uzoraka i stanice za doping kontrolu.

A.4.3 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka i doping kontrolor ovlaštteni su za provedbu izmjena kada je to potrebno i ako je moguće, sve dok takve izmjene ne ugrožavaju identitet, sigurnost ili integritet *uzorka*. Doping kontrolor će se konsultirati sa *sportistom* da bi se odredilo koje izmjene moraju biti neophodne zbog invaliditeta *sportiste*. Sve takve izmjene potrebno je dokumentirati.

A.4.4 *Sportista* s psiho-socijalnim, fizičkom ili čulnim invaliditetom može imati pomoć svog predstavnika ili osoblja za prikupljanje *uzoraka* za vrijeme postupka prikupljanja *uzorka* kada imaju dozvolu *sportiste* i s tim se slaže doping kontrolor.

A.4.5 Doping kontrolor može odlučiti da se koriste alternativna oprema za prikupljanje *uzoraka* ili mjesta kada je to potrebno da bi se omogućilo *sportisti* da dā uzorak sve dok identitet, sigurnost i integritet *uzorka* neće biti dovedeni u pitanje.

A.4.6 *Sportisti* koji koriste sisteme za skupljanje urina ili drenažne sisteme moraju eliminirati sav urin koji je u tim sistemima prije davanja *uzorka* urina za analizu. Gdje je to moguće, postojeći sistemi za sakupljanje urina će se zamijeniti novim, neupotrebljivim kateterom ili drenažnim sistemom prije prikupljanja *uzorka*. Kateter ili drenažni sistem nije traženi dio opreme za prikupljanje *uzorka* koju treba osigurati tijelo nadležno za testiranje; umjesto toga, *sportista* je odgovoran za posjedovanje neophodne opreme dostupne u ovu svrhu.

A.4.7 Kod *sportista* s oštećenjem vida ili intelektualnim poteškoćama doping kontrolor i/ili *sportista* mogu odlučiti žele li da kod postupka prikupljanja *uzorka* prisustvuje njihov predstavnik. Tokom postupka prikupljanja *uzorka* predstavnik *sportiste* i/ili predstavnik doping kontrolora može nadgledati doping kontrolora/pratioca koji svjedoči dok *sportista* daje *uzorak* urina. Ovaj predstavnik ili ovi predstavnici ne trebaju direktno posmatrati davanje *uzorka* urina osim ako to ne zatraži *sportista*.

A.4.8 Doping kontrolor će zabilježiti sve izmjene u odnosu na standardne procedure za sportiste s invaliditetom, uključujući bilo koje primjenjive izmjene precizirane u navedenim radnjama.

DODATAK B – IZMJENE VEZANE ZA MALOLJETNE SPORTISTE

B.1. Cilj

Osigurati da se udovolji potrebama *sportista* koji su maloljetnici, kada je u pitanju davanje *uzorka*, gdje je to moguće, bez ugrožavanja integriteta postupka prikupljanja *uzoraka*.

B.2. Područje djelovanja

Određivanje jesu li neophodne izmjene počinje identifikacijom situacije kada prikupljanje *uzoraka* uključuje *sportiste* koji su maloljetnici i završava izmjenama procedure prikupljanja *uzoraka* gdje je to neophodno i gdje je moguće.

B.3. Odgovornost

A.3.1 Tijelo nadležno za testiranje ima odgovornost da osigura, kada je to moguće, da doping kontrolor ima sve informacije vezane za provođenje postupka prikupljanja uzoraka od *sportiste* koji je maloljetan. Ovo uključuje potvrđivanje gdje god je to neophodno da je organizator sportskog događaja dobio saglasnosti roditelja za testiranje bilo kojeg maloljetnog *sportiste* učesnika *sportskog događaja*.

A.3.2 *Doping kontrolor* ima odgovornost za prikupljanje *uzoraka*.

B.4. Obaveze

B.4.1 Svi aspekti obavještanja i prikupljanja *uzoraka* za *sportiste* koji su maloljetni će se provoditi u skladu sa standardnim obavještanjem i procedurama prikupljanja *uzoraka* osim ako su neophodne izmjene zbog toga što je *sportista* maloljetan.

B.4.2 Pri planiranju ili ugovaranju procedure prikupljanja *uzoraka*, tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka ili doping kontrolor će razmotriti da li će biti prikupljanja *uzoraka* za *sportiste* koji su maloljetnici što bi moglo zahtijevati izmjene standardnih procedura obavještanja i prikupljanja *uzoraka*.

B.4.3 Doping kontrolor i tijelo nadležno za prikupljanje *uzoraka* će imati ovlaštenja da izvrše izmjene kako to situacija nalaže kada je moguće i sve dok te izmjene neće ugroziti identitet, sigurnost i integritet *uzorka*. Sve takve izmjene potrebno je dokumentirati.

B.4.4 *Sportisti* koji su maloljetnici trebaju biti obaviješteni u prisustvu predstavnika (koji nije maloljetan) pored doping kontrolora/pratioca, i mogu odabrati da budu u društvu predstavnika kroz cijeli postupak prikupljanja *uzoraka*. Čak i kada *maloljetnik* odbije da ima predstavnika, tijelo nadležno za prikupljanje *uzoraka*, doping kontrolor ili pratilac, kako je to primjenjivo, razmotrit će da li bi treće lice trebalo biti prisutno za vrijeme obavještanja *sportiste*.

B.4.5 Ako maloljetni *sportista* odbije prisutnost predstavnika za vrijeme postupka prikupljanja *uzorka*, doping kontrolor to mora dokumentirati. To ne poništava test, ali mora biti zabilježeno.

- B.4.6 Doping kontrolor će odrediti ko uz predstavnika doping kontrolora/pratioca može biti prisutan za vrijeme prikupljanja *uzorka* maloljetnog *sportiste*. Predstavnik *maloljetnika* može biti prisutan za vrijeme davanja *uzorka* (uključujući nadzor doping kontrolora prilikom samog davanja *uzorka* urina, ali ne direktno posmatranje davanja *uzorka* urina, osim ako to ne traži *maloljetnik*). Predstavnik doping kontrolora/pratioca će nadgledati samo doping kontrolora/pratioca i neće direktno nadgledati davanje *uzorka*.
- B.4.7 Preferirano sportsko borilište za svako *testiranje maloljetnika izvan takmičenja* je lokacija gdje je velika vjerovatnoća prisustva punoljetne osobe, naprimjer sportsko borilište gdje se izvodi trening.
- B.4.8 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka ili tijelo nadležno za testiranje (kako je primjenjivo) će razmotriti odgovarajući način djelovanja kada za vrijeme *testiranja* maloljetnog *sportiste* nije prisutna odrasla osoba (naprimjer, osiguravanjem da više od jednog člana osoblja za prikupljanje *uzorka* bude prisutno tokom postupka prikupljanja *uzorka*) i omogućit će *maloljetniku* lociranje predstavnika ako to on zatraži.

DODATAK C – PRIKUPLJANJE UZORAKA URINA

C.1. Cilj

Prikupljanje *uzorka* urina *sportiste* na način koji osigurava:

- a) dosljednost s relevantnim principima međunarodno priznatih standardnih mjera predostrožnosti u odredbama zdravstvene zaštite tako da zdravlje i sigurnost *sportiste* i osoblja za prikupljanje uzoraka nisu ugroženi;
- b) da uzorak ima odgovarajuću specifičnu težinu i odgovarajuću zapreminu urina za analizu. Ako uzorak ne ispunjava ove uslove, to ni u kojem slučaju ne poništava podobnost *uzorka* za analizu. Određivanje podobnosti *uzorka* za analizu je odluka relevantne laboratorije u konsultaciji s tijelom nadležnim za testiranje za postupak prikupljanja uzorka koji je u pitanju;

[Komentar na C.1.(b): Mjere uzete na terenu za odgovarajuću specifičnu težinu za analizu i dovoljan volumen urina za analizu su same po sebi preliminarne i služe za procjenu ispunjava li uzorak uslove za analizu. Moguće su nepodudarnosti između rezultata na terenu i konačnih rezultata u laboratoriju zbog preciznosti opreme u laboratoriju. Rezultat laboratorija smatrat će se konačnim te takve nepodudarnosti (ukoliko ih ima) neće biti osnova za zahtjev sportiste da se poništi ili na drugi način ospori nepovoljan laboratorijski nalaz.]

- c) da se *uzorkom* nije manipuliralo, da nije zamijenjen, kontaminiran ili da je na drugi način došlo do uplitanja;
- d) da je *uzorak* jasno i tačno identificiran; i
- e) da je *uzorak* sigurno hermetički zatvoren u kompletu sa zaštitom od *uplitanja*.

C.2. Područje djelovanja

Prikupljanje *uzorka* urina počinje osiguravanjem da je *sportista* informiran o obavezama pri prikupljanju urina i završava odbacivanjem *svakog viška urina koji je ostao na kraju postupka prikupljanja uzorka sportiste*.

C.3. Odgovornost

C.3.1 Doping kontrolor snosi odgovornost osigurati da je svaki uzorak pravilno prikupljen, identificiran i zatvoren.

C.3.2 Doping kontrolor/pratilac snosi odgovornost prisustva samom davanju *uzorka* urina.

C.4. Obaveze

C.4.1 Doping kontrolor će osigurati da je *sportista* obaviješten o uslovima prikupljanja *uzoraka*, uključujući bilo koje izmjene definirane u Dodatku A – Izmjene za *sportiste* s invaliditetom.

- C.4.2 Doping kontrolor će osigurati da *sportista* ima izbor odgovarajuće opreme za prikupljanje *uzorka*. Ako priroda invaliditeta *sportiste* zahtjeva da on mora koristiti dodatnu ili drugu opremu kako je definirano u Dodatku A – Izmjene za *sportiste* s invaliditetom, doping kontrolor će pregledati tu opremu kako bi osigurao da ona neće uticati na identitet ili integritet *uzorka*.
- C.4.3 Kada *sportista* odabere posudu za prikupljanje *uzorka*, za odabir ostale opreme za prikupljanje uzoraka koja drži *uzorak* urina, doping kontrolor će uputiti *sportistu* da provjeri jesu li svi osigurači na odabranoj opremi ispravni i da nije bilo *uplitanja* kod opreme. Ako *sportista* nije zadovoljan odabranom opremom, može odabrati drugu. Ako *sportista* ne bude zadovoljan ni jednom ponuđenom posudom, doping kontrolor će to unijeti u obrazac. Ako se doping kontrolor ne složi sa *sportistom* da je sva dostupna oprema nezadovoljavajuća, dat će instrukcije *sportisti* da nastavi sa postupkom prikupljanja *uzorka*. Ako se doping kontrolor slaže sa *sportistom* da sva oprema dostupna za odabir nije zadovoljavajuća, doping kontrolor će prekinuti postupak prikupljanja uzorka i to će dokumentirati.
- C.4.4 *Sportista* će zadržati kontrolu nad posudom za prikupljanje *uzorka* i *uzorka* koji je dao sve dok se *uzorak* (ili parcijalni *uzorak*) ne zapečati, osim ako je potrebna pomoć zbog invaliditeta *sportiste* kako je to opisano u Dodatku B – Izmjene vezane za *sportiste* sa invaliditetom. Dodatna pomoć može biti pružena u izuzetnim okolnostima bilo kojem sportisti od strane predstavnika *sportiste* ili osoblja za prikupljanje uzorka za vrijeme postupka prikupljanja *uzorka* kada to ovlasti *sportista* i sa tim se slaže doping kontrolor.
- C.4.5 Doping kontrolor/pratilac koji prisustvuje davanju *uzorka* bit će istog spola kao i *sportista* koji daje *uzorak* i, kada je primjenjivo, istog spola za koji je namijenjen *sportski događaj* u kojem se *sportista* takmičio.
- C.4.6 Doping kontrolor/pratilac mora kada je moguće osigurati da *sportista* temeljito opere ruke prije davanja *uzorka* ili nosi odgovarajuće rukavice (npr. jednokratne) za vrijeme davanja *uzorka*.
- C.4.7 Doping kontrolor/pratilac i *sportista* povući će se u privatne odaje za prikupljanje *uzorka*.
- C.4.8 Doping kontrolor/pratilac će osigurati neometani pogled na *uzorak* koji izlazi iz tijela *sportiste* i mora nastaviti nadgledati *uzorak* nakon davanja istog, sve dok *uzorak* nije sigurno zatvoren. Kako bi osigurao jasan i neometan pogled za vrijeme samog davanja *uzorka*, doping kontrolor/pratilac će uputiti *sportistu* da skine ili prilagodi bilo koji komad odjeće koji ometa jasan pogled doping kontrolora/pratioca za vrijeme samog davanja *uzorka*.
- C.4.9 Doping kontrolor/pratilac će osigurati da je sav urin *sportiste* u trenutku davanja *uzorka* prikupljen u posudi za prikupljanje do njenog maksimuma, nakon čega se sportisti savjetuje da isprazni mjehur do kraja u toaletu. Doping kontrolor će provjeriti, pred *sportistom*, da je *sportista* dao odgovarajući volumen urina za analizu.
- C.4.10 Ako volumen urina koji je dao *sportista* nije dovoljan, doping kontrolor će slijediti proceduru za prikupljanje djelimičnog *uzorka* definiranu u Dodatku E – Uzorci urina–Nedovoljan volumen.

- C.4.11 Nakon što volumen urina koji je dao *sportista* bude dovoljan, doping kontrolor će uputiti *sportistu* da odabere komplet za prikupljanje *uzoraka* koji se sastoji od bočice A i B u skladu s odredbom C.4.3.
- C.4.12 Nakon što je komplet za prikupljanje *uzorka* odabran, doping kontrolor i *sportista* će provjeriti da se svi brojevi koda poklapaju i da je doping kontrolor tačno zabilježio taj broj koda na obrascu *doping kontrole*. Ako *sportista* ili doping kontrolor utvrde da brojevi nisu identični, doping kontrolor će uputiti *sportistu* da odabere drugi komplet u skladu s odredbom C.4.3. Doping kontrolor će to zabilježiti.
- C.4.13 *Sportista* će natočiti minimalan odgovarajući volumen urina za analizu u B bocu (do minimuma od 30 ml) i tada natočiti preostali urin u A bocu (do minimuma od 60 ml). Odgovarajući volumen urina za analizu smatrat će se apsolutnim minimumom. Ako je *sportista* dao više od minimuma odgovarajućeg volumena urina za analizu, doping kontrolor će osigurati da *sportista* napuni A bocu do maksimalnog kapaciteta u skladu s preporukom proizvođača opreme. Ako i dalje ostane urina, doping kontrolor će osigurati da *sportista* napuni B bocu do maksimalnog kapaciteta u skladu sa preporukom proizvođača opreme. Doping kontrolor će uputiti *sportistu* da osigura da mala količina urina preostane u posudi za prikupljanje, budući da je to potrebno kako bi se doping kontroloru omogućilo testiranje tog preostalog urina u skladu s odredbom C.4.15.
- C.4.14 *Sportista* će zatvoriti boce i zapečatiti ih kako ga uputi doping kontrolor. Doping kontrolor će provjeriti, uz prisustvo i puni uvid *sportiste*, da su boce propisno zapečaćene.
- C.4.15 Doping kontrolor će testirati preostali urin u posudi za prikupljanje da odredi da li *uzorak* ima odgovarajuću specifičnu težinu za analizu. Ako očitavanje doping kontrolora pokazuje da *uzorak* nema odgovarajuću specifičnu težinu za analizu, onda će doping kontrolor postupiti po Dodatku F – Uzorci urina koji ne ispunjavaju uslove za odgovarajuću specifičnu težinu za analizu.
- C.4.16 Urin bi trebao biti bačen samo u slučaju kada su i boca A i boca B zapečaćene i nakon što je ostatak urina testiran u skladu s odredbom C.4.15.
- C.4.17 *Sportisti* se mora dati mogućnost prisustvovanja bacanju bilo kojeg preostalog urina koji se neće slati na analizu.

DODATAK D – PRIKUPLJANJE UZORAKA KRVI

D.1. Cilj

Prikupiti *uzorak* krvi *sportiste* na način da osigurava:

- a) konzistentnost s relevantnim principima međunarodno priznatih standardnih mjera predostrožnosti u zdravstvenoj zaštiti, te da je prikupljen od strane odgovarajuće kvalificirane osobe, tako da zdravlje i sigurnost *sportiste* i osoblja za prikupljanje *uzoraka* nisu ugroženi;
- b) *uzorak* je kvaliteta i kvantiteta koji zadovoljavaju relevantne analitičke smjernice;
- c) da se *uzorkom* nije manipuliralo, da nije zamijenjen, kontaminiran ili da nije došlo do uplitanja na drugi način;
- d) *uzorak* je jasno i tačno identificiran; i
- e) da je *uzorak* sigurno hermetički zatvoren uz zaštitu od uplitanja.

D.2. Područje djelovanja

Uzimanje *uzorka* krvi započinje osiguravanjem da je *sportista* obaviješten o uslovima uzimanja *uzorka* i završava pravilnim pohranjivanjem *uzorka* prije transporta u laboratorij koji će analizirati *uzorak*.

D.3. Odgovornost

D. 3.1 Doping kontrolor je odgovoran osigurati:

- a) da je svaki *uzorak* pravilno prikupljen, identificiran i zatvoren; i
- b) da su svi *uzorci* pravilno pohranjeni i poslani u skladu s relevantnim analitičkim smjernicama.

D.3.2 Službenik za uzimanje *uzorka* krvi snosi odgovornost za uzimanje *uzorka* krvi, odgovaranje na pitanja za vrijeme uzimanja *uzorka* i pravilno odlaganje opreme za uzimanje krvi koja nije potrebna za završavanje postupka prikupljanja *uzoraka*.

D.4. Obaveze

D.4.1 Procedure koje uključuju krv moraju biti usklađene s lokalnim standardima i regulatornim uslovima vezano uz mjere opreza u zdravstvu ako su ti standardi i uslovi strožiji od uslova navedenih u nastavku.

D.4.2 Oprema za prikupljanje *uzoraka* krvi sastoji se od:

- a) epruvete(a) koje ispunjavaju kriterije iz odredbe 6.3.4. i/ili
- b) boce/posude A i B za siguran transport epruveta; i/ili

- c) jedinstvenih etiketa za epruvete s bročanim kodom *uzorka*; i/ili
- d) druge takve opreme koja se koristi kod prikupljanja krvi u skladu s odredbom 6.3.4. i WADA-inim Smjernicama za prikupljanje *uzoraka*.

D.4.3 Doping kontrolor će osigurati da je *sportista* pravilno obaviješten o uslovima prikupljanja *uzorka*, uključujući bilo koje izmjene definirane u Dodatku A – Izmjene za *sportiste* s invaliditetom.

D.4.4 Doping kontrolor/pratilac i *sportista* će se povući u prostor gdje će se dati uzorak.

D.4.5 Doping kontrolor/službenik za uzimanje uzorka krvi će osigurati udobne uslove za *sportistu* i uputiti ga da ostane sjediti u normalnom položaju s nogama na podu najmanje 10 minuta prije uzimanja *uzorka*.

D.4.6 Doping kontrolor/službenik za uzimanje uzorka krvi će uputiti *sportistu* da odabere komplet(e) za prikupljanje *uzorka* potrebne za prikupljanje *uzorka* i provjeri da nije bilo izmjena na odabranoj opremi i da su osigurači ispravni. Ako *sportista* nije zadovoljan odabranim kompletom, može odabrati novi. Ako *sportista* nije zadovoljan bilo kojim dostupnim kompletom i ne postoje drugi raspoloživi kompleti, doping kontrolor će to zabilježiti. Ako se doping kontrolor ne slaže sa sportistom da svi dostupni kompleti nisu zadovoljavajući, doping kontrolor će uputiti *sportistu* da nastavi s postupkom prikupljanja *uzoraka*. Ako se doping kontrolor slaže sa sportistom da su svi dostupni kompleti nezadovoljavajući, doping kontrolor će prekinuti postupak prikupljanja *uzoraka* i to će zabilježiti.

D.4.7 Kada je komplet za prikupljanje *uzorka* odabran, doping kontrolor i *sportista* će provjeriti da se svi brojevi koda poklapaju i da je doping kontrolor tačno zabilježio broj koda na obrascu *doping kontrole*. Ako *sportista* ili doping kontrolor utvrde da brojevi nisu identični, doping kontrolor će uputiti sportistu da odabere drugi komplet. Doping kontrolor će to zabilježiti.

D.4.8 Službenik za uzimanje uzoraka krvi će pristupiti lokaciji za venipunkturu koja je najprikladnija u smislu da neće nepovoljno uticati na *sportistu* ili njegovu/njenu izvedbu. Ovo treba da bude nedominantna ruka, osim ako službenik za uzimanje *uzoraka* krvi procijeni da će druga ruka biti prikladnija. Službenik za uzimanje *uzorka* krvi će očistiti kožu sterilnom vatom za dezinfekciju i, ako je potrebno, staviti podvez za kompresiju. Službenik za uzimanje uzorka krvi će uzeti uzorak krvi iz površinske vene u epruvetu. Podvez, ako je korišten, skinut će odmah nakon venipunkcije.

D.4.9 Količina uzete krvi mora zadovoljavati relevantne analitičke uslove za analizu *uzorka* koja će se provoditi, kako je definirano u WADA-inim smjernicama za uzimanje krvi.

D.4.10 Ako je količina krvi koja se može uzeti *sportisti* pri prvom pokušaju nedovoljna, službenik za uzimanje uzorka krvi će ponoviti proceduru do maksimalno tri (3) pokušaja. Ako u sva tri pokušaja ne uspije prikupiti dovoljnu količinu krvi, službenik za uzimanje uzorka krvi o tome će obavijestiti doping kontrolora. Doping kontrolor će prekinuti postupak prikupljanja *uzorka* i zabilježiti to uz razloge prekida.

D.4.11 Službenik za uzimanje uzorka krvi će staviti vaticu na mjesto/a uboda.

D.4.12 Službenik za uzimanje uzorka krvi će baciti korištenu opremu za prikupljanje *uzorka* koja nije potrebna za završetak postupka prikupljanja *uzoraka* u skladu s propisanim lokalnim standardima za postupanje s krvi.

D.4.13 Ako *uzorak* zahtijeva dodatnu obradu na licu mjesta, kao što su centrifuga ili odvajanje seruma (naprimjer, u slučaju *uzorka* koji će se koristiti vezano uz program *biološkog pasoša*)

sportiste, nakon što krv prestane teći u epruvetu, službenik za uzimanje uzorka krvi će izvaditi epruvetu iz držača i homogenizirati krv u epruveti ručno, nježnim okretanjem epruvete najmanje (3) tri puta). *Sportista* će ostati u prostoru u kojem se prikuplja krv i nadgledati uzorak do konačnog zatvaranja u komplet sa zaštitom od uplitanja.

D.4.14 *Sportista* će zatvoriti svoj *uzorak* u komplet za prikupljanje kako ga uputi doping kontrolor. Uz potpuni uvid *sportiste*, doping kontrolor će provjeriti je li pečat zadovoljavajuće postavljen. *Sportista* i službenik za uzimanje uzorka krvi/doping kontrolor će potpisati obrazac *doping kontrole*.

D.4.15 Zapečaćeni *uzorak* će se pohranjivati na način koji štiti njegov integritet, identitet i sigurnost prije transporta iz stanice za doping kontrolu u laboratorij koji će analizirati *uzorak*.

D.4.16 Uzroci krvi će se transportirati u skladu s članom 9 i WADA-inim Smjernicama za prikupljanje *uzoraka* krvi. Odgovornost za proceduru transporta snosi doping kontrolor. Uzorci krvi će se transportirati u uređaju koji održava integritet *uzoraka* sve vrijeme, u hladnom i konstantnom okruženju, mjenom uređajem za registriranje temperature bez obzira na promjene vanjske temperature. Uređaj za transport će se transportirati na siguran način korištenjem metode koju odobri tijelo nadležno za testiranje ili tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka.

[Komentar na D.4: Odredbe iz ovog dodatka primjenjuju se na uzorke krvi koji su prikupljeni u svrhu direktne analize kao i u svrhu biološkog pasoša sportiste. Dodatne obaveze primjenjivi samo na biološki pasoš sportiste nalaze se u Dodatku I.]

DODATAK E – UZORCI URINA – NEDOVOLJAN VOLUMEN

E.1. Cilj

Osigurati da se prate odgovarajuće procedure tamo gdje nije data odgovarajuća količina urina za analizu.

E.2. Područje djelovanja

Procedura započinje obavještanjem *sportiste* da uzorak urina koji je dao nema potreban volumen za analizu i završava davanjem odgovarajućeg volumena urina za analizu sportiste.

E.3. Odgovornost

Doping kontrolor snosi odgovornost za proglašavanje volumena *uzorka* nedovoljnim i za prikupljanje dodatnog(ih) uzor(a)ka kako bi dobio kombinirani uzorak dovoljnog volumena.

E.4. Obaveze

- E.4.1 Ako je volumen prikupljenog *uzorka* nedovoljan, doping kontrolor će obavijestiti *sportistu* da je potrebno prikupiti dodatni *uzorak* kako bi se zadovoljili uslovi odgovarajućeg volumena urina za analizu.
- E.4.2 Doping kontrolor će uputiti *sportistu* da odabere opremu za prikupljanje djelimičnog *uzorka* u skladu s odredbom C.4.3.
- E.4.3 Doping kontrolor će potom uputiti *sportistu* da otvori relevantnu opremu, uspe nedovoljan *uzorak* u novi spremnik (osim ako procedure nadležnog tijela za prikupljanje *uzoraka* ne dozvoljavaju zadržavanje nedovoljnog *uzorka* u originalnoj posudi za prikupljanje) i zatvori ga kako mu to kaže doping kontrolor. Doping kontrolor će provjeriti, pred sportistom, je li spremnik (ili originalna posuda za prikupljanje, kako je primjenjivo) pravilno zatvoren.
- E.4.4. Doping kontrolor i *sportista* će provjeriti da su šifra opreme i zapremina i identitet *uzorka* neodgovarajuće zapremine tačno upisani od strane doping kontrolora u obrazac *doping kontrole*. *Sportista* ili doping kontrolor će zadržati kontrolu nad zapečaćenim djelimičnim *uzorkom*.
- E.4.5 Dok bude čekao da dā dodatni uzorak, *sportista* će ostati biti pod stalnim praćenjem i dat će mu/joj se prilika za hidriranje u skladu s odredbom 7.3.3.
- E.4.6 Kada *sportista* bude u mogućnosti da dā dodatni uzorak, procedure za prikupljanje *uzorka* će biti ponovljene onako kako je to opisano u Dodatku D – Prikupljanje *uzoraka* urina, dok se ne osigura odgovarajuća količina urina kombinirajući prvi i dodatni uzorak/uzorke.
- E.4.7 Nakon davanja svakog *uzorka*, doping kontrolor i *sportista* će provjeriti integritet osigurača na spremniku/spremniciima koji sadrži/-e prethodno prikupljeni/-e djelimični/-e uzorak/uzorke. Doping kontrolor će zabilježiti svaku nepravilnost vezanu uz integritet osigurača i istražiti će je u skladu s Dodatkom A – Istraživanje mogućeg nepridržavanja propisa Međunarodnog standarda za postupanje rezultatima. Doping kontrolor može zatražiti prikupljanje dodatnog *uzorka* od *sportiste*. Doping kontrolor će zabilježiti odbijanje davanja dodatnog *uzorka* na zahtjev kada nije ispunjen minimum volumena prikupljenog *uzorka* te će se to rješavati kao moguće nepridržavanje propisa u skladu s Međunarodnim standardom za postupanje rezultatima.

- E.4.8 Doping kontrolor će zatim uputiti *sportistu* da slomi pečat/-e i kombinira *uzorke*, osiguravajući da su dodatni *uzorci* dodati nakon kompletno prikupljenog prvog *uzorka* sve dok, kao minimum, nije ispunjen uslov za odgovarajući volumen urina za analizu.
- E.4.9 Doping kontrolor i *sportista* će tada nastaviti sa odredbom C.4.12 ili odredbom C.4.14. kako je primjenjivo u pojedinačnom slučaju.
- E.4.10 Doping kontrolor će provjeriti ostatak urina u skladu s odredbom D.4.16 da osigura da urin ispunjava uslove za odgovarajuću specifičnu težinu za analizu u skladu sa Dodatkom F.
- E.4.11 Urin se baca samo kada su obje boce ili posude A i B napunjene do maksimalnog kapaciteta u skladu s odredbom C.4.14. i preostali urin je provjeren u skladu s odredbom C.4.15. Odgovarajući volumen urina za analizu trebao bi biti posmatran kao apsolutni minimum.

DODATAK F – UZORCI URINA KOJI NE ZADOVOLJAVAJU USLOVE POTREBNE SPECIFIČNE TEŽINE ZA ANALIZU

F.1. Cilj

Osigurati provedbu odgovarajućih procedura kada uzorak urina ne zadovoljava uslove odgovarajuće specifične težine za analizu.

F.2. Područje djelovanja

Procedura započinje kada doping kontrolor obavijesti *sportistu* da je potrebno davanje dodatnog *uzorka*, a završava prikupljanjem *uzorka* koji ispunjava uslove odgovarajuće specifične težine za analizu ili prikladnom slijednom radnjom tijela nadležnog za testiranje ako je potrebno.

F.3. Odgovornost

F.3.1 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka odgovorno je za utvrđivanje procedura kako bi se osiguralo prikupljanje odgovarajućeg *uzorka* ako prvi prikupljeni uzorak ne ispunjava uslove za odgovarajuću specifičnu težinu za analizu.

F.3.2 Doping kontrolor je odgovoran za prikupljanje dodatnih *uzoraka* dok se ne dobije odgovarajući uzorak.

F.4. Obaveze

F.4.1 Doping kontrolor će utvrditi da uslovi za odgovarajuću specifičnu težinu za analizu nisu zadovoljeni.

F.4.2 Doping kontrolor će obavijestiti *sportistu* da mora dati dodatni uzorak.

F.4.3 Dok čeka na prikupljanje dodatnog *uzorka*, *sportista* će kontinuirano biti pod nadzorom te će mu se savjetovati da ne uzima tekućinu jer to može odgoditi stvaranje odgovarajućeg *uzorka*. U odgovarajućim okolnostima dodatni unos tekućine nakon davanja neodgovarajućeg *uzorka* može se tretirati kao kršenje člana 2.5 Kodeksa.

[Komentar na F.4.3: Sportista je odgovoran dati uzorak odgovarajuće specifične težine za analizu. Osoblje koje prikuplja uzorak će u vrijeme obavještanja savjetovati sportistu i njegovo prateće osoblje vezano uz ovu obavezu kako bi se odvratio od pretjeranog unosa tekućine prije davanja sportistinog prvog uzorka. Ako sportistin prvi uzorak nema potrebnu specifičnu težinu za analizu, savjetovat će mu se da ne unosi dodatnu tekućinu dok ne stvori uzorak s potrebnom specifičnom težinom za analizu.]

F.4.4 Kada *sportista* bude u mogućnosti dati dodatni *uzorak*, doping kontrolor će ponoviti procedure za prikupljanje *uzoraka* definirane u Dodatku C – Prikupljanje *uzoraka* urina.

F.4.5 Doping kontrolor će nastaviti prikupljati dodatne *uzorke* sve dok uslov za odgovarajuću specifičnu težinu za analizu ne bude zadovoljen ili dok doping kontrolor ne utvrdi da postoje izuzetne okolnosti u kojima je iz logističkih razloga nemoguće nastaviti s postupkom prikupljanja *uzoraka*. Doping kontrolor će dokumentirati takve izuzetne okolnosti na odgovarajući način.

[Komentar na F.4.5: Tijela nadležna za prikupljanje uzoraka i doping kontrolori trebaju osigurati da imaju odgovarajuću opremu za ispunjavanje uslova iz dodataka F. Doping kontrolor će čekati koliko god je potrebno za prikupljanje takvog dodatnog uzorka ili uzoraka s odgovarajućom specifičnom težinom za analizu. Tijelo nadležno za testiranje može specificirati procedure koje doping kontrolor mora slijediti kod utvrđivanja iznimnih okolnosti koje onemogućavaju nastavak postupka prikupljanja uzoraka.]

- F.4.6 Doping kontrolor će zabilježiti da prikupljeni uzorci pripadaju jednom *sportisti* i redoslijed kojim su uzorci prikupljeni.
- F.4.7 Doping kontrolor će tada nastaviti s postupkom prikupljanja *uzoraka* u skladu s odredbom C.4.17.
- F.4.8 Doping kontrolor će u laboratoriju na analizu poslati sve prikupljene uzorke, nezavisno od toga zadovoljavaju li ili ne uslove odgovarajuće specifične težine za analizu.
- F.4.9 Kada su dva *uzorka* prikupljena od *sportiste*, za vrijeme istog postupka prikupljanja *uzorka*, laboratorija će analizirati oba *uzorka*. U slučajevima gdje su tri ili više *uzoraka* prikupljeni za vrijeme istog postupka prikupljanja *uzoraka*, laboratorija će odrediti prioritete i analizirati prvi i sljedeći prikupljeni uzorak s najvišom specifičnom težinom koja je zabilježena u obrascu doping kontrole. Laboratorija, u saradnji s tijelom nadležnim za testiranje može odrediti je li potrebno analizirati druge uzorke.

DODATAK G – OBAVEZE OSOBLJA ZA PRIKUPLJANJE UZORAKA

G.1. Cilj

Osigurati da osoblje za prikupljanje uzoraka nije u sukobu interesa i ima odgovarajuće kvalifikacije i iskustvo za provedbu postupka prikupljanja uzoraka.

G.2. Područje djelovanja

Obaveze za osoblje za prikupljanje uzoraka počinju razvojem potrebnih sposobnosti za osoblje za prikupljanje uzoraka i završavaju davanjem prepoznatljive akreditacije.

G.3. Odgovornost

Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka odgovorno je za sve aktivnosti definirane u ovom dodatku.

G.4. Obaveze – Kvalifikacije i obuka

G.4.1 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka će:

- a) odrediti potrebne sposobnosti i kvalifikacije za pozicije doping kontrolora, pratilaca i službenika za uzimanje uzorka krvi; i
- b) kreirati opise dužnosti svog osoblja za prikupljanje uzoraka koji definiraju njihove odgovornosti. To najmanje znači da:
 - i) osoblje za prikupljanje uzoraka neće biti maloljetno; i
 - ii) službenici za uzimanje uzoraka krvi će imati odgovarajuće kvalifikacije i praktične vještine potrebne za vađenje krvi iz vene.

G.4.2 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka osigurat će da osoblje za prikupljanje uzoraka potpiše sporazum vezano uz sukobe interesa, povjerljivost i kodeks ponašanja.

G.4.3 Osoblje za prikupljanje uzoraka koje ima interes u ishodu postupka prikupljanja uzoraka ne učestvuje u tom postupku prikupljanja uzoraka. Smatra se da osoblje za prikupljanje uzoraka ima takav interes:

- a) ako je uključeno u učestvovanje ili administraciju sporta na nivou za koji se provodi testiranje;
- b) ako je povezano s privatnim stvarima ili uključeno u privatne stvari bilo kojeg *sportiste* koji će možda davati uzorak za vrijeme tog postupka prikupljanja uzoraka;

- c) ima obiteljične veze s osobama koje su aktivno uključene u svakodnevne aktivnosti sporta na nivou za koju se provodi testiranje (npr. administracija, treniranje, upravljanje, takmičenje, liječenje);
- d) ostvaruju ili mogu ostvariti direktnu ili indirektnu ličnu i/ili profesionalnu korist ili prednost od treće strane zbog odluka koje su donijeli za vrijeme vršenja svojih službenih funkcija; i/ili
- e) čini se da imaju privatne ili lične interese koji ometaju njihovu sposobnost savjesnog izvršavanja dužnosti na način koji je nezavisan i namjeran.

G.4.4 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka kreirat će sistem koji osigurava da je osoblje za prikupljanje uzoraka adekvatno obučeno za izvršavanje svojih dužnosti.

G.4.4.1 Program obuke za službenike za uzimanje uzorka krvi uključivat će, najmanje, studije svih relevantnih uslova za postupak *testiranja* i upoznavanje s relevantnim standardnim mjerama opreza u zdravstvu.

G.4.4.2 Program obuke za doping kontrolore uključivat će, najmanje:

- a) savremenu teorijsku obuku o aktivnosti *doping kontrole* relevantnom za poziciju doping kontrolora;
- b) nadgledanje svih aktivnosti *doping kontrole* koje su odgovornost doping kontrolora propisane u ovom *Međunarodnom standardu za testiranje* i istrage, i to poželjno na licu mjesta; i
- c) zadovoljavajuću izvedbu jednog kompletnog postupka prikupljanja *uzorka* na licu mjesta pod nadgledanjem kvalificiranog doping kontrolora ili slično. Obaveze povezane sa stvarnim davanjem *uzorka* neće biti uključene u nadgledanja na licu mjesta.

G.4.4.3 Program obuke za pratioce uključivat će studije svih relevantnih uslova za postupak prikupljanja *uzoraka* uključujući, ali ne i ograničeno, na situacije vezane uz nepridržavanje propisa, *sportista* koji su *maloljetnici* i/ili *sportista* s invaliditetom.

G.4.4.4 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka koje prikuplja *uzorke* od *sportista* nacionalnosti drugačijih od onih osoblja za prikupljanje *uzoraka* (npr. na *Međunarodnom sportskom događaju* ili prilikom testiranja izvan takmičenja) treba osigurati da je takvo osoblje za prikupljanje uzoraka adekvatno obučeno za izvršavanje svojih dužnosti vezano uz takve *sportiste*.

G.4.4.5 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka će voditi evidenciju o obrazovanju, obuci, vještinama i iskustvu svog osoblja za prikupljanje *uzoraka*.

G.5. Uslovi – Akreditacija, ponovna akreditacija i delegiranje

G.5.1 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka kreirat će sistem za akreditiranje i ponovno akreditiranje osoblja za prikupljanje *uzoraka*.

- G.5.2 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka osigurat će da je osoblje za prikupljanje *uzoraka* završilo program obuke i upoznato je s uslovima ovog *međunarodnog standarda za testiranje* i istrage (uključujući, kada se primjenjuje odredba G.4.4.4, uslove vezane za prikupljanje *uzoraka* od *sportista* koji su druge nacionalnosti od one osoblja za prikupljanje *uzoraka*) prije dodjele akreditacije.
- G.5.3 Akreditacija će vrijediti najviše dvije (2) godine. Osoblje za prikupljanje uzoraka će se vrednovati (teorijski i/ili u praksi) prije ponovne akreditacije i ponoviti kompletan program obuke ako nije učestvovalo u aktivnostima prikupljanja *uzoraka* unutar godine dana prije ponovne akreditacije.
- G.5.4 Samo osoblje za prikupljanje uzoraka koje ima akreditaciju koju priznaje tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka bit će nadležno provoditi aktivnosti prikupljanja *uzoraka* u ime tijela nadležnog za prikupljanje uzoraka.
- G.5.5 Tijelo nadležno za prikupljanje uzoraka će razviti sistem za nadziranje rada osoblja za prikupljanje *uzoraka* u razdoblju akreditacije uključujući definiranje i primjenu kriterija za opoziv akreditacije.
- G.5.6 Doping kontrolori mogu lično provoditi bilo koju aktivnost uključenu u postupak prikupljanja uzoraka, s izuzetkom uzimanja krvi osim ako su posebno kvalificirani ili mogu zatražiti od pratilaca da provedu određene aktivnosti za koje tijelo nadležno za prikupljanje *uzoraka* odredi da spadaju pod dužnosti pratilaca.

DODATAK H – TESTIRANJE NA SPORTSKOM DOGAĐAJU

H.1. Cilj

Postupak koji treba pratiti kada *antidoping organizacija* podnese zahtjev za testiranje na *sportskom događaju* na kojem nije uspjela postići dogovor o takvom testiranju s tijelom koje upravlja *sportskim događajem*. WADA-in cilj kod razmatranja takvih zahtjeva je:

- a) poticanje saradnje i koordinacije među različitim organizacijama za borbu protiv dopinga radi optimizacije efikasnosti njihovih programa testiranja;
- b) osiguravanje da se odgovornosti svake *antidoping organizacije* provode na ispravan način; i
- c) izbjegavanje stvaranja problema u radu i uznemiravanja *sportista*.

H.2. Područje djelovanja

Postupak započinje tako da *antidoping organizacija* koja nije odgovorna za pokretanje ili upravljanje *testiranjem* na *sportskom događaju* pisanim putem kontaktira tijelo koje upravlja *sportskim događajem* i zatraži dozvolu za provedbu *testiranja*, a završava WADA-inom odlukom o tome ko će biti odgovoran za provedbu *testiranja* na *sportskom događaju*.

H.3. Odgovornost

Antidoping organizacije koje traže dozvolu za provedbu testiranja na sportskom događaju i tijelo koje upravlja sportskim događajem trebaju sarađivati i, po mogućnosti, koordinirati *testiranje* na *sportskom događaju*. Međutim, ako to nije moguće, obje *antidoping organizacije* moraju WADA-i dostaviti svoja obrazloženja u zadanom vremenskom okviru. Nakon toga, WADA je dužna ocijeniti okolnosti i donijeti odluku u skladu s postupcima iz ovog dodatka.

H.4. Obaveze

Bilo koja *antidoping organizacija* koja nije odgovorna za pokretanje i usmjeravanje *testiranja* na sportskom događaju u skladu s odredbom *Kodeksa* 5.3.2. ali koja pored toga želi provesti testiranje na takvom sportskom događaju, mora, prije no što kontaktira WADA-u, zatražiti takvu dozvolu od nadležnog tijela za *sportski događaj* u pisanoj formi te navesti razloge za traženje iste.

H.4.1 Takav zahtjev poslat će nadležnom tijelu najmanje 35 dana prije početka *sportskog događaja* (tj. 35 dana prije početka razdoblja *na takmičenju* kako je definirano u pravilima međunarodnog saveza koji je nadležan za taj sport).

H.4.2 Ako nadležno tijelo odbije ili ne odgovori na zahtjev unutar 7 dana od njegovog prijema, *antidoping organizacija* koja je poslala zahtjev može WADA-i (s kopijom nadležnom tijelu) poslati pisani zahtjev sa svim navedenim razlozima, jasnim opisom situacije i svom relevantnom korespondencijom između nadležnog tijela i te *antidoping organizacije*. Takav zahtjev WADA mora primiti najkasnije 21 dan prije početka sportskog događaja.

H.4.3 Po prijemu takvog zahtjeva, WADA će odmah tražiti od nadležnog tijela očitovanje o takvom zahtjevu i razloge odbijanja istog. Nadležno tijelo će poslati WADA-i odgovor unutar 7 dana od prijema WADA-inog zahtjeva.

H.4.4 Po prijemu odgovora nadležnog tijela ili ako nadležno tijelo ne dostavi odgovor u roku od sedam (7) dana, WADA će donijeti obrazloženu odluku unutar sljedećih sedam (7) dana. Pri donošenju svoje odluke, WADA će između ostalog uzeti u obzir sljedeće:

- a) plan rasporeda testiranja za sportski događaj, uključujući broj i vrstu testova planiranih za *sportski događaj*;
- b) izbor zabranjenih supstanci na koje će se prikupljeni uzorci analizirati;
- c) ukupan antidoping program koji se primjenjuje u sportu;
- d) logistička pitanja koja bi se pojavila davanjem dozvole *antidoping organizaciji* koja je zatražila testiranje da provede *testiranje* na sportskom događaju;
- e) bilo koje druge razloge koje je navela *antidoping organizacija* koja traži testiranje i/ili nadležno tijelo koje odbija takvo testiranje; i
- f) bilo koje druge dostupne podatke koje WADA smatra relevantnima.

H.4.5 Ako *antidoping organizacija* koja nije nadležno tijelo za *sportski događaj* u državi u kojoj se *sportski događaj* održava ima ili dobije informacije o mogućem dopingu *sportista* koji se treba(ju) takmičiti na *sportskom događaju*, *antidoping organizacija* će što je prije moguće podijeliti te informacije s tijelom koje upravlja *sportskim događajem*. Ako tijelo koje upravlja *sportskim događajem* ne planira provesti *testiranje* za *sportski događaj* i *antidoping organizacija* je u poziciji sama provesti testiranje, tijelo koje upravlja *sportskim događajem* će procijeniti može li ono ili *antidoping organizacija* provesti testiranje bez obzira na to je li *antidoping organizacija* pružila informacije unutar trideset pet (35) dana prije *sportskog događaja*. Ako tijelo koje upravlja *sportskim događajem* ne surađuje s *antidoping organizacijom* koja je pružala informacije ili odluči da ne može samostalno provesti *testiranje*, ili ne ovlasti *antidoping organizaciju* za *testiranje* na *sportskom događaju*, *antidoping organizacija* će o tome odmah obavijestiti WADA-u.

H.4.6 Ako WADA odluči dati dozvolu za *testiranje* na *sportskom događaju* ili na način kako je to zatražila *antidoping organizacija* ili na način kako to predlaže WADA, WADA može dati nadležnom tijelu mogućnost provedbe takvog *testiranja*, osim ako WADA ocijeni da to nije realno i/ili prikladno u datim okolnostima.

DODATAK I – PRIKUPLJANJE, POHRANA I TRANSPORT UZORAKA KRVI *BIOLOŠKOG PASOŠA SPORTISTE*

I.1 Cilj

Prikupljanje *uzorka* krvi *sportiste* namijenjenog korištenju s namjenom za mjerenje krvnih parametara pojedinog *sportiste* u okviru programa *biološki pasoš sportiste*, na način prikladan za takvo korištenje.

I.2 Uslovi

I.2.1 Ako se *uzorak* prikuplja nakon treninga, takmičenja ili slične tjelesne aktivnosti, pri planiranju *testiranja* u obzir će se uzeti podaci o lokaciji sportiste kako bi se osiguralo da se *testiranje* ne provodi unutar dva sata od takve aktivnosti. Ako je *sportista* trenirao ili se takmičio manje od dva sata prije vremena kada je bio obaviješten o svom odabiru, doping kontrolor ili drugo imenovano osoblje za prikupljanje *uzoraka* će pratiti sportistu dok ne istekne taj period od dva sata.

I.2.2 Ako je *uzorak* prikupljen prije isteka dva sata nakon treninga ili takmičenja, priroda, trajanja i intenzitet napora će biti zabilježeni od strane doping kontrolora da bi ova informacija bila dostupna za jedinicu za postupanje pasošem sportiste, a nakon toga, stručnjacima.

I.2.3 Iako je jedan *uzorak* krvi dovoljan za okvir *biološkog pasoša sportiste*, preporučuje se uzimanje dodatnog B *uzorka* za moguću naknadnu analizu *zabranjenih supstanci* i metoda u cijeloj krvi (npr. otkrivanje homolognih transfuzija krvi (HBT) i/ili stimulativnih agenasa eritropoeze (ESAs).

I.2.4 Za *testiranje izvan takmičenja* potrebno je prikupiti A i B uzorke urina zajedno s *uzorcima* krvi da bi se odobrilo analitičko testiranje na ESAs, osim ako je drugačije prilagođeno posebnom strategijom inteligentnog testiranja.

[Komentar na I.2.4: WADA-ine Smjernice za prikupljanje uzoraka krvi reflektiraju ove protokole i sadrže praktične informacije o integraciji ABP testiranja u „tradicionalne“ aktivnosti testiranja. Unutar Smjernica za prikupljanje uzoraka krvi nalazi se tabela koja identificira koje je određeno vrijeme za dostavu odgovarajuće kada se kombiniraju određeni tipovi testiranja (odnosno ABP+ hormon rasta (GH), ABP + HBT itd.) i koji tipovi uzoraka odgovaraju za simultani transport.]

I.2.5 *Uzorak* će biti stavljen u frižider od prikupljanja do analize, s izuzetkom kada se *uzorak* analizira na mjestu prikupljanja bez odgode. Procedura pohranjivanja je odgovornost doping kontrolora.

I.2.6 Uređaj za pohranjivanje i transport mora imati mogućnost čuvanja *uzoraka* na hladnoj temperaturi za vrijeme pohranjivanja. Ne smije doći do zamrzavanja *uzoraka* pune krvi niti u jednom trenutku. Prilikom odabira uređaja za pohranjivanje i transport, doping kontrolor će uzeti u obzir vrijeme pohranjivanja, broj *uzoraka* koji je potrebno pohraniti u uređaj i atmosferske prilike (visoke ili niske temperature). Uređaj za pohranjivanje može biti:

- a) frižider;
- b) izolirana kutija za hlađenje;
- c) izotermalna torba; ili
- d) bilo koji drugi uređaj s gore navedenim mogućnostima.

I.2.7 Potrebno je koristiti uređaj za registriranje temperature od prikupljanja do analize *uzorka*, osim kada se *uzorak* analizira na mjestu prikupljanja bez odgode. Uređaj za registriranje temperature mora:

- a) bilježiti temperaturu u Celzijusovim stepenima najmanje jednom u minuti;
- b) bilježiti vrijeme u GMT vremenskoj zoni;
- c) bilježiti profil temperature sve vrijeme u tekstualnom obliku s jednom linijom po mjerenju u formatu „GGGG-MM-DD SS:MMss“ i
- d) imati jedinstveni identifikacijski broj od najmanje šest znakova.

I.2.8 Nakon obavještanja *sportiste* da je odabran za *doping kontrolu* i nakon objašnjenja doping kontrolora / službenika za prikupljanje *uzorka krvi* o pravima i obavezama *sportiste* za vrijeme postupka *doping kontrole*, doping kontrolor/službenik za uzimanje *uzorka krvi* će od *sportiste* zatražiti da ostane u normalnom sjedećem položaju sa stopalima na podu najmanje 10 minuta prije davanja *uzorka krvi*.

[Komentar na I.2.8: Sportista ne smije ustajati ni u kojem trenutku za vrijeme deset (10) minuta prije prikupljanja uzorka. Nije prihvatljivo tražiti od sportista da deset (10) minuta sjedi u čekaonici i potom ga zvati da dođe u prostoriju za uzimanje uzorka krvi.]

I.2.9 Doping kontrolor/službenik za uzimanje *uzorka krvi* prikupljat će i bilježiti sljedeće dodatne informacije na popratnom obrascu biološkog pasoša *sportiste*, posebnom obrascu doping kontrole za biološki pasoš *sportiste* ili drugom odgovarajućem obrascu koji će potpisati *sportista* i doping kontrolor/službenik za uzimanje *uzorka krvi*:

- a) Je li *sportista* ostao u sjedećem položaju sa stopalima na podu najmanje deset (10) minuta prije davanja *uzorka krvi*?
- b) Je li uzorak krvi prikupljen odmah nakon najmanje tri (3) uzastopna dana intenzivnog takmičenja u izdržljivosti, kao što je etapna utrka u biciklizmu?
- c) Je li *sportista* trenirao ili se takmičio dva (2) sata prije uzimanja *uzorka krvi*?
- d) Je li *sportista* trenirao, takmičio se ili boravio na nadmorskoj visini većoj od 1.500 metara u posljednje dvije sedmice? Ako jeste ili ako postoji sumnja, potrebno je zabilježiti naziv i lokaciju mjesta gdje je *sportista* boravio i trajanje njegovog boravka. Potrebno je unijeti procijenjenu nadmorsku visinu, ako je poznata.

- e) Je li *sportista* koristio bilo koji oblik simulacije nadmorske visine, poput šatora, maske i sl. sa sniženim udjelom kisika u protekle dvije (2) sedmice? Ako jeste, potrebno je zabilježiti što više podataka o vrsti uređaja i načinu na koji je korišten (npr. koliko često, trajanje, intenzitet itd.).
- f) Je li *sportista* primio transfuziju(e) krvi u protekla tri (3) mjeseca? Je li bilo gubitka krvi usljed nezgode, patologije ili donacije u protekla tri (3) mjeseca? Ako jeste, treba zabilježiti procijenjeni volumen.
- g) Je li *sportista* bio izložen ekstremnim vremenskim uslovima za vrijeme zadnja dva (2) sata prije prikupljanja krvi, uključujući vrijeme provedeno u umjetnim vremenskim uslovima, kao što je sauna? Ako jeste, treba zabilježiti detalje.

I.2.10 Doping kontrolor / službenik za uzimanje uzorka krvi uključit će uređaj za registriranje temperature i postaviti ga u uređaj za pohranjivanje. Važno je početi bilježiti temperaturu prije prikupljanja *uzorka*.

I.2.11 Uređaj za pohranjivanje nalazit će se u stanici za doping kontrolu i mora biti zaštićen.

I.2.12 Doping kontrolor/službenik za uzimanje uzorka krvi daje upute *sportisti* da odabere opremu za prikupljanje *uzorka* u skladu s odredbom D.4.6. Ako epruveta/-e nije/nisu unaprijed označena/-e, doping kontrolor/službenik za uzimanje uzorka krvi označit će je/ih prije uzimanja krvi i *sportista* će provjeriti podudaraju li se šifre.

I.3 Postupak prikupljanja *uzorka*

I.3.1 Postupak prikupljanja uzorka krvi u svrhu *biološkog pasoša sportiste* u skladu je s postupcima definiranim u odredbi D.4, uključujući desetominutni (ili duži) period sjedenja sa sljedećim dodatnim elementima:

- a) službenik za uzimanje uzorka krvi osigurat će da su epruvete pravilno napunjene; i
- b) nakon što krv prestane teći u epruvetu, službenik za uzimanje uzorka krvi uklonit će epruvetu iz držača i homogenizirati krv u epruveti ručno laganim okretanjem epruvete najmanje tri (3) puta.

I.3.2 *Sportista* i doping kontrolor / službenik za uzimanje uzorka krvi potpisat će obrasce doping kontrole i dodatni/e obrazac/obrasce *biološkog pasoša sportiste*, kada je primjenjivo.

I.3.3 *Uzorak* krvi se pečati i pohranjuje u uređaj za pohranjivanje koji sadrži uređaj za registriranje podataka o temperaturi.

I.4 Uslovi transporta

I.4.1 *Uzorci* krvi će se transportirati u uređaju koji održava integritet *uzoraka* sve vrijeme s obzirom na promjene u vanjskoj temperaturi.

I.4.2 Postupak transporta odgovornost je doping kontrolora. Uređaj za transport će se transportirati na siguran način korištenjem metode koju odobri *antidoping organizacija*.

- I.4.3 Integritet markera korištenih u hematološkom modulu *biološkog pasoša sportiste* je zagarantiran kada je pokazatelj stabilnosti *uzoraka* krvi (Blood Stability Score – BSS) manji od 85, gdje se BSS računa kao:

$$\text{BSS} = 3 * T + \text{CAT}$$

pri čemu CAT (Collection to Analysis Time) predstavlja vrijeme od prikupljanja do analize (u satima), a T prosječnu temperaturu (u Celzijusovim stepenima) izmjerenu uređajem za bilježenje podataka između prikupljanja *uzorka* i analize.

- I.4.4 U okviru BSS-a, doping kontrolor/službenik za uzimanje *uzorka* krvi može koristiti sljedeću tablicu radi procjene maksimalnog vremena potrebnog za transport do laboratorija ili laboratorija koji je odobrila WADA za *biološki pasoš sportiste*, koje zovemo vrijeme od prikupljanja do prijema (Collection to Reception Time – CRT), za navedenu prosječnu temperaturu T:

T [°C]	CRT [h]
15	35
12	41
10	46
9	48
8	50
7	53
6	55
5	58
4	60

- I.4.5 Doping kontrolor/službenik za uzimanje *uzorka* krvi će što je prije moguće transportirati *uzorak* u laboratoriju ili laboratoriju koju je odobrila WADA za *biološki pasoš sportiste*.
- I.4.6 Tijelo nadležno za testiranje ili tijelo nadležno za prikupljanje *uzoraka* će bez odgađanja unijeti u ADAMS:
- obrazac *doping kontrole* u skladu s odredbom 4.9.1.b);
 - dodatni obrazac *biološkog pasoša sportiste* i/ili dodatne informacije specifične za prikupljeni *biološki pasoš sportiste* prikupljene na odgovarajućem obrascu;
 - u lancu odgovornosti, identifikacijski broj uređaja za registriranje temperature (bez navođenja vremena) i vremensku zonu lokacije testiranje u GMT.